17-10-3/2026.

„Útaid, Uram, mutasd meg”

25. zsoltár 2. vers

A
KAZINCZY FERENC REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA
OM: 201767
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

TISZAÚJVÁROS, 2026.

Bevezetésre kerül: 2026. szeptember 1. napjától

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés 8
2. Jogszabályi háttér 9
3. Székhely- és tagintézmény története, bemutatása 10
3.1. Az általános iskola bemutatása 10
3.2. Az óvoda bemutatása 15
3.3. Az intézmény kapcsolatrendszere 18
3.4. Az intézmény képzési rendszere 19
4. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA 20
4.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 21
4.1.1. Nevelő-oktató munkánk eredményességének kritériumai, sikerességi mutatóink 27
4.1.2. Az intézményi eredményekkel kapcsolatos elvárások 27
4.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 28
4.3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK 31
(ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM) 31
4.3.1. A programot meghatározó dokumentumok 31
4.3.2. Egészségfejlesztési alapelveink 31
4.3.3. Célkitűzéseink 32
4.3.4. Közvetítendő értékek 32
4.3.5. Kialakítandó életvezetési készségek 32
4.3.6. Feladatok 33
4.3.7. A tevékenységek szervezésének elvei 35
4.3.8. Mindennapi testedzés programja 36
4.3.9. Az egészséges életmódra nevelés keretei 36
4.3.10. Személyi higiénés nevelés követelményei 37
4.3.11. Környezet higiénés nevelés követelményei 38
4.3.12. Egészségfejlesztési oktatási anyag 1-8. osztály 39
4.3.13. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 42
4.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK 43
4.4.1. A közösségfejlesztést segítő egyéb lehetőségek és területek az iskolában. 47
4.4.2. Nemzeti összetartozás napja 53
4.5.A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI 54
4.5.1. A pedagógusok intézményi feladatai: 54
4.5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai: 55

4.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE 57
4.6.1. A kiemelten tehetséges tanulók fejlesztése 57
4.6.2. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek 60
2.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását elősegítő program 61
4.6.4. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése 64
4.6.5. A szociális hátrányok típusai és a segítségnyújtás módjai, eszközei, eljárásai 77
4.6.6. A hátrányok leküzdésében tett erőfeszítéseink, munkánk (sikerességi mutatók): 80
4.6.7. Az iskolai gyermekvédelem feladatai 80
4.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE 82
4.7.1. A tanulók közösségei 82
4.7.2. A tanulói jogok és kötelességek 82
4.7.3. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái 82
4.8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI 82
4.8.1. Az együttműködés lehetőségei 82
4.8.2. A szülők szerepvállalása, a szülői igények megjelenése az iskola életében 82
4.8.3. Az iskolában működő szervezetek 83
4.8.4. A szülők tájékoztatásának formái 84
4.8.5. Kapcsolat a tanulókkal 85
4.8. 6. Kapcsolattartás az intézmény külső partnereivel 85
4.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI 85
4.9.1. Osztályozó vizsga, különbözeti vizsga szabályai: 85
4.9.2. A javítóvizsga szabályai: 87
4.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák megszervezésének rendje: 87
4.9.4. Intézményi komplex digitális mérés 92
4.9.5. Mérés a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozaton 92
4.10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI 92
4.10.1. Felvétel és átvétel az általános tantervű képzésre: 93
4.10.2. Felvétel és átvétel a magyar-angol két tanítási nyelvű képzésre: 94
4.11. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 95
4.12. PROJEKT-módszer a tanítás –tanulás folyamatában 96

5. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM 99
5.1. Óvodakép 99
5.2. Gyermekkép 100
5.3. Pedagóguskép 102
5.4. Szülőkép 103
6. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései 104
6.1. Az egészséges életmód alakítása 105
6.2. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 107
6.3. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés 110
7. Pedagógiai Programunk tartalma 113
7.1. Az óvodai élet megszervezése 115
8. Az óvodai élet tevékenységi formái 118
8.1. Játék 118
8.2. Verselés, mesélés 120
8.3. Ének-zene, énekes és *népi* játék, gyermektánc 122
8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka 124
8.5. *Mindennapos* Mozgás 126
8.6. *Irányított mindennapos mozgásfejlesztés* 127
8.7. Külső világ tevékeny megismerése 128
8.8. Munka jellegű tevékenységek 131
8.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 132
9. Az iskolába lépés feltételei 134
9.1. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése 136
10. Óvodánk ünnepi alkalmai 136
10.1. Az óvodai élet hagyományos ünnepei: 136
10.2. Megemlékezéseink: 137
10.3. Egyéb kapcsolatépítő alkalmaink: 137
11. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése 137
11.1. Differenciált nevelés, egyéni fejlesztés 137
11.2. Óvodánk tehetségsegítő programja 138
12. Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztéséhez 142
12.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek 142
12.1. A látássérült gyermekek 143
12.2. A hallássérült gyermekek 144
12.3. Az autizmus spektrum zavar 145
HELYI TANTERV 148
14. HELYI TANTERV 149

14.1. VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE: 149
A 2020-ban választott kerettanterv a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályban megtalálható kerettanterv. 149
A NAT 2020 ALAPJÁN VÁLASZTOTT KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM 150
14.2. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 154
14.3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA 155
14.3.1.. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 160
14.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 160
14.3.3.Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 161
14.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 161
14.5.MINDENNAPOS TESTNEVELÉS 163
14.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUS VÁLASZTÁS SZABÁLYAI 163
14.7. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJAI, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI 163
14.7,1,Az értékelés formái és rendszeressége, a magasabb évfolyamba lépés feltételei 168
14.8. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 172
14.8.1.CSOPORTBONTÁSOK 172
14.9. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK – NETFIT MÉRÉS 174
14.10. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK 175
14.10.1.EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEK 175
14.10.2.KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK 178
14.11. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 190
14.12. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI 192
Záró rendelkezések 195
A dokumentum nyilvánossága 195
15. Érvényességi nyilatkozat 196
Legitimációs záradék 197

Levél az olvasóhoz

Ön a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját tartja a kezében. A következő oldalakon bemutatjuk óvodánkat, iskolánkat, megismerhetik pedagógiai, nevelési tervünket, törekvéseinket, szakmai hitvallásunkat.

Az előző programok szerves folytatása ez a mostani, ugyanakkor mégis más. Az örökérvényű pedagógiai feladatokat a jelen kihívásaihoz igazítottuk, korszerű tartalommal megtöltve kívánunk megfelelni a feljebbvalónak, és törvényi kötelezettségünknek. Továbbra is olyan keresztyén szellemiségű intézményben gondolkodunk, ahol a gyermek a legfőbb érték, ahol minden dolgozó felvállalja, hogy ezt a célt szolgálja. A nevelés-oktatáson túl azon munkálkodunk, hogy elősegítsük a ránk bízott gyermekek hitre nevelését. Elkötelezetten igyekszünk olyan irányt mutatni, amely a tanulók lelki fejlődését elősegíti, ami az intézménytől való elköszönést követően is biztos viszonyulási pont és iránymutató, ami szilárd, de alázatos jellemet, a nehézségektől meg nem riadó, a problémákat megoldani kívánó, felelősen gondolkodó egyént eredményez. Hisszük, hogy a mai kor, és a jövő kihívásainak csak lelkiekben erős egyének képesek sikerrel megfelelni.

Pedagógiai Programunkban Isten áldását kérve, jelenlegi helyzetünket bemutatva tűzzük ki jövőre vonatkozó céljainkat.

Szeretettel várunk minden olyan gyermekeket és családot, akik nyitottak Isten Igéjére, és megismerve küldetésnyilatkozatunkat, azonosulni tudnak keresztyén óvodai és iskolai nevelésünkkel – oktatásunkkal.

A régi közegben, de új módszerekkel kívánjuk adni azt a többletet, amit egy református köznevelési intézmény jelenthet, szeretetteljes légkört, lelki gazdagságot, minőségi oktatást. A hit ajándék, Isten ajándéka és ezt kívánjuk elfogadtatni gyermekkel, tanárral, szülővel egyaránt. Intézményünk célja és feladata, hogy megmutassa a keresztyén igazság lényegét, kellő alázattal, türelemmel, okossággal nevelje a ránk bízott gyermekeket.
Pál apostol figyelmeztetését is szem előtt tartva –

„Mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg” –

készítettük el Pedagógiai Programunkat.

Intézményünk nyitott. Nemcsak azokat kívánja befogadni, akik református vallásúak, hanem azokat is, akik elfogadják a közvetíteni kívánt értékeket, és vállalják az intézmény szellemiségét, akik a kazinczys közösséghez kívánnak tartozni.
Eddigi hagyományaink továbbvitele mellett további értékek teremtését tűzzük ki célul, olyan programot vállalunk fel, amely a ránk bízott gyermekek érdekét szolgálja, amit a fenntartóval együtt teljesíteni is tudunk.

Nevelési célkitűzéseinket együtt kívánjuk megvalósítani a nevelőkkel, a gyerekekkel, a szülőkkel és a fenntartóval.

A hivatástudat, a gyermekszeretet, az elkötelezettség, a türelem a szakmai színvonal a tanításban, az egyszerűség, a fegyelem, és a rend kialakítása számunkra belső érték és elsődleges nevelési szempont.

A feltétel nélküli szeretet, amit Pál apostol fogalmaz meg a Korinthusbeliekhez írt első levelében vezérel mindnyájunkat.

„Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is,

szeretet pedig nincsen énbennem, olyanná lettem,

mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.

És ha jövendőt tudok is mondani,

És minden titkot és minden tudományt ismerek is;

És ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről,

Szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.

A szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik,

A szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.

Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát,

nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt.

Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal;

Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.

A szeretet soha el nem fogy.”

1. Bevezetés

Intézményünk a Tiszaújvárosi Református Egyházközség fenntartásában működő két intézmény - a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és a Tiszaújvárosi Református Óvoda egyesülésével az intézményünkre bízott gyermekek református szellemiségű nevelését-oktatását kívánja ellátni egységes elvárások mentén.

Óvodánk és iskolánk alapműveltséget ad és keresztyén értékeket közvetít. Célunk, hogy gyermekeink hitükben erős és kiegyensúlyozott emberekké váljanak. Ezt a mindennapi élethez szükséges készségek elsajátíttatásával, alkalmazható és fejleszthető tudás nyújtásával, keresztyén értékek közvetítésével szeretnénk elérni.

Intézményünk megalakulásával elköteleztük magunkat a mellett, hogy csak a keresztyén és minőségi szemlélet lehet iskolánk működésének alapja.

Számunkra a minőség fogalma a magas szintű nevelést-oktatást, a munkafegyelmet, a hitbeli elkötelezettséget, az emberi kapcsolatokat, a szervezethez való kötődést (egyház, iskola, gyülekezet) jelent.

Intézményünk a Magyarországi Református Egyház és a Református Pedagógiai Intézet irányelveit, küldetését követve igyekszik szilárd alapműveltséget adni.

Óvodásainkat, iskolásainkat a bennük rejlő tálentum kiteljesítésére neveljük, felkészítendő az iskolarendszer következő fokozatára és a felnőtt életre. A direkt pedagógusi irányítás helyett előtérbe helyezzük a tevékenységközpontú foglalkozás-, és tanulásszervezést.

Iskolánkban az anyanyelv és irodalom, az idegen nyelv és az informatika oktatása, népünk történelmének megismertetése kiemelt helyen szerepel. A tehetséggondozást és a lassabban haladó tanulóink felzárkóztatását is elengedhetetlen feladatnak tartjuk.

A gyermekekben kialakítjuk a problémafelismerő, az együttműködési és a döntési képességeket.

Az iskolában a tudásszint mérését helyi intézményi komplex digitális mérési rendszer kidolgozásával kívánjuk megvalósítani a 4-8. évfolyamokon, melynek eredményéről a KRÉTA rendszeren keresztül értesítjük a szülőket.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata kiterjed az intézmény minden pedagógusára, az iskolalelkészre, a hitoktatókra és az osztályfőnökökre.

Intézményünkben gyermek és felnőtt egyaránt egészséges, tiszta és esztétikus környezetben töltheti mindennapjait. Tevékenységünket küldetésnek és szolgálatnak tekintjük.

Arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekek harmonikus, kiegyensúlyozott, hitükben erős és állhatatos, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberekké, becsületes magyar állampolgárokká váljanak, Istenhez és hazájukhoz hű emberek legyenek.

Ezen munkálkodik intézményünk nevelőtestülete és valamennyi dolgozója.

Chmara Marianna

főigazgató

2. Jogszabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2012. I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1995. évi I. törvény A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye (az 1998. évi I. törvény, a 2005. évi II. törvény, a 2013. évi V. törvény, a 2019. évi IV. törvény, a 2019. évi VIII. törvény és a végrehajtási utasítás módosításaival egységes szerkezetben
- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 419/2024. (XII.23.) Kormányrendelet a pedagógus továbbképzés rendszeréről
- 326/2013.(VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 46/2003. sz. (IV. 16.) Országgyűlési határozat az Egészség Évtizedének Népegészségügyi Programjáról
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- Református Etikai Kódex ORTE

3. Székhely- és tagintézmény története, bemutatása

3.1. Az általános iskola bemutatása

Iskolánk elődje az 1969/1970-es tanévben nyitotta meg kapuit 3. számú Általános Iskola néven.

1969. szeptember elsején Tiszaszederkény városban a Városi Tanács átadta 600 gyereknek és 34 nevelőnek a város harmadik általános iskoláját. Az épület korábban a középiskolások második otthona volt.

1986.: Iskolaszövetkezet alakult 23 tanuló és 2 tanár részvételével.

1988-ban: A nagydobronyi (Ukrajna) iskola delegációja városunkba érkezik a 3. számú Általános Iskola meghívására.

1989. Kárpátaljai kirándulás.

1989. október 20. napján vette fel az iskola Kazinczy Ferenc nevét, amellyel egyben elkötelezte magát a magyar nyelv ápolására, művelésére, nyelvi hagyományaink őrzése mellett.

1991-ben létrehoztuk a Kazinczy Gyermekei Alapítványt.

A nyelvápolás mellett igen sokrétű és szerteágazó oktató-nevelő munka folyt az intézményben.

1992. februárban egy 10 fős diákszerkesztőséggel indult el a Kazinczy Ferenc Általános Iskola lapja, a „SZIA”.

1993-ban létrejött a „Bárdos Kör”, iskolánk gyermekkórusa. Ugyanekkor „Zenélő udvar” névvel programsorozatot indítottunk a zenekedvelő gyerekeknek és felnőtteknek.

1995-ben a Kazinczy Napok keretében az iskola aulájában a névadó bronzba öntött portréját avattuk fel, mely Sallai Géza szobrászművész alkotása.

Emelt szintű számítástechnika oktatás, képesség szerinti csoportbontásban történő matematikatanítás, drámapedagógiai foglalkozások beépítése az órarendbe, magas szintű idegen nyelv oktatása jellemzi az iskolát, amelyből a társadalmi elvárásoknak megfelelően a 2000/2001-es tanévben beindult az angol-magyar két tanítási nyelvű tagozat.

Fenntartói, önkormányzati döntés alapján, 2000-ben a város iskolái közös szakmai és gazdasági irányítás alá kerültek. Ebben az összevont intézményben, mint az egyik telephely folytatta tovább munkáját a Kazinczy Ferenc Általános Iskola.

2009-ben elindítottuk az „Egy nap alatt a TVK körül” programot, mely a Kazinczy-TVK (Tiszai Vegyi Kombinát) hét programjait foglalja magában. Angol nyelvű szakmai bemutató órákkal és játékos feladatokon keresztül ismertettük meg a tanulókkal városunk nagy vállalatának múltját és jelenét.

2011-ben pályáztunk a „Határtalanul” elnevezésű tanulmányi kirándulások magyar lakta területekre című programra.

2012-ben a két 7. osztály 43 tanulóval részt vett ezen a Kárpátaljai kiránduláson. A gyerekek megismerték Munkács, Huszt, Beregszász emlékhelyeit, betekintést nyertek az ott élő emberek életébe és megtapasztalták, hogy Magyarország határain kívül is élnek magyarok. Ezt követően minden tanévben ellátogattak hetedikes diákjaink a határon túli magyarlakta területekre, megismerkedtek és barátságot kötöttek Kárpátalja, a Felvidék, Erdély és a Délvidék hasonló korú gyermekeivel.

Hosszas előkészítő és széleskörű egyeztető munkát követően (szülőkkel, tantestülettel, önkormányzattal) iskolánk a 2012/2013-es tanévtől református fenntartásba került át, és Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola néven működött tovább. Abban a tanévben az újjászületett intézmény 378 tanulóval és 32 pedagógussal kezdte meg működését.

Az intézmény 2015-től a Kiváló tehetségpont, majd az intézményben végzett elkötelezett tehetséggondozó munka eredményeként 2021-ben Akkreditált kiváló tehetségpont címet nyerte el.

A 2019-2020-as tanévtől tehetségszűrést követően a 4. és 5. évfolyamon a Református EGYMI Értéktermő gazdagító programját is alkalmazzuk több csoportban.

Az intézmény fenntartója

Az intézmény fenntartója a Tiszaújvárosi Református Egyházközség. A fenntartó minden tőle telhető és elvárható módon biztosítja az intézményben foglalkoztatott mindenkori vezetők, pedagógusok, a nevelő-oktató munkát segítő, illetve más munkavállalók részére mindazokat a jogszabályok által előírt munkafeltételeket, juttatásokat, kedvezményeket és jogvédelmet, amelyek a munkavállalókat megilletik. Az erre vonatkozó szabályozások a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvényében találhatók.

A vezetőség

Az egyházközség, mint fenntartó, él azzal a jogával és lehetőségével, hogy az intézmény főigazgatóját kijelölje. Az intézmény főigazgatója képviseli az intézményt. Jogkörét, kinevezésének feltételeit a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye határozza meg.

Az iskolavezetés a főigazgatóból, az intézményegység-vezetőből, az intézményegységvezető-helyettesből és a gazdaságvezetőből áll. Az előbbi egyszemélyi felelőssége fenntartása mellett, a napi feladatokat, a tervezési és szervezési munkát a helyetteseivel megosztja.

A fenntartó és az iskolavezetés képviselőiből alakult fenntartói igazgatótanács az intézmény alapfeladatainak ellátásáért, azok irányításáért, koordinálásáért, a legfontosabb döntésekért felelős személyek munkáját fogja össze.

A munkaközösségek működését az iskolavezetés támogatja. Fontos szakmai kérdésekben mindig támaszkodik a nevelői közösségek véleményére.

A nevelőtestület

A nevelőtestületet az óvodai és iskolai pedagógusközösség alkotja 2021. szeptembertől. Az iskolai közösség nagy része több évtized óta dolgozik együtt. A hittan tantárgy tanítását hitoktatók végzik. Az iskolánkban iskolalelkész segíti a hitéleti nevelést. A nem református felekezetű tanulók

hitoktatását iskolánkba delegált hitoktatók végzik. Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, nyitott, magas színvonalú pedagógiai tevékenységet végez. Munkájuk során az Országos Református Tanáregyesület által 1998-ban kidolgozott Etikai Kódex kitételei az irányadóak, mely a Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeiben dolgozó pedagógusok számára készült.

Iskolánk arculata

Az új iskola arculatának kialakításában követtük a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvényében foglaltakat. Ez megfogalmazza a Magyarországi Református Egyház, mint egyházi jogi személy által fenntartott iskolák célját, feladatait, szervezeti rendjét, a fenntartói jogokat, kötelességeket, az intézmény működésére, vezetésére vonatkozó szabályokat, az alkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket, valamint a felügyelet és ellenőrzés módját.

Iskolánk jelképei

Intézményünk szellemiségét és hivatását három jelképe tükrözi a zászló, a nyakkendő és az oklevél.

Az **iskolazászló** 110x80 cm-es piros fehér, zöld selyemből készült nemzeti színű zászló. A zászló selymét aranyszínű rojt szegi körbe. 8cm-es arany színű betűkkel hímezték az iskola nevét. A piros és zöld sávban Kazinczy Ferenc neve olvasható íves formában. A fehér sávban vízszintesen az „Református Általános Iskola” feliratot varrták.

Az intézmény indulásakor a Kazinczy nyakkendő egyedi díszítőmintával készült bíborszínű nyakkendő lett, melynek szélesebb szárán az iskola és a város neve ölel körbe egy nyitott könyvre helyezett tollszárat.

A 2020-2021. tanévtől felmenő rendszerben fokozatosan térünk át a fekete református nyakkendő ünnepi jelképként való viseletére.

Oklevél: Saját iskolánkra kialakított, református címert ábrázoló elismerő tanúsítvány.

Az iskola hitélete

Az iskola elkötelezettsége indokolttá és természetessé teszi, hogy nevelési rendjében szerepet kapjon a gyermekek hitének, lelki életének gondozása. Ezt a célt szolgálja a hittan heti órarendbe való iktatása, és az iskola napi, heti, éves időbeosztásában is tükröződik iskolánk jellege.

A református tanulókat egyházunk hitvalló tagjaivá kívánjuk nevelni, ahogyan ez az iskola megfogalmazott céljai között is szerepel. Bízunk benne, hogy egyre több diákunk tesz majd önként hitéről vallást a konfirmáció alkalmával, és válik gyülekezetünk felelős tagjává.

Az egyéb keresztény vallású diákjaink számára biztosítjuk vallásuk szabad gyakorlását, illetve a vallásuknak megfelelő hittanoktatást.

A hétkezdő Áhítat, a napi közös imádságok, csendes napok vallásgyakorlásunk színterei.

Elvárt, hogy az iskola tanulóifjúsága és nevelői részt vegyenek a gyülekezeti Istentiszteleteken.

A református egyházi ünnepek az iskola korábban kialakított programjaihoz szervesen kapcsolódnak.

A szaktárgyi tananyaghoz folyamatosan hozzákapcsoljuk a RPI (Református Pedagógiai Intézet) által kiadott kiegészítő könyvek, munkafüzetek ismeretanyagát, ily módon érvényesítjük a hit és a tudás összetartozását.

Ünnepeink, rendezvényeink

Hagyományos rendezvényeink: Tanévnyitó Ünnepi Istentisztelet, Tanévzáró Ünnepi Istentisztelet, elsősök fogadása, ballagás, nyílt tanítási órák, játékos vetélkedők, kulturális műsorok, szülői bál, Mikulás (osztálykeretben), karácsonyi műsor, farsang, egészségnevelési programok, zenélő udvar.

Nemzeti ünnepeink: az iskolában a nemzetünk szabadságtörekvéseit tükröző, továbbá nemzeti múltunk mártírjainak emlékét, példáját őrző megemlékezések: az aradi vértanúk napja (október 6.), a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja (február 25.), a holokauszt áldozatainak emléknapja (április 16.), a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), az 1848-as forradalom ünnepe (március 15.) és az 1956-os forradalom ünnepe (október 23.)

Az iskola hagyományai ápolása érdekében meghonosított egyéb emléknapok, megemlékezések: fogászati hónap, állatok világnapja, a zene világnapja, a magyar kultúra napja, a költészet napja, anyák napja, gyermeknap.

Egyházi ünnepek: a Reformáció napja, Advent, Karácsony, Nagypéntek, Húsvét, Áldozócsütörtök, Pünkösd

Az egyházközséghez kötődő rendezvényeink: konfirmáció, „Találkozás az Ige tükrében” előadások szülők részére (Szülők Iskolája), Családi istentiszteletek, Csendes nap, Kibocsátó Istentiszteletek.

Tanulmányi versenyek: idegen nyelvi, versmondó, anyanyelvi, természettudományos, társadalomtudományi, matematikai, digitális kultúra területen a város és az ország különböző intézményeiben.

Házibajnokságok, sportversenyek, városi sportversenyeken való szereplések

Rendszeres színházlátogatás*:*

Derkovits Művelődési Központ, Miskolci Nemzeti Színház

Környezetvédelmi akciók: Napközi otthonos foglalkozás keretében iskolánk környékének és udvarának megtisztítása, interaktív felületen szelektív hulladékgyűjtési feladatok megoldása, Első évfolyamos tanulók faültetése, faültetés a fenntarthatósági témahéthez kapcsolódva, kertrendezés, vetélkedő Föld napja alkalmából, részvétel a happy hét programsorozaton, víz világnapjához kapcsolódó programok, autómentes világnap alkalmából jutalmazzuk azokat, akik nem autóval érkeznek, gyalog-, és kerékpártúrák a környezet védelmében, papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, használt elemek gyűjtése és elszállítása

Kiállítás az aulában évszakonként a délutáni kézműves foglalkozásokon készített tárgyakból.

Kézműves foglalkozásokon való részvétel a Hamvas Béla Városi könyvtárban.

Könyvtári órák az iskolai és a Hamvas Béla Városi könyvtárban.

Személyi feltételek

Az intézmény a mindenkori jogszabályoknak megfelelően törekszik a minőségi nevelő-oktató munkát biztosító 100 %-os szakos ellátottságra, illetve a nevelő oktató munkát közvetlen segítő munkavállalóknál az állam által finanszírozott álláshelyek betöltésére. A különleges bánásmódot igénylő gyermekeket szükség szerint gyógypedagógusokkal látjuk el. A hittan tantárgy tanítását hitoktatók, a nem református felekezetű tanulók hitoktatását iskolánkba delegált hitoktatók végzik.

Tárgyi feltételek

Az általános iskolai nevelés-oktatás egy épületben folyik. Az alsó tagozaton osztálytermekben, felső tagozaton szaktantermekben tanítunk. Iskolánk rendelkezik tornateremmel, és engedéllyel rendelkező orvosi szobával is. Az iskolában rendelkezésre áll a törvényileg meghatározott taneszköz készlet. Iskolánk jól felszerelt. Interaktív táblák, laptopok, tabletek segítik a mai modern kor kihívásainak megfelelő szemléletes oktatást, az idegen nyelvi és zenei nevelést. Minden tanteremben biztosított a jóminőségű Internet hozzáférés. Az intézmény vezetése nagy gondot fordít a színvonalas nevelő-oktató munka feltételeinek megteremtésére.

Az iskola környezete

Iskolánk épülete 1957-ben épült. A folyamatos felújításoknak, karbantartásnak köszönhetően az épület állaga teljes mértékben megfelel az nevelés-oktatás céljainak, eredetileg is iskolának épült. Kellemes környezetben, zöldterület szomszédságában áll. A város minden pontjáról jól megközelíthető. Tantermeink otthonosak, berendezése a tanítási feladatok mellett, kiválóan szolgálja a tanulók mentális igényeit is. Intézményünk eszköztárának bővítéséhez iskolánk alapítványa, a Kazinczy Gyermekei Alapítványa is hozzájárul.

A pedagógiai program környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok szerint tervezi és valósítja meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását. A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan ellenőrzi az intézmény. Elkötelezettek vagyunk a fenntartható fejlődés iránt.

Az iskola tanulói közössége

Az iskolánk 8 évfolyammal működik, évfolyamonként két tanulócsoport prognosztizálható.

Tanulói összetétel: Tanulóink többsége kiegyensúlyozott családi körülmények között él, de sajnos nálunk is növekszik az egyszülős családok aránya.

Az utóbbi évek gazdasági – társadalmi kihívásai nagy terhet rónak a családokra, és ennek a gyermekek is elszenvedői. Intézményünk mindent megtesz azért, hogy - a nehézségeket kompenzálandó - segítsük a ránk bízott gyermekek egészséges testi-lelki-szellemi fejlődését.

A készségek, képességek tekintetében kedvezőtlen tendencia is megfigyelhető. Habár nem számottevő, de egyre több gyermek érkezik az óvodából valamilyen beszédhibával esetleg magatartási vagy tanulási problémával, vagy zavarral.

A tehetséggondozó, és a tanórán kívüli tevékenységek mellett nagy hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatásra, a tanulási és magatartási problémák kezelésére, a szociális hátrányok enyhítésére, a lelkigondozásra.

3.2. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Óvodánk elődjét 1962.-ben 2.sz Napközi Otthonos Óvoda néven alapította a Tiszaszederkényi Községi Tanács Végrehajtó Bizottsága.

Az elsők között megnyílt intézmény a földszintes, nyeregtetős épület a hozzátartozó 2500 m2-es udvarral üde színfoltja volt a kialakuló városnak. A három csoporttal működő 75 férőhelyes, családias hangulatú kis óvoda, a város legkisebb óvodája.

Három vegyes életkorú csoportban látták el a gyermekek nevelését.

Később a bővülő gyermeklétszám miatt az óvodához kapcsolódóan a Rózsa úton két lakásóvodai csoportot nyitottak meg, így öt csoportos lett az óvoda.

Óvodánkban egyedülállóként 1992. szeptember 1-jén került sor az első START óvodai fejlesztő csoport megszervezésére

A szakmai eredményességet az Óvoda és a Nevelési Tanácsadó szakembereinek és vezetésének együtt gondolkodása, egymásra épülő, egymást kiegészítő szakmai tevékenysége adta. A csoport alacsony létszáma lehetőséget adott a differenciált, egyéni foglalkozásokra, a képességek, készségek egyéni fejlesztésére, a rendszeres korrekciós foglalkozásokra. Ezzel zökkenőmentessé vált az iskolai átmenet a gyermekek számára.

1999. őszén a névválasztás jogán a Katica nevet választotta a közösség az óvodának.

2000. júliusában jogutódlással az óvoda a Napközi Otthonos Óvoda tagintézményévé vált.

A Katica óvoda 2017. szeptember 1-jétől a helyi református gyülekezet fenntartása alá került Tiszaújvárosi Református Óvoda néven.

Nevelőtestületünkben sokoldalúan és magasan képzett, elkötelezett pedagógusok dolgoznak azért, hogy minden óvodásunk megkaphassa az egyéni sajátosságainak megfelelő, ahhoz igazodó nevelést, fejlesztést. Mindennapi nevelési feladataik megvalósításában aktív társaik a gyermekszerető és munkájuk iránt elkötelezettséget érző pedagógiai asszisztens és dajkák.

A keresztyén szellemiségünkből természetesen fakad a segítő attitűd, aminek legfontosabb eleme, hogy ott és úgy kell segíteni, ahol, és ahogy a segítségre szorulónak arra szüksége van, hogy a szükségben lévő szégyenérzés nélkül megragadhassa a felé kinyújtott segítő kezet.

Az óvoda természeti környezete

A város, ahol élünk, a Tisza és a Sajó folyók találkozásánál igen szép alföldi tájon fekszik. Az ősi falu, Tiszaszederkény határában gyorsan fejlődött az új város, mely összetartozását a korábbi településsel nevében is sokáig hordozta. A település jellegét a város nagyipari létesítményei erősen meghatározták az elmúlt 40 évben. Tiszaújváros a térség gazdasági, kulturális és idegenforgalmi központja. Településünkön kiváló infrastrukturális ellátottsággal bíró fejlett intézményrendszer, korszerű városközpont és igényesen kialakított városkép jött létre. A tizenötezer lakosú város lakóinak többsége középkorú, lakossága folyamatosan öregszik. Az óvoda a város régebben lakott részén helyezkedik el, jellemzően négyszintes lakóházas övezetben.

Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete

Az Ipari Park területén letelepedett cégek munkahelybővülést eredményeztek. Ugyanakkor a város intézményhálózatából kikerülő alkalmazottak száma az elmúlt időszakban növekedett. Ez érződik a családok, gyermekek anyagi körülményeinek romlásában is. Az egzisztenciális bizonytalanság – még ha esetenként átmenetileg is – de pszichikailag is kihat a családok életére. Meglehetősen erős anyagi differenciálódás érezhető, s ez hatással van a gyermekekre is. Nagy eltérések mutatkoznak a családok életszínvonalában és szociokulturális hátterében. Kiemelkedően jómódú és egyszerű, szegényes életvitelű családok is előfordulnak.

A gyermekvállalási kedv nagyon eltérő, többnyire a kétgyermekes családmodell a jellemző, habár az utóbbi időben többen vállalnak harmadik gyermeket is. A foglalkoztatási problémákból adódó életviteli nehézségeket enyhíti a szociális rászorultságon nyugvó városi támogatási rendszer.

A református óvodai nevelés feltételei

Személyi feltételek

Az intézmény a mindenkori jogszabályoknak megfelelően törekszik a minőségi nevelő-oktató munkát biztosító 100 %-os szakos ellátottságra, illetve a nevelő oktató munkát közvetlen segítő munkavállalóknál az állam által finanszírozott álláshelyek betöltésére. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára a gyógypedagógiai ellátás biztosított.

A hittan foglalkozásokat iskolalelkészünk, gyülekezetünk egyik református lelkipásztora tartja, a gyermekekkel igazi közösséget alkotva.

Az óvodapedagógusok munkáját csoportonként egy fő dajka segíti. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába. Gyakran végeznek látogatást más keresztyén és az önkormányzati fenntartású óvodában, hogy szakmai tudásukat frissítsék, és bővítsék. A tagintézmény-igazgató szakmai tudásával, magatartásával segíti az óvodás gyermekek keresztyén nevelésének koordinálását.

Tárgyi feltételek

Az óvoda a Tiszaújváros Város Önkormányzata tulajdonában álló épületben kapott helyet, melyet saját tervek szerint alakítottunk ki saját erőforrások igénybevételével.

Pedagógiai programunk megvalósításához óvodánk kiegyensúlyozott tárgyi – és munkafeltételekkel rendelkezik. Az udvari feltételek és az eszközellátottság megfelel egyrészt a jogszabályi elvárásoknak, másrészt a saját belső igényeknek. Az óvodapedagógusok szakmai munkájához minden eszköz rendelkezésre áll, de természetesen ennek szükség szerinti bővítésükre, korszerűsítésékre folyamatosan szükség van.

A csoportszobák berendezése, bútorzata - az óvónői kreativitásnak köszönhetően - esztétikus, dekoratív, otthonos, barátságos, játékra motiváló, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket.

Az óvoda minden eszközt biztosít a bibliai történetek megértéséhez, a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzéséhez a környező világról, a természetről.

A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, a gyermekek életkorához, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek

Az óvodánk berendezési tárgyai - alapvető funkciójuk mellett - a gyermekek fejlesztésének eszközei. Biztosítják mozgás- és játékigényük kielégítését, egészségük megőrzését, fejlődését.

Jól működő főzőkonyhával rendelkezünk. Az étrend összetételét tekintve igazodik a korszerű és egészséges táplálkozási szokások alakításához, alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz, segítve ezzel egészséges testi fejlődésüket. A fenntartó biztosítja az óvoda működéséhez szükséges anyagi feltételeket a lehetőségekhez képest. Odafigyel az intézmény működésére, fejlődésére és segíti azt.

Az épület az udvar, a berendezések jól szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségük megőrzését, ezek megfelelnek életkoruknak, és az egyéb jogszabályi elvárásoknak egyaránt.

Játék, és egyéb eszközeink esztétikusak, korszerűek, biztosítják a gyermekek játékigényének és egyéb tevékenységének kielégítését, személyiségük fejlődését.

A csoportszobák felszereltségét úgy alakítottuk ki, hogy megfeleljen a gyermekek testméreteinek. A gyermekeket körülveszik az esztétikát, harmóniát árasztó természetes anyagok, színek (függönyök, terítők, szőnyegek, egyéb kiegészítők, új, modern szakmai anyagok).

Hálásak vagyunk Istennek, hogy így végezhetjük munkánkat.

Továbbfejlődésünk érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük és megragadjuk mind a helyi, mind az országos pályázati lehetőségeket.

Az óvoda tárgyi környezete egyidejűleg – a mindenkori előírásokkal összhangban – biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvoda valamennyi dolgozója számára.

Intézményünk eszköz ellátottsága megfelel a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 2. sz. mellékletében rögzített a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló előírásoknak.

Nagyon sok könyv található óvodánkban, melyek közül van a gyermekek számára mesekönyv és egyéb foglalkoztató/fejlesztő könyv, szakkönyvek a pedagógusok számára, Bibliák, és bibliai témájú könyvek.

Óvodánkat folyamatosan modernizáljuk, újítjuk a mai kor követelményeinek megfelelően. A folyosón lévő hirdetőtáblán a szülők tájékoztatására szóló hirdetményeket helyezünk el.
Az otthoni esetleges hátrányokat az óvoda személyi- és tárgyi feltételeivel, szakmai felkészültségünkkel próbáljuk kompenzálni.
A nevelőmunkát segítő eszközöket folyamatosan fejlesztjük, számukat gyarapítjuk.
Nagy megtiszteltetés számunkra, ha egy család a legféltettebb kincsét, a gyermekét bízza ránk. Erre a megtiszteltetésre szeretnénk méltóvá lenni Isten jelenlétére támaszkodó hittel, lelkiismeretes munkánkkal, szép környezetünkkel, gazdag eszköztárunkkal.

3.3. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart a fenntartó egyházközség lelkészeivel és presbitériumával.

Együttműködünk a Magyar Református Egyház más oktatási intézményeivel.

Az iskola szakmai munkáját a Református Pedagógiai Intézet (RPI) segíti.

A törvényességi kérdésekben a MRE Oktatási Szolgálat van a segítségünkre.

A beiskolázási időszakban évről-évre nagy érdeklődés mutatkozik iskolánk iránt. A gyermekek iskolaválasztásával kapcsolatban a szülők többnyire rendkívüli gondossággal, figyelemmel járnak el.

Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok, óvodapedagógusok közössége, fejlesztő csoportok).

A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembevételével határozzák meg.

A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott. Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik.

Az intézmény főigazgatója támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra.

A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok tervezése, megvalósítása, ellenőrzése, értékelése.

Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka.

Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, átadása, támogatása. A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak. Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel.

Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információhoz és ismeretekhez való hozzáférés. Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői

a témában érdekeltek. A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információ szóban vagy írásban folyamatosan eljut a munkatársakhoz.

3.4. AZ INTÉZMÉNY KÉPZÉSI RENDSZERE

A beiskolázási terv szerint elsősorban a református vallású, tiszaújvárosi lakhellyel rendelkező gyerekeket várjuk az óvodába és az iskolánkba, de emellett az intézmény nyitva áll a történelmi egyházakhoz tartozó más (pl. római katolikus, görög katolikus) vallású városi és városkörnyéki gyermekek és tanulók számára is.

Az óvodai nevelés rendje

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Óvodánkba a jogszabály szerint elsősorban az óvodaköteles gyermekeket vesszük fel.

Az iskola nevelés-oktatás rendje

Iskolánk református általános iskola. Fő profilunk a keresztyén nevelés, emellett a magyar nyelv, valamint történelmi hagyományaink ápolása. Az élő idegen nyelvek, kiemelten az angol nyelv oktatása alap és emelt óraszámban a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozaton folyik.

A hit- és erkölcstan oktatása első évfolyamtól kezdődően órarendbe építve, kötelező jelleggel heti 2 órában történik. A hitéleti nevelés keretében református, római katolikus és görög katolikus hitoktatást szervezünk az iskolában.

Egymást követő két évfolyamon, a 4. és 5. osztályokban heti 1 órában egyházi éneket tanulnak diákjaink.

Az iskolai képzés szakaszai

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza két részre tagolódik, melyek a következők:

az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és

az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat,

Két tanítási nyelvű iskolai képzés (magyar-angol két tanítási nyelvű képzés)

Képzési idő: 1-8. évfolyam

Alapfelvétel: első évfolyam,

Időközi belépés: 2-8. évfolyam

A belépés feltételei a Pedagógiai Program későbbi fejezetében kerültek meghatározásra.

4. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

4.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskola pedagógusai felekezeti hovatartozástól függetlenül, mint református intézményben tanító nevelők hivatásuk gyakorlásában alapelvként a Biblia útmutatásait követik.
Reformátori alapelvek:

- Egyedül Krisztus: Jézus Krisztus az egyedüli közbenjáró ember és Isten között.
- Egyedül a Szentírás: hitünk és életünk egyedüli zsinórmértéke a Szentírás.
- Egyedül kegyelemből – Egyedül hit által: üdvösségünk és örök életünk egyedüli záloga Istennek Jézus Krisztusban megvalósult ingyen kegyelme, amivel helyettünk és értünk minden bűnünkért tökéletesen eleget tett.
- Egyedül Istené a dicsőség: a hívő ember egész élete és munkája Isten dicsőségét szolgálja.

„ Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet……tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt. 28, 18-20)
Az iskola minden tevékenységét áthatja az igéből táplálkozó református hit, valamint a tolerancia más felekezetek iránt, a jézusi szeretetparancs átélése és megélése, majd hiteles közvetítése egymás, és a partnerek, elsősorban a tanulók és szüleik felé.
Fontos, hogy nevelőtestületünk tagjai a református keresztyén értékek megvalósulását segítő pedagógusok legyenek.

Alapelvek, értékek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Keresztyén nevelés	A 1995. évi Református Köznevelési tv. értelmében: a magyarországi református közoktatási intézmények célja és feladata, hogy tanulóit művelt keresztyén emberekké, az egyetemes értékek tisztelőjévé, a magyar haza és a nemzet, hűséges, áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni. Tanulóinkat egyházunk hitvalló tagjaivá, nem református tanulóinkat vallásuk szabad gyakorlása biztosítása mellett, saját felekezetük és a református értékek megbecsülésére neveljük.	Keresztyén világnézet kialakítása. A keresztyén emberre jellemző erkölcsi tulajdonságok, a keresztyén közösségi magatartás kifejlesztése. Közvetítjük a vallási, erkölcsi, etikai értékeket. Alapvető tudományos igényességű ismereteket, normákat adunk át, mely tanítványaink életét befolyásolja és alapot ad az iskola befejezése utáni életszakaszukra is. Kialakítjuk a keresztyéni magatartási és viselkedési szokásokat, melynek célja, hogy hitüket a mindennapjaikban éljék meg. Fejlesztjük tanítványaink pozitív érzelmeit, mely bennük belső harmóniát, békességet teremt.	Hitoktatás felekezeti hovatartozás szerint. Egyházi ünnepek, csendes napok, heti istentiszteletek, napi igeolvasás, szülői találkozók az Ige tükrében. Tanulók, pedagógusok és szülők körében szervezett bibliaórák. Részvétel egyházi rendezvényeken. Református gyermek- és világirodalom felhasználása a nevelő-oktató munkában. Kapcsolat ápolása a Tiszaújvárosi Egyházközség református gyülekezetével és más gyülekezetekkel. Pedagógusok személyes példamutatása a nevelő-oktatómunkában és a magánéletben. *„Vigyázz, hogy feddhetetlen légy, ügyelj, hogy becsületes maradj, mert a jövő a béke emberéé.” (Zsolt, 37,37)*
Partnerközpontú működés	Az iskola nevelő-oktató munkájában együttműködik a gyermek, a szülő és a pedagógus, és minden olyan partner, aki elfogadja, segíteni akarja és tudja a pedagógiai program megvalósítását. (református	Folyamatos kapcsolattartás partnereinkkel. Terv szerint meghatározott időben igény-és elégedettségmérések lebonyolítása. Az eredmények, javaslatok, észrevételek beépítése az intézmény működésébe. A partnerek számára a rendszeres visszacsatolás megvalósítása.	Partnertérképünk elkészítése és folyamatos frissítése. Kapcsolattartási formák kialakítása és működtetése (nyílt napok, könyvtári órák, Szülői találkozók)

	intézmények, Református Pedagógiai Intézet, könyvtárak, gyülekezetek)		
Gyermekközpontúság	Célunk, hogy munkánkat, mindennapi tevékenységünket a gyermekek okos szeretete hassa át. Derűs iskolai légkörben és környezetben biztosítjuk gyermekeink testi-lelki fejlődését.	Rendszeresen megkérdezzük a gyermekeket, kikérjük véleményüket, várjuk javaslataikat iskolai életünk, programjaink alakításával kapcsolatban.	Kérdőíves felmérések, klímatesztek
Teokrácia - demokrácia	Isten van a középpontban. Személyes példamutatással neveljük tanulóinkat az emberi jogok tiszteletben tartására.	Tudatosítjuk a gyermekekben a közösség demokratikus működésének szabályait. A közéletben való szerepeket, az egyén érdekérvényesítésének demokratikus formáit elsajátíttatjuk.	Személyes példamutatás. Szerepjátékok a tanítási órákon. Feladatvállalás az osztályközösségben. Az osztályban felmerülő problémák megoldásának módjai. Bibliai történetek.
Humanizmus	Az ember, az emberi élet tisztelete és védelme. A másokkal szembeni tolerancia, a másság elfogadása. A hátrányos megkülönböztetés minden formájának kerülése. A humanista emberkép kialakítása.	Erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat. Tudatosítjuk gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetükben megismerhető keresztyén erkölcsi értékeket.	Személyes példamutatás. A tanítási órákon a tananyag adta lehetőségek felhasználása. Integrált oktatási és nevelési formák alkalmazása. Egyházi és állami ünnepek, csendes napok. Hagyományok ápolása.
Nemzeti értékeink, a magyar kultúra tisztelete	Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása. Fogékonyság az élő és élettelen természet szépségei iránt.	Lakóhelyünk megismerése. Szűkebb és tágabb környezetünk, Magyarország megismerése, különös tekintettel református városaink megismerése: Debrecen, Sárospatak, Vizsoly. Múltunk megismerése, jelképeink	Projektmódszer. Séták, kirándulások tananyag adta lehetőségek felhasználása, múzeumok, templomok. Ünnepeink méltó megtartása. Hagyományápolás. A tanulók bevonása a cserkészéletbe.

		tisztelete. Lokálpatriotizmus kialakítása. Magyarságtudat erősítése.	
Az európai és egyetemes kultúra értékeinek megismerése	Keltsük fel minden tanulóban az igényt az idegen nyelvek, az ének-zene, egyházi ének, vizuális kultúra, a művészetek, a világirodalom, egyetemes történelem, és a beágyazott médiaismeret tanulására, más népek kultúrájának a megismerésére.	Anyanyelvén túl minden gyermek ismerje meg legalább egy idegen nyelv alapjait. Az Európai Unió országainak megismerése. Egyetemes kulturális értékek megismerése.	Idegen nyelvek tanítása csoportbontásban. Angol nyelvterületek megismerését célzó versenyek, Nemzetközi ünnepek, országok napjainak megtartása. Osztálykirándulások, külföldi tanfolyamok szervezése. Nemzetközi, iskolai kapcsolatok ápolása, Határtalanul program, Beregszászi Református Lícium testvérkapcsolat
A személyiség teljes körű fejlesztése	Az iskola valamennyi tevékenysége közvetve, vagy közvetlenül a gyermeki személyiség fejlesztését szolgálja. Segítjük tanulóinkat, hogy művelt, alkotásra képes boldog, elégedett emberré válhassanak.	Láttassuk meg, és fejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit: - az ember Istentől kapott rendeltetésének tudata; az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az Egyházban és a hazában; az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása. A tárgyi tudás mellé a gyermek szerezze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyekkel tudását hasznosítani tudja.	Helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása. Bibliakörök, heti istentiszteletek, napi igeolvasás. A tanulók személyre szóló, folyamatos értékelése. Ön- és társismereti csoportok működtetése. Tréningek szervezése.
Korszerű ismereteket nyújtó szilárd alapozás, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése	Az iskola készítsen fel az eredményes továbbtanulásra, a gyakorlati életre. Rendelkezzenek a tanulók a mindennapi életben hasznosítható tudással, ismeretekkel.	A tantestület folyamatos továbbképzésének, önképzésének ösztönzése. A képességfejlesztés széles skálájának kialakítása. Az alapkészségek fejlesztésének középpontba állítása, valamint a megszerzett	Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások megtervezése. Differenciált oktatás megvalósítása. A képességfejlesztés modern taneszközeinek (IKT eszközök) alkalmazása. Továbbképzések.

	Sikeresen alkalmazkodjanak a munkaerő piaci elvárásokhoz. A kompetencia alapú oktatás segítse a HH és HHH tanulók esélyegyenlőségének biztosítását. Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével erősödjön a tanulók motiváltsága. Terjedjen el az oktatás valamennyi területén a digitális írásbeliség. Váljon belső igénnyé az intézményi innováció.	ismeretek alkalmazása, a legkülönfélébb környezetekben. Kompetenciaalapú oktatás kiterjesztése. Élet közeli tanulási környezet kialakítása. A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségre törekvés, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.	A célok megvalósulását szolgáló módszerek, oktatásszervezési módok, tanulás - szervezési eljárások: tantárgy tömbösítése, tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés, projektoktatás. Az SNI-s tanulók esetében az integrált nevelést segítő nevelés-oktatás.
Kiemelkedő fontosságú a tanítás minősége	A tanulmányi eredményekben, versenyeken, a továbbtanuláskor tükröződjön az iskolában folyó minőségi munka.	Hatékony, minőségi oktatás. A befolyásoló tényezők megállapítása. Korszerű tanulási módszerek, technikák alkalmazása. Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.	Tanórai és órán kívüli differenciált formák. Versenyeztetés (házi és külső megmérettetések szervezése, országos református versenyek) Országos mérések, intézményi komplex digitális mérés, Szakmai munkaközösségek műhelymunkája (bemutatók). Szakmai napok. „Jó gyakorlatok átvétele”: intézmények közötti szakmai együttműködések kialakítása.
Az önművelés és az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása	Az iskola készítsen fel az önművelésre, az új ismeretek megszerzésének önálló technikáira.	Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és probléma megoldáshoz. Kialakítjuk a folyamatos önművelés igényét. Szakmai együttműködések kialakítása: színházakkal, múzeumokkal, könyvtárakkal, a helyi társadalom szereplőivel közös programok szervezése, környezetvédelem, üzemlátogatás, erdei iskola, stb.	Minden gyermek számára képességeinek, érdeklődésének és céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítunk. Egyéni pályázatokon, kutatótevékenységekben való részvételt szorgalmazunk.

			Megtanítjuk a gyermekeket a korszerű ismeretszerzési módok, az IKT felelős használatára. (számítógép, Internet, interaktív tábla stb.).
Esélyegyenlőség biztosítása	Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére A hátrányos megkülönböztetés minden formájának elítélése és kiküszöbölése. ***„… ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjetek.” (Fil. 1, 2-3)***	A tanulási és beilleszkedési hátrányokkal küzdő tanulók azonosítása. Az egymás iránti felelősség, az elfogadás, segítőkészség kialakítása tanulóinkban. A hátránykompenzáció megfelelő formájának kiválasztása. Folyamatos segítő munka és értékelés. Az önkormányzati iskolákból érkezett tanulók bibliai ismeretének bővítése, felzárkóztatása hittanból.	Differenciált foglalkozások a tanítási órákon. Felzárkóztató foglalkozások és egyéni korrepetálások, fejlesztő foglalkozások. Lelki gondozás (lelkész és hitoktatók) Szükség esetén a szakszolgálatok és szociális segítő segítségének igénybe vétele. A gyermek-és ifjúságvédelem valamennyi pedagógus kiemelt feladata.

4.1.1. Nevelő-oktató munkánk eredményességének kritériumai, sikerességi mutatóink

Nevelő-oktató munkánkat akkor tekintjük eredményesnek, ha iskolánk végzős diákjai a 8. évfolyam végén:
Minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés és oktatás tanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek;
Pályaorientációs tevékenységünk eredményeként minden tanulónk felvételt nyer a képességeinek megfelelő szintű középfokú intézménybe;
Szilárd alapkészségekkel rendelkeznek, valamint azokkal az alap és kulcskompetenciákkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy életpályájukat kialakítsák, majd szükség esetén módosítani tudják;
Rendelkeznek olyan bővíthető, biztos képességekkel, készségekkel és tantárgyi ismeretekkel, amelyek képessé teszik őket a középiskolai követelmények teljesítésére;
Képesek önálló ismeretszerzésre, hagyományos és digitális eszközök használatával, valamint a megszerzett ismeretek alkalmazására a legkülönfélébb környezetben és élethelyzetekben;
Öntevékenyek, tevékenyen részt vesznek az iskolai munkában;
Isten iránti tiszteletből, szeretetből, belső késztetésre elfogadják a kulturált és keresztyén, viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokban, valamint a közösségben, gyülekezetben való éléshez szükséges viselkedési és magatartásformákat;
Belső igényükké válik az imádkozás, a Biblia olvasása, a gyülekezethez tartozás, istentiszteleteken való részvétel;
Ismerik nemzeti hagyományainkat, kultúránkat, szilárd magyarságtudattal rendelkeznek;
Tudják elfogadni a másságot, toleránsak egymással és a felnőttekkel;
Tudjon az iskolai és gyülekezeti közösség elvárásaihoz alkalmazkodni;
Legyen akaratereje a tanuláshoz, de tudja elviselni a kudarcot is;
Igyekezzen a konfliktusokat rugalmasan kezelni;
Pozitív életszemlélet jellemezze.

4.1.2. Az intézményi eredményekkel kapcsolatos elvárások

Az iskola nyilvántartja és elemzi az intézményi eredményeket:

- kompetenciamérések eredményei
- tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan
- versenyeredmények: országos szint, regionális szint, megyei szint, területi szint, települési szint
- továbbtanulási mutatók
- elismerések
- lemorzsolódási mutatók (évismétlők, egyéni tanrend szerint tanulók, kimaradók, lemaradók)
- elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus, tanuló)
- neveltségi mutatók

Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek óta (a háttérváltozók figyelembevételével) emelkedik/a jó eredményt megtartja.

4.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

„… amint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjetek azokkal.” (Lk. 6,31)

Minden ember önálló személyiség. A gyermeki személyiség kiteljesítése csak türelmes, összehangolt és az alapvető feltételeket magában foglaló nevelőmunka eredménye lehet.

A személyiségfejlesztés alapvető célkitűzése, hogy valóságos, önismeret által minden tanulónak áttekintése legyen saját személyisége összetevőiről, tehetsége, képessége határairól, lehetőségeiről. Minden tanulói tevékenység során a készségek, képességek fejlesztése kerüljön előtérbe.

A fejlesztés a tanulók fejlettségi szintjének, időszerű állapotának ismeretében az egyéni képességekhez, az egyén haladási üteméhez igazodjon.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Teljes körű személyiségfejlesztés	A tanulók testi - lelki - szellemi-érzelmi - hitbéli fejlődésének megalapozása. ***„Szívünkbe áradt az Isten szeretete.” (Róma 5,5)***	A tanulói személyiség mind teljesebb körű tanári megismerése (osztályfőnöki és szaktanári feladat). Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet és gondolkodás funkcióinak tudatos fejlesztése. Segítjük a növendékek korának megfelelően a hit kibontakozását, az istentiszteleti és más hitéleti alkalmak megszerettetését, és ez által, az Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását.	A gyermeket tanító pedagógusok folyamatos információcseréje az osztályfőnök vezetésével. Fejlesztő beszélgetések, egyéni felzárkóztatás és tehetséggondozás. A tapasztalatok megosztása a szülőkkel. Szakszolgálat segítségül hívása, szükség esetén. Tanórán kívüli foglalkozások.
Önismeret-fejlesztés	A tanulók valóságos önismeretének kialakítása, önfejlődés elősegítése. A helyes motivációs bázis megteremtése.	Akarati tulajdonságok fejlesztése: céltudatosság, állhatatosság kitartás, önfegyelem, elkötelezettség, engedelmesség, keresztyéni alázat. A gyermeki jogok és kötelezettségek megismerése. A jogok érvényesítésének gyakoroltatása. A kötelességtudat fejlesztése.	Önjellemzés, szerepjátékok, Ön- és társismereti tréningek. Irodalmi élmények, tanmesék megbeszélése. A tanulók énképének és környezete megítélésének szembesítése. Szituációs játékok.
Értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése	A klasszikus és modern emberi értékek képviselete és közvetítése. Az élethosszig tartó tanulás igényének megalapozása.	Az önbizalom, alkotókedv megőrzése, fejlesztése, pozitív visszajelzésekkel történő megerősítése. Szövegértés fejlesztése.	Egyéni, testre szabott fejlesztés. Személyes példaadás. Biztatás, helyeslés, dicséret, jutalmazás formáinak alkalmazása. Önálló tanulás és ismeretszerzés képességének kialakítása, gyakoroltatása.

Konfliktus-megoldási stratégiák kialakítása	Konfliktuskezelő és stressz-csökkentő technikák megismertetése és gyakoroltatása. A gyermeki személyiségfejlődés, kapcsolatrendszer és kommunikáció zavarainak felismerése, az okok felkutatása és személyre szóló fejlesztőprogram kialakítása.	Egymás iránti tisztelet, türelem kialakítása és gyakoroltatása. A kulturált beszéd és viselkedési formák elsajátíttatása. Sértő megoldások elutasítása.	A család szerepének és funkcióinak erősítése. A stressz nélküli nyugodt légkör biztosítása. Problémamegoldások modellezése. Szituációs játékok, esetmegbeszélések, bibliai történetek. Egyházi műsorok (TV, rádió, online)
Pályaorientáció kialakítása	Az egyén személyes tulajdonságainak és a pályakövetelményeknek az összehangolása. Alakuljon ki a reális énkép és pályaismeret tanulóinkban. Életpálya építés. Váljon képessé a tanuló a számára legmegfelelőbb szakma, hivatás kiválasztására.	Helyes pályaválasztás reális önismeret alapján. A tudás becsülete, kitartás, igényesség a munkában. Együttműködési képességek fejlesztése. A szociális és életpálya építés kompetencia fejlesztése, felkészítés a felnőtt élet szerepeire: munkavállalás, együttműködési készség fejlesztése, felelősség, egymás elfogadására nevelés.	Nyílt napokon való részvétel, pályaválasztási kiállítás meglátogatása. Pályaválasztási tanácsadás igénybe vétele. művészeti tevékenységek során az egyes foglalkozások megismerése. Projektmunka.

4.3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK (ISKOLAI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM)

Az egészség a legnagyobb kincs. Alapvető érdekünk és feladatunk, hogy a gyerekekkel együtt megóvjuk testi, lelki, szellemi épségünket, harmóniánkat.
Az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával, az érzelmi intelligencia gazdagításával, vegyünk részt a tanulók harmonikus életvitelre nevelésében.

4.3.1. A programot meghatározó dokumentumok

„Egészséges Magyarország 2021−2027" Egészségügyi Ágazati Stratégia
„Nemzeti Népegészségügyi Stratégia 2017-2026"
2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
20/2012. EMMI rendelet 128.§. – 131.§.
Pedagógiai Program

4.3.2. Egészségfejlesztési alapelveink

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskola mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az iskola által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét az iskola életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. Az iskola mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az egészséges táplálkozás, a mindennapos testnevelés, testmozgás, a testi és lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, a személyi higiéné, az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése területére terjednek ki. Az iskolában folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba. A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézményben iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki, vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával. A nevelési-oktatási intézmény főigazgatója az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.
Az intézmény biztosítja, hogy elektroakusztikus eszköz igénybevétele mellett tartott tanítási órán, egyéb foglalkozáson, valamint az intézményben vagy az intézmény által szervezett

elektroakusztikus hangosítású rendezvényen a tanulók zajvédelmére különös figyelmet fordít. A zajterhelés ezeken az eseményeken nem haladja meg a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (11) pontjában előírtakat.

Komplex feladat: a gyermek egész személyiségének fejlesztése álljon a középpontban.

Olyan tiszta lelkületű keresztény fiatalokat kell nevelnünk, akik számára az emberi élet tisztelete és méltósága a legfontosabb.

Olyan humánus értékekkel rendelkező ifjak nevelése a célunk, akik elfogadják a másságot, és természetesnek veszik a feléjük irányuló segítségnyújtást.

Olyan széles látókörű fiatalokat neveljünk, akik az egészséges életet értékként élik meg a mindennapjaikban.

Olyan egészségtudatos fiatalok nevelése a célunk, akik önálló, felnőtt életükben is legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani.

4.3.3. Célkitűzéseink

Intézményünk tagja - a nemzetközi szervezethez tartozó – az Egészségesebb Iskolákért Hálózat Magyarországi Egyesületének.

A „Health Promoting Schools” nemzetközi hálózathoz tartozó iskolánkban – az Egészségügyi Világszervezet, az Európa Tanács elvei alapján az egészségnevelés célkitűzései:

- a kor szellemének megfelelő, gyakorlatias életre nevelés.
- egészségmegőrző iskolai környezet biztosítása,
- az egészség iránti egyéni, családi, közösségi felelősség fejlesztése,
- az egészséges életmóddal kapcsolatos reális és vonzó alternatívák megismertetése,
- megfelelő tudásanyaggal és gyakorlattal alkalmassá tenni a tanulókat, hogy felelős döntéseket hozzanak egészségük érdekében,
- megismertesse az egészségügyi szolgáltatások széles skáláját, kiemelve a megelőzés (prevenció) elsődlegességét,
- elősegíteni a jó tanár-diák és diák-diák kapcsolatrendszer kialakítását,
- alkalmazni az egységes egészségnevelési tanterveket és módszereket,

4.3.4. Közvetítendő értékek

- „Az én harmóniájára” vonatkozó értékek:
- az élet tisztelete;
- egészség, testi – lelki harmónia;
- esztétikus, kulturált környezet;
- önismeret;
- önbizalom;
- önművelés;
- vidámság, humor; kitartás.

4.3.5. Kialakítandó életvezetési készségek

- alkotó és kritikus gondolkodásmód;
- a problémamegoldás és a döntéshozatal lépései;
- a hatékony kommunikáció formái;

- az érzelmi feszültség kezelése;
- konfliktus feloldás;
- az együttműködés és a versenyszellem egyensúlya;
- önbizalom;
- magabiztos fellépés;
- céltudatosság;
- az előítéletek elutasítása;
- az egészséges, boldog életvitel választása.

4.3.6. Feladatok

Az „Egészségesebb Iskola” modell az alábbi feladatokkal segíti a célkitűzések megvalósítását:

- Gyermekcentrikus programok szervezésével
- részvételen alapuló tanítási-tanulási technikákkal
- Prevencióval: drog-megelőzés, bűnmegelőzés, fogyasztóvédelmi nevelés előtérbe helyezésével,
- Az egészséges életre nevelés az ismeretek, készségek és szokások kialakításával az alábbi területeken:
    - Egészséges életmódok népszerűsítése
    - Egészséges és biztonságos élet – értékközvetítés
    - Testi és lelki egészség összhangja
    - Önismeret, önbizalom (a személyiség ismérvei, fejleszthetősége)
    - Én és a helyem a környezetemben (tájékozódás, beilleszkedés)
    - A biztonság megőrzése
    - Veszélyeztető tényezők – jártasságok a felismerésben
    - Óvd, védd magad! – felelősségteljes viselkedés készsége
    - Egészséges táplálkozás
    - Növekedés – változás – szexualitás
    - Mozgás és személyes higiéné
    - Családi élet és személyes kapcsolatok
    - Felkészítés a családi életre
    - Hatékony kommunikációra nevelés
    - Egészséges környezet
- Az intézmény egészségnevelési programjában megfogalmazottak szerint az egészségnevelési program évfolyamonkénti súlypontjai a következők:

Első évfolyam – Kíváncsiság

Az egységesítő filozófia négy eleme: kíváncsiság, sokféleség, ismerkedés és együttműködés. Ezek az elemek egyfelől segítik az iskolai beilleszkedést, másfelől „megágyaznak” a később egyre speciálisabbá váló egészségnevelési tartalmak számára.

Második évfolyam – Ki vagyok én?

Ahhoz, hogy biztonsággal „közlekedhessünk” szűkebb és tágabb környezetünkben, megfelelő kiindulópontot jelenthet az önmagunkkal való ismerkedés, tudni, hogy milyenek voltunk és vagyunk, milyennek lát minket a környezetünk, mire kell figyelnünk, hiszen ha a szűkebb közösségből (család, iskola) kilépünk, egészen más értelmezési keretbe kerülünk.

Harmadik évfolyam – Helyem a világban

A kilépés motívuma különösen hangsúlyossá válik a harmadik évfolyam során, amikor már realitássá válnak a „kalandozások”, amelynek során megismerkedhetünk tágabb környezetünkkel, az ott tapasztalható örömökkel, kihívásokkal, veszélyekkel és ez utóbbiak „kezelésével”.

Negyedik évfolyam – Jól vagyok

Ebben a periódusban a család és az iskola biztonságából való kilépés már nem pillanatnyi, a tartós, biztonságos kintlétre kell berendezkedni. Így a legfőképpen egy pozitív (egyensúlyi) létállapot megismerésére és megteremtésére kell törekedni.

Ötödik évfolyam – Egészséges életmód

Az életmódba beletartozik mindaz, amit egy személy saját magával és környezetével összefüggésben tesz. Az életmódok különbözőek attól függően, hogy az emberek milyen életkorban vannak, mivel foglalkoznak és milyen életkörülmények között élnek.

Hatodik évfolyam – A változások kézben tartása

Segítséget kíván nyújtani a felelősségvállaláshoz, a változások irányításához. A tanulók életük változásaira – iskolai élet, érdeklődési kör, család és barátok, szervezetük – összpontosítva azonosítják, tárják fel és bővítik a változások kézben tartásához szükséges jártasságokat.

Hetedik évfolyam – Találjunk egyensúlyt!

Az emberek élete egészen váratlanul kibillenhet egyensúlyából vagy anélkül, hogy tudatában lennénk, az egyensúly kicsúszhat a kezükből. Ez az egyensúlyvesztés néhány tanulót félelemmel tölthet el és látszólag megsemmisítő erejű. Fontos, hogy segítsük a tanulókat annak megértésében, hogy az élet – bármilyen életkorban – átválthat a kiegyensúlyozottságból a kiegyensúlyozatlanságba, és ezt mindannyiunknak el kell fogadni, és megtanulni, hogyan tudunk új egyensúlyokat létrehozni.

Nyolcadik évfolyam – Egészséges jövő

A tanulók az eltelt évek alatt folyamatosan egyre nagyobb kontrollt szereztek saját életük felett, olyan képességek és jártasságok birtokába kerültek, melyek révén képesek lesznek megérteni az egészséges életmódok változatosságát, kezelni a változásokat, új egyensúlyokat teremteni. Ez évben felvillantva a jövő lehetséges kihívásait, az ezekre adható válaszokat, felkészíthetjük őket egy boldog és „Egészséges Élet”-re.

4.3.7. A tevékenységek szervezésének elvei

Az Egyesület a nemzetközi irányelveinek megfelelően az „egészséges iskolák” tevékenysége:

- olyan egészség-modellre épül, amely magába foglalja a testi-lelki, társadalmi és környezeti jellemzők kölcsönös egymásra hatását;
- sokféle módszer alkalmazásával a tanulók aktív részvételét tartjuk fontosnak, a tanulók jártasságát fejlesztjük, viselkedésük és életvezetésük helyes alakításával;
- felismertük, hogy a tanulók egészségi állapotára sok tényező hat, figyelmet fordítunk a gyermekek korábban kialakult értékeire és szokásaira (attitűdjeire), a betegségek megelőzésében a korai szűréseken való részvétel fontosságának megerősítésére;
- elismerjük, hogy az alapvető jártasságok és módszerek minden egészségügyi kérdés esetén azonosak és hogy ezeket előre meg kell tervezni a tananyag részeként;
- pozitív önkép kialakítására törekszünk, és el akarjuk érni, hogy a tanulók fokozott mértékben ellenőrizzék a saját életüket, tudjanak egészséges étrendet és mozgásprogramot kialakítani, mivel ez alapvetően szükséges a jó egészségi állapot megőrzéséhez;
- felismertük azt, hogy az iskola tárgyi környezete fontos esztétikai és közvetlen fiziológiai hatást gyakorol a tanulókra, a tanárokra és az alkalmazottakra;
- az egészségmegőrzést az iskola valamennyi dolgozójának „jól-létére” is vonatkoztatjuk, hangsúlyozzuk a felnőttek példaadó szerepét;
- a szülői támogatást és a szülőkkel való együttműködést az egészséges iskola alapvetően fontos kérdésének tartjuk;
- tágabb értelmezést adtunk az iskola egészségügyi szolgáltatásoknak, amely magában foglalja a szűrést és a betegségmegelőzést. Ezen prevenciós szolgáltatásoknak az egészségnevelési tananyagba való beépítése megtörtént annak elősegítésére, hogy a tanulók tudatosabban vegyék igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

A hatékonyabb egészség-prevenció érdekében - az anyagi lehetőségek függvényében - kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi rövidtávú feladatokra:

- az egészségmegőrzéssel kapcsolatos folyamatos, tudatos, összehangolt tevékenység szervezésére (szűrővizsgálatok, védőnőkkel, rendőrséggel való kapcsolattartás, osztályfőnöki órák, rendezvények az egészség szolgálatában),
- a tömegsport, a mindennapi testedzés feltételeinek megteremtésére,
- a tömegsport foglalkozásainak és rendezvényeinek népszerűsítésére,
- a tanulók fizikai állapotának mérésére, amely országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával történik,
- a prevenciós feladatokra, a társszervekkel és a szülőkkel együtt, összehangolva,
- az egészségneveléssel kapcsolatos pályázatok írására,
- egészségneveléssel kapcsolatos szakemberképzésre és továbbképzésre.

4.3.8. Mindennapi testedzés programja

A köznevelési törvényben (27.§. (11) bekezdés) megfogalmazottak szerint biztosítjuk a helyi tantervben a heti 5 kötelező testnevelési órát.

A mindennapos testnevelés 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet melléklete szerint:

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy - az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően - különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). Jogszabály szerint heti két testnevelési óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

4.3.9. Az egészséges életmódra nevelés keretei

Tanórai keretek között

alsó tagozatban:

- Testnevelés és sport/testnevelés órákon
- Magyar nyelv és irodalom órákon
- Környezetismeret órákon
- Technika és tervezés órákon
- Vizuális kultúra órákon

felső tagozatban:

- Közösségi nevelés órákon
- Természettudomány és biológia órákon
- Technika és tervezés órákon
- Kémia órákon
- Testnevelés órákon

Nem hagyományos tanórai keretek között

- múzeumi óra
- kiállítások
- könyvtári óra
- Témahét (Arcadia)

Tanórán kívüli lehetőségek

- tömegsport, mindennapos testedzés programja
- sportegyesületi tagság
- osztálykirándulások
- nyári táborok
- pályázatokon való részvétel
- helyi, körzeti, megyei szintű vetélkedők

előadások: iskolaorvos, védőnők, fogorvos, B.-A.-Z. Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya, rendőrség, szakorvos
egyházi rendezvények, országos akciók, világnapok megtartása
vizsgálatok, mérések
növények, fák, virágok ültetése és gondozásuk (Madarak és fák napja)
drámapedagógiai eszközök.

4.3.10. Személyi higiénés nevelés követelményei

A higiéniás magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-, szexuál- és mentálhigiénia. A pandémia kiemelten fontossá tette a rendszeres, szakszerű kézfertőtlenítést, kézmosást, szükség esetén a maszkviselést az egészség megőrzésében. A személyi higiénia területét a biológia, egészségtan tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. Ilyenkor gyakran a védőnő is órákat tart, pl. élősködők vagy tetoválások és piercingek témájában. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a folyékony szappanok, WC papír, kéztörlő papír minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskolafogászati szűrés is. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok közösségi nevelés órákon az ifjúsági védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkoznak, a hit- és erkölcstan órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről. Az ide vonatkozó ismeretek, érzelmi beállítódások nagyon átgondoltak, az órák tartói folyamatos kapcsolatot tartanak az egyházi vezetőkkel. Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával.

1-4. évfolyam:

Ismerjék az 5 érzékszerv ápolásának, védelmének módjait.
Ismerjék saját testüket és annak működését életkoruknak megfelelően.
Tudjanak önállóan mosakodni
Ismerjék és tartsák be a helyes fogmosás szabályait.
Tudják, mikor és hogyan kell szakszerűen kezet és fogat mosni.
Igényeljék a személyi tisztaságot.
Használják a mosdókban felszerelt szappanadagolókat, papírtörülközőt és WC-papírt.
Alakítsanak ki helyes napirendet.
Vigyázzanak ruházatuk tisztaságára.
Tudatosuljanak a jó testtartás jellemzői, a helyes légzés módjai.

5-6. évfolyam

Tudatosan használják a 1-4. évfolyamon elsajátítottakat.
Találják meg az optimális egyensúlyt alvás, pihenés, aktivitás között.
Ismerjék fel az egyéni egészségi szokásrendszer és a jó közérzet kapcsolatát az érés-fejlődés folyamatában.
Ismerjék a serdülőkorral járó higiéniás követelményeket.
Öltözzenek az időjárásnak megfelelően.
Tudatosuljanak a jó testtartás fizikai előnyei és ennek rendszeres gyakorlatai.
Vegyenek részt, rendszeres mozgást végző csoportban

Ismerjék az élvezeti cikkek veszélyeit és a drogokat.
Tudatosuljon, hogy mennyiben befolyásolják az érzelmek a családi kapcsolatok és az egyéni értékek az egészségüggyel kapcsolatos információk meghallgatását, illetve az egyes termékek, szolgáltatások kiválasztását.

7-8. évfolyam

Tanulják meg testük működését, nemi szervük felépítését, tisztántartását.
Tudatosuljanak a testápolás alapvető szabályai, tisztálkodási eszközök használata.
Legyen fogalmuk a fogamzásgátlásról, a menstruáció és a szexuális élet higiéniájáról.
Ismerjék az ülő foglalkozás káros következményeit.
Tudják elemezni az egyes termékek szavatossági idejét.
Legyen helyes napirendjük.
Bírjanak önfegyelemmel.

4.3.11. Környezet higiénés nevelés követelményei

A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata.

1-4. évfolyam

A tanuló
Tartson rendet szűkebb – tágabb környezetében.
Legyen állandó otthoni munkája.
Óvja környezete tisztaságát.
Ismerje a légszennyezés, tiszta vizek fogalmát.
Vegyen részt papírgyűjtésben.
Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fogalmát, és lehetőség szerint tartsa be.
Törekedjen az újrahasznosított papírok használatára.

5-6. évfolyam

Legyen vágya a természet iránti szeretet megismerés és védelem.
Legyen tisztában a levegő, víz, talaj szennyező anyagaival, ezek káros hatásaival.
Ismerje fel az ember és a természet környezetkárosító hatásait, a megelőzés és a megoldás lehetőségeit.
Kirándulásokon környezetbarátként viselkedjen.

7-8. évfolyam

Tudatosuljon az egyén és társadalom felelőssége az egészséges környezet megvalósításában.
Érezzen felelősséget a Föld élőlényei, az élet tisztelete iránt.
Legyen tisztában az állat- és növényvédelem fontosságával.
Alkalmazni tudja az ember és természet környezetkárosító hatásainak megelőzését és a megoldás lehetőségeit.
Tudatosan vásároljon környezetbarát termékeket, használjon környezetbarát csomagolóanyagokat.
Ismerje a veszélyes hulladék fogalmát.

4.3.12. Egészségfejlesztési oktatási anyag 1-8. osztály

1. osztály

a, A test felépítésére vonatkozó helyes fogalmak, testrészeink

(A téma feldolgozásánál a tanulók szóba hozhatják a testi fogyatékosságot. Az ilyen emberekkel való együttélésre kell nevelni a gyerekeket, valamint elfogadásra, szeretetre.)

b, A test tisztasága, személyi higiéné. A tisztálkodás eszközei

(Meg kell említeni a látható és nem látható szennyeződéseket. Elhangozhat a vírus, baktérium kifejezés is. Ezek szervezetbe való bejutását is el lehet magyarázni.

Torokgyulladás, hasmenés, hányás, bőrkiütés, stb. tünetek mögött mindig kívülről bejutó, szabad szemmel nem látható anyagok tételezhetők fel.

A tisztálkodás közösségi hatását is meg kell említeni.)

c, Fogápolás

Hogyan őrizhető meg a fogak épsége? Miért fontos, hogy a fogak épek maradjanak. Milyen a jó fogkefe, a helyes fogmosás.

d, Környezetünk tisztasága, védelme

(Érthetővé kell tenni a gyermekek számára, hogy a tiszta környezet az ember számára létfeltétel, hiszen az elhanyagolt szennyezett területekről járványok, betegségek keletkezhetnek. A víz, a szél, az állat is közel juttathatják a szennyező anyagokat az emberekhez. Családi munkamegosztás, milyen feladatok vannak a családban?)

e, Az öltözködésről

(Ezt a témát a test védelme a hideg és az erős napsütés vagy egyéb más, pl. mechanikus hatás ellen, illetve a divat oldaláról lehet megközelíteni. Réteges öltözködés. Fehérnemű cseréje)

f, Balesetveszélyes helyeztek

Teendők baleset esetén.

2. osztály

a, Táplálkozási szokások és ismeretek

(Miért van szükség, táplálkozásra. Táplálkozásaink mennyiségi elosztása a napszakoknak megfelelően.

b, Teljesítmény és táplálkozás

(Ha sokat eszünk figyelmünk csökken, ezért nem jó közvetlenül étkezés után szellemi munkát végezni. Milyen tápanyagokból épülnek fel élelmiszereink?

Melyik tápanyagokból szükséges több, melyikből kevesebb a szervezetünk számára? Milyen fontos anyagokra van szüksége a szervezetnek még?)

c, Helytelen táplálkozási szokások

Hogyan készül az ebéd? Mozzanatai, te miben segítesz?

d, Baleset-megelőzés

e, Testünk edzése

3. osztály

a, Egészség, betegség

(Mit jelent az egészség, betegség fogalom? Betegségek fajtái: akut, krónikus, fertőző. Megelőzés: tisztasági szokások kialakítása, a betegségek megismerése, szűrővizsgálatok, védőoltások, mozgás, sportolás stb..)

b, Helyes életmód, egészséges napirend

(A helyes életmódhoz tartozik:
Ismeretszerzés: olvasás, tanulás
Munka: házimunka, kerti munka, szerelés, javítás
Közösségi tevékenység: sport, közös kirándulások, mások segítése stb..
Aktív pihenés: a szabadidő helyes eltöltése, sport játék, mozi, hangverseny)

c, Sport, mozgás, egészség

d, Környezetünk védelme

Természetvédelem

e, Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

4. osztály

a, Barátság, érzelmek, társas kapcsolatok

(Az érzelmek, a társas kapcsolatok, a barátság fogalmainak értelmezésénél a dolgozók, jelenségek, és személyek valós tulajdonságai megismerésének szükségét kell hangsúlyozni.)

b, Egészség

(Megelőzés, immunrendszer, védőoltás.)

c, Betegség

Különböző szervi megbetegedések, fertőző megbetegedések. Szorongás, félelem.

d, Élvezeti szerek és károsító hatásuk

A káros szenvedélyek kialakulása ellen csak az egészséges szokások, kialakulásával lehet védekezni. Az a gyerek, aki sok értelmes dolgot tesz, gyűjt, barkácsol, farag, nyelveket tanul, nincs kitéve a káros szenvedélyek kialakulásában veszélynek. A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy az alkohol a kábítószer, illetve a bizonyos gyógyszerek fogyasztásától a fiatalok, illetve felnőttek az életükben jelentkező problémák megoldását várják, remélik. Mire rájönnek, hogy említettek nem hoznak megoldást, addigra már rászoknak, nem tudnak menekülni tőlük. Dohány, alkohol, kábítószer káros hatásai.

e, Elsősegélynyújtás, baleset-megelőzés

f, Testünk edzése

5.osztály

a, Ápoltság, divat, egészség

Az ápoltság az ember testének és öltözetének higiéniájára, tisztaságára vonatkozó fogalom, kifejezi az ember önmagához, környezetéhez való viszonyát, értékelő magatartását.

Az ápolt ember egészségesen tartja testét, a szennyeződésektől megtisztítja bőrét, haját, körmét, s ezt teszi ruházatával is, tisztán jelenik meg embertársai között. Az ápolatlanság hátterében önmagunk is és környezetünk lebecsülése húzódik meg. A divat a korízlésnek megfelelő ruhaneműk színére, anyagára, fazonjára vonatkozik, mely kiegészülhet a test dekorációjára, arc, szemhéj, haj, köröm festésekre.

Az ápoltság szorosan összefügg az egészséggel, míg a divat nem, de hatásában mégis lehet egészséges, egészségtelen, vagy közömbös az egészségre.

b, Testünk higiéniája

Mind a két nemnek meg kell ismernie a másik szervi működést is, hisz ezzel válnak még megértőbbekké is egymással szemben. A bőrmirigyek fokozott termelése miatt, illetve a nemi szervek fertőzésekkel szembeni érzékenysége miatt, e- korba kell megerősíteni azokat a higiénés szokásokat, amelyek a nemiségükkel kapcsolatos)

c, A serdülőkor kozmetikája

Fontos téma, meg kell érteniük, hogy a bőrünkön bekövetkezett változása, hormonális változásra következett be – pl. mitesszerek, melyek fokozott mirigyműködés következtében alakulnak ki, de idővel elmúlnak. Viszont örökké megmaradnak azok, a hegek, melyek egy-egy nagyméretű pattanás szakszerűtlen kinyomásából keletkeznek. Fokozott tisztálkodással a nagyobb bajok, erősebb gyulladások elkerülhetők.

d, Egészséges otthon és iskola

A következő szempontokat kell figyelembe venni:

Tisztaság, megfelelő mozgástér, fényviszonyok, levegő tisztasága, hőmérséklet, páratartalma, zajhatások.

A nem megfelelő viszonyok korai kifáradáshoz, kimerüléshez, betegségekhez, szervi károsodások, kialakulásához vezethet.

A környezetszennyezés kérdését is itt célszerű tárgyalni. El kell jutni a tanulókkal, hogy felismerjék saját rossz szokásaikat is. Pl. a szemetelés

Zajártalom: osztályokban, folyosón, utcán keltenek a hangoskodásukkal.

Fontos, hogy Te mit tudsz tenni környezeted védeleméért.

e, Mozgás, egészség: Kirándulás

f, Baleset-megelőzés

6. osztály

a, Élelmiszerek összetevői

Meghatározandó: tápanyag, nyersanyag, élelmiszer, étel, rostok. Tápanyagok: energiát adók: zsírfehérje, szénhidrát. Testépítők: fehérje, ásványi sók. Szabályozók, védők: vitaminok, nyomelemek.

b, Energiaszükséglet, energia bevitel

alapenergia szükségélet,

helyes táplálkozás

túlsúly veszélyei.

c, Konyhatechnikai eljárások

Célja: a nyersanyagok és élelmiszerek átalakítása, fogyaszthatóvá tétele.

Pl. habverés, rántáskészítés, hús kiverés stb. Tartósítás: tartósítószerek, tartósító módszerek.

d, Tudatos egészségmegőrzés

aerobik, torna, egészséges táplálkozás.

e, Serdülőkor küszöbén

Testi változások, hormonrendszer, szaporító rendszer. Lelki változások, konfliktusok, megoldási lehetőségek.

f, Baleset-megelőzés

g, Szenvedélybetegségek

7.osztály

a, Egészség, betegség, orvoshoz fordulás

Az egészségfogalom, az egészséges ember. A betegség fogalma, a beteg ember. Mi a teendő a beteg emberrel, míg az orvos megérkezik. A beteg ember ápolása. Mikor fordulok orvoshoz. Mit kell tudnom a rendelőben, mit kell magammal vinnem? Gyógyítási szokások. Orvosi ellátás: gyógyszeres kezelés, védőoltás

Házi gyógyítás: gyógymódok, indokolatlan, gyógyszerszedés

b, Allergia – kialakulása- veszélyei. Szervezetünk védekezése

Immunrendszer: zavarai, AIDS

c, A beteg helye a családban - Szeretteink elvesztése.

d, A család jelentése, működése, feladatai. Nemi szerepek

e, Szenvedélybetegségek: alkohol. Az alkohol hatásai. Alkoholfüggőség

Drog: fogalom. A drog fajtái, fogyasztása, függősége kialakulása, következménye.

f, Baleset-megelőzés

8. osztály

a, Önismert, önértékelés, önkritika. Ki vagyok én? Kire hasonlítok? Szüleim, testvéreim, barátok, tanárok. Jellemzések megbeszélése.

b, Szeretet, őszinteség, barátság. Minden ember vágyik igazi jó barátra, aki megérti, szereti, segíti. A barátságnak rendkívül nagy jelentősége van az önismeretben, de párválasztásban is.

c, Szerelem. Ábrázolása: a képzőművészetbe, zenei, irodalmi alkotásban. A szerelem fejlődése. A nemi élet elkezdése. A nemi élet elkezdésével együtt káró veszélyek. Nemi élet higiénéje, egészségtana.

d, Családalapítás

Hogyan készülök fel a családalapításra: szociális, és nemi érettség

Felkészülés a gyermekvárásra, gyermekvárás örömei, csecsemőgondozás. Terhesség megszakítás, fogamzás, szabályozás. Szeretet hiánya: durvaság, megbántás, becsapás

e, Baleset-megelőzés

4.3.13. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészséges személyiségfejlődés elősegítése.

Gondos, megfelelő, rendszeres szellőztetés.

Tájékozódunk a tanulók tanulást befolyásoló egészségügyi állapotáról, részképesség zavarokról.

Megfelelő világítás, számítógép elhelyezés, ülésrend, iskolatáska súlya.

Mozgásigény kielégítése – mindennapos testmozgás.

Dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése.

Iskolán belüli bántalmazás megelőzése.

Fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja.

Délutáni szabadidős foglalkozások biztosítása.

Sportprogramok, versenyek csoportfoglalkozások.

Egészségnapok szervezése (Arcadia).

Kirándulások, túrák szervezése.

Tájékoztató fórumok szervezése (meghívott előadó) szülők, diákok számára.

Egészségnevelési faliújság létrehozása.
Tantárgyak áttekintése az egészségfejlesztés szellemében.

4.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

„Ti magatok is, mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá.” (Péter első levele 2,5)

A közösségre vonatkozó fogalmak, ismérvek:
A közösség: az együttműködés legmagasabb rendű formája, nagyfokú öntevékenységet és innovációt feltételez.
A közösség általános ismérvei:
közös bibliai értékrend
közös érdek
közös célok és döntések
közös erőfeszítések
jellemző a „mi-tudat”
Közösségfejlesztés: értékteremtő közösségek létrehozása és fejlesztésére irányuló tudatos tevékenység.
Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.
Az SNI, BTM, HH és HHH tanulók beilleszkedésének segítése.
A közösségi nevelés lényege: a tevékeny közösség nevelő erejének tudatos, szakszerű kiaknázása, keresztyén értékek erősítése az egyéni fejlődés érdekében.
A közösségi nevelés változatai:
csoportokban nevelés
társas kapcsolatok alakítása
közösségi érzés fejlesztése
közösségi tevékenységekben való részvétel
Gyülekezeti életbe való bekapcsolódás
Általános alapelvek:
Az iskola a szocializációs folyamat egyik legfontosabb színtere. Tanulóink beilleszkedési, normakövetési tapasztalatai meghatározóak lesznek későbbi életükben. Munkájuk, családi életük, baráti tapasztalataik során szembesülniük kell mások eltérő véleményével és döntéseivel. Alkalmanként el kell fogadniuk a rájuk nézve kedvezőtlen közösségi döntéseket is. Ezért a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatoknak az egész iskolai életet át kell hatniuk.
Milyen közösségeket akarunk fejleszteni?
Mindazon iskolai közösségeket (gyermek és felnőtt közösségeket egyaránt), amelyek tevékenységük, munkájuk során hatással vannak egymásra és a tanulók közösségére:
osztályközösségeket, az osztályfőnökök közösségét, az egy osztályban tanító nevelők közösségét, a szakmai munkaközösségeket, a diákönkormányzat szervezeti formáját, az iskolában dolgozó munkatársak közösségét (nem pedagógusok), indirekt módon a családok, mint közösségek fejlesztését (mint a szocializáció elsődleges szintjét), szülői közösségeket az osztályokon belül.

Fejesztendő közösségek	Módszerek, eszközök, eljárások	Célérték: mikor tekintjük fejlettnek a közösségeket?
Osztályközösségek	szociometriai felmérés készítése a csoportstruktúra megismeréséhez. a közösségi értékrend kialakítása az iskolai értékrend figyelembe vételével, ami a bibliai értékeket is magában foglalja a meggyőzés módszerének alkalmazása a normakövetés számonkérésekor csoportösszetartást, csoporttudatot segítő tevékenységek alkalmazása az önkormányzás, a felelősi rendszer kialakítása és működtetése tanórán kívüli értékteremtő tevékenységek szerevezése (klubdélután, osztálykirándulás, kulturális programok, hulladékgyűjtés, hagyományápolás, műsorok) egyéni elbeszélgetés a tanulókkal megerősítés (dicséret, jutalmazás) napi igeolvasás, áhítat, imádság a pedagógus példamutató életmód gyakorlásával mintát jelent a gyermek számára	ha a közösség érzékenyen visszahat a többiek gondjaira ha a közösen elfogadott normákat betartják és másokkal is, betartatják ha a benne lévő egyének érdeklődnek a többiek iránt ha jó a kommunikáció az egyének között ha tagjainak biztosítja az esélyegyenlőséget ha elfogadja a másságot (fizikai, szellemi, szociális, vallási, etnikai, egészségügyi tekintetben) ha elutasítja az agressziót ha működik az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel a közös munka során
Osztályfőnökök közössége	a közösségi nevelés éves munkatervének megfogalmazása és elfogadása. Közreműködés a feladatok megvalósításában az osztályban tanító pedagógusok nevelési tevékenységének koordinálása a tanulók tanórán kívüli tevékenységeinek, közösségi programjainak szervezése személyiségfejlesztő módszerek elsajátítása hospitálás önképzés	ha az osztályban tanító kollégák rendszeres segítséget, támogatást kapnak az osztályfőnököktől a felmerülő problémák megoldásában ha a konfliktuskezelés jól megoldott ha megvalósul a tapasztalatcsere az osztályfőnökök között (esetmegbeszélések) ha megvalósul az információátadás az alsó és felső tagozat osztályfőnökei között

	továbbképzések szervezése	
Az egy osztályban tanító pedagógusok közössége	információcsere azonos és következetes bánásmód az osztályon belül osztályszintű problémák megoldásának közös kidolgozása, a megoldásban való következetes és egységes eljárások betartása. (magatartás, tanuláshoz való hozzáállás)	ha a közösen elfogadott szabályokat minden nevelő következetesen betartatja, és számon kéri annak elmaradását ha mindenki őszintén beszél a felmerült problémáiról
Szakmai munkaközösségek	tanórai és tanórán kívüli oktatási-nevelési feladatok meghatározása, rögzítése az éves munkatervekben (szakkörök, képességfejlesztők szervezése, felkészítés tanulmányi versenyekre, kiállítás, múzeumlátogatás) személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások tartása tanulóknak (önismereti kör) belső továbbképzések, szakmai napok - egymástól való tanulás módszertani kosár, ötletbörze	ha minden szaktanár felelősséget vállal a közösségfejlesztésben: a maga szakterületén hozzájárul az osztályfőnöki munka kiteljesítéséhez ha a munkaközösségek tagjai egyéni, a nevelő-oktató munkához kapcsolódó innovációikat egymás rendelkezésére bocsátják (módszertani kosárba helyezik)
Diákönkormányzat gyermek vezetői	a diákönkormányzat gyermek vezetői feladatuknak megfelelően szervezik a tanulók tanítási órán kívüli közösségi életét, programjait tanulói érdekképviselet	ha a diákönkormányzat gyermek vezetőin keresztül a gyerekek önmaguk is tevékenyen részt vesznek saját közösségeik alakításában ha a diákönkormányzat gyermek vezetői törvény adta lehetőségeik figyelembe vételével képviselik a tanulók érdekeit
Az iskolában dolgozó (nem pedagógus) munkatársak közössége	a közösségi nevelés különböző színterein segítik a pedagógusok munkáját: *takarítók, karbantartó*: környezetünk rendje, tisztasága, megóvása *gazdasági dolgozók*: ügyintézések- befizetések, bejelentések, osztályban felmerülő ügyek továbbítása *rendszergazda:* biztosítja az intézmény infokommunikációs eszközeinek folyamatos, rendeltetésszerű működését	ha a tanulók ugyanúgy elfogadják és teljesítik kéréseiket ha tudatosul mindenkiben, hogy az iskolában minden felnőtt nevelő szerepet is teljesít egyben. (kommunikáció, beszédstílus, példamutatás, segítségnyújtás, egymás iránti tisztelet)

Osztályok szülői közösségei	hétvégi programok szervezése szülői megbeszélések	erősödik a szülő-szülő, pedagógus-szülő kapcsolat tudnak együtt dolgozni a gyermekek érdekében kialakul a feladatmegosztás, egyének szerepvállalása erősödik (bevonás mértéke nő) segítik az iskolai programok megvalósulását
A családok közössége	a családi háttér meghatározó a gyermek számára nemcsak a tanulmányi munkában, de a közösségi szerepek kialakításában is a családi kapcsolatok mintául szolgálnak: kommunikáció, egymás segítése, együttműködés, elfogadás, tolerancia, őszinte véleménynyilvánítás, érdekérvényesítés módjai fogadóórák, szülői értekezletek, nyílt órák, közös programok, amelyekre meghívjuk a szülőket, családokat, pszichológiai és nevelési jellegű előadások, keresztyéni együttlétek; a fenti programokon a következő nevelési elveket tanácsoljuk: krisztusi értékek elfogadása és gyakorlása, együttműködés, egymás segítése a családon belül, elfogadás, őszinte véleménynyilvánítás, érdekérvényesítés	ha sikerül példaadással, szakmai és lelki segítséggel a családok életét is jótékonyan befolyásolni ha erősödik a szülő-gyermek, szülő-pedagógus kapcsolat ha kimutathatóan több család vesz részt az iskolai rendezvényeken, gyülekezeti alkalmakon

4.4.1. A közösségfejlesztést segítő egyéb lehetőségek és területek az iskolában.

„Minden te útaidban megismered őt, akkor ő igazgatja a te útaidat.”
(Péld. 3,6)

Tanórán kívüli lehetőségek

Rendszeres	Esetenkénti
egyéb foglalkozások, szakkörök	háziversenyek
DSE	sportbajnokságok
képességfejlesztő foglalkozások	tanulmányi kirándulások
(tantárgyi és egyéb)	séták a városban
tehetséggondozó program	túrázás
könyvtári foglalkozások	kulturális intézmények látogatása
felzárkóztató foglalkozások	rendezvények
tanulószoba	fakultatív tantárgyi kirándulások
napközi	vetélkedők
	iskolai szintű projekt megvalósítása

Az iskolai könyvtár

A könyvtár külön működési szabályzat szerint dolgozik. Az iskolai könyvtár állományába csak a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentum vehető fel.

A könyvtár feladata az intézmény nevelő-oktató munkájának segítése, könyvtári szolgáltatás nyújtása a tanulók és pedagógusok számára /folyóirat, olvasóterem, kölcsönzés, hangzó anyagok, videofilmek, kották, tartós tankönyv biztosítása/.

A könyvtár használata ingyenes. Beiratkozással tagja lehet az intézmény minden tanulója, a kijelentkezést távozáskor kell megtenni.

A könyvtárhasználók az okozott kárt /elvesztés, rongálódás/ a mindenkori új árnak megfelelő és azonos tartalmú könyvvel kötelesek pótolni.

A dolgozók és tanulók intézményből történő távozási szándékát az intézmény főigazgatója jelzi a könyvtárosnak.

A könyvtárban csak felügyelettel, a könyvtáros jelenlétében vagy engedélyével lehet foglalkozást tartani, egyéb ok miatt ott tartózkodni.

A könyvtár nyitvatartási idejét úgy kell szabályozni, hogy a tanulónak és a pedagógusnak délelőtt és délután is legyen lehetősége használni.

A könyvtár nyitvatartását a könyvtáros készíti el és az intézmény főigazgatója hagyja jóvá.

A könyvtár feladata

Az állomány folyamatos fejlesztése, feltárása, őrzése, gondozása, az állomány rendelkezésre bocsátása, tájékoztatás nyújtása a könyvekről, dokumentumokról, szolgáltatásokról;

Könyvtárhasználati órák és könyvtári foglalkozások tartása;

Egyéni és csoportos helyben használat biztosítása;

Könyvtári dokumentumok, könyvek, tankönyvek, segédeszközök kölcsönzése;

Számítástechnikai, informatikai szolgáltatás;

TV használata, CD, DVD lejátszása;

Gyermekfoglalkozások szervezése;

Kapcsolattartás más iskolai könyvtárakkal, és a városi könyvtárral.

Szabadidős tevékenység

Iskolánkban az intézményegységvezető-helyettes munkaköri leírásában szerepel a szabadidős tevékenység koordinálása. Támogatója a diákönkormányzatot segítő nevelő.

Tevékenységének tartalma és legfőbb jellemzői:

Az iskola Pedagógiai Programjához kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások, programok előkészítése, szervezése;

Ünnepélyek, iskolai rendezvények szervezése;

Programajánlás, ismertetés, szervezés: színházi, bábszínházi és filmszínházi előadások, kiállítások, játszóházi programok, fesztiválok szervezése;

Tanulmányi kirándulások szervezése,

Fakultatív jellegű (kis létszámú, speciális érdeklődésnek és igényeknek megfelelő) tanulmányi utak szervezése;

Az osztályfőnökök és szaktanárok tájékoztatása kiemelkedő jelentőségű kulturális eseményekről, egyéb megszervezhető szabadidős tevékenységekről;

Az iskolai hagyományok keretébe tartozó foglalkozások szervezése;

Az egészséges életmóddal kapcsolatos tevékenységek szervezése;

Az iskola által szervezett pályaorientációs feladatokban való részvétel;

Tájékoztatás a tanulók részére szervezett bibliai és egyéb szaktáborokról;

A partneriskolákkal való együttműködés;

Környezetvédelmi programok szervezése;

Tantestületi kirándulások szervezése.

Az iskolai diákönkormányzati munka színterei

„Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra,
melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett.” *(ApCsel. 20,28)*

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a demokráciára és közéleti felelősségre nevelés érdekében, valamint a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. **A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete.** A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény főigazgatója biztosítja a szervezet számára.

Az iskolai diákönkormányzat működésének részletes szabályait az intézmény Házirendje tartalmazza.

Az iskola közösségeinek kapcsolattartását az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

Az intézmény fenntartójával:
Tiszaújvárosi Református Egyházközség,
A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal:
Tiszaújváros Város Önkormányzata,
Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal,
Az intézmény egyházi felügyeleti szervével:
Tiszáninneni Református Egyházkerület (TIREK),
A TIREK Pedagógiai Szakszolgálata,
Református EGYMI Miskolci Tagintézménye,
A Református Pedagógiai Intézet,
református fenntartású intézményekkel,
Az Oktatási Hivatal Miskolci Pedagógiai Oktatási Központjával
A területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálattal:
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye,
A területileg illetékes humánszolgáltató központtal:
Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata,
A területileg illetékes rendelőintézettel:
Tiszaújvárosi Városi Rendelőintézet,
A helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal,
A területileg illetékes óvodákkal:
Tiszaújvárosi Napköziotthonos Óvoda,
A városi művelődési házzal:
Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Derkovits Művelődési Központ
A városi könyvtárral:
Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtár
A városi sportcentrummal:
Tiszaújvárosi Sport-Park Nonprofit Kft.,
A város közoktatási intézményeivel.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért és felügyeletéért az intézmény főigazgatója a felelős.

Kapcsolattartási formák

Nevelőtestületben, összdolgozói körben	Nevelőtestület tanulókkal együtt	Nevelőtestület szülőkkel együtt
Alkalmai – formái: tanévnyitó értekezlet karácsony: közös ünnepi vacsora, hangverseny, ajándékozás, nyugdíjasaink meghívása iskolanapok pedagógusnap: közös ünnepség, ajándékozás évzárás: tanévzáró értekezlet, tantestületi kirándulás a vezetői testület ülése havonta középvezetői értekezlet (K8) havonta csoportos kulturális és szabadidős programok (színház, mozi, hangverseny, választható programok) bibliaiskola, imaóra, csendes nap	Alkalmai – formái: Egyházi ünnepek, világnapok, helyi és városi akciók, rendezvények szervezése tanévnyitó ünnepély, ünnepi tanévnyitó istentisztelet szabadidős programok, kirándulások, erdei iskolák, Mikulás délután Istentiszteletek, reggeli áhítatok farsang az alsó és felső tagozat részére iskolanapok rendezvénysorozat gyermeknap a DÖK szervezésében verseny-győztesek jutalmazása és fogadása az Iskolanapok keretében DÖK folyamatos működése ballagás ünnepélyes tanévzáró, istentisztelet	Alkalmai – formái: Kazinczy Gyermekei Alapítvány működése Szülői Közösség, Iskolaszék működése Nyílt tanítási órák szervezése Iskolanapok Szülői találkozók - keresztyéni együttlétek

Rendezvényeink, ünnepeink

Iskolai rendezvények:

tanévnyitó ünnepi istentisztelet

az 1. osztályosok fogadalomtétele

ballagás

tanévzáró ünnepi istentisztelet

karácsonyi szeretetvendégség

farsang

DÖK nap

pedagógusnap

Nemzeti ünnepeinken műsorral emlékezünk:

október 23.

március 15.

Egyházi ünnepeink:

Reformáció ünnepe

Advent

Karácsony

Nagypéntek

Húsvét

Áldozócsütörtök

Pünkösd

A magyar történelemmel és kultúrával kapcsolatos rendezvények:

október 6.: az aradi vértanúk napja

január 21.: a Magyar Kultúra Napja

február 25. kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja

április 11.: a Költészet Napja

április 16. a holokauszt áldozatainak emléknapja

június 4.: Nemzeti Összetartozás Napja

A családdal kapcsolatos rendezvények:

november hónapban Szülői találkozó az Ige tükrében

május első vasárnapja: Anyák napja

május utolsó vasárnapja: Gyermeknap

Világnapok, és egyéb megemlékezések rövid műsorral, vetélkedőkkel, kiállításokkal:

szeptember 22.: Autómentes Világnap

október 01.: Zenei Világnap

október 04.: Állatok Világnapja

március 22.: Víz Világnapja

április 22.: Föld Napja

május 10.: Madarak, fák napja
június 05.: Környezetvédelmi Világnap

Hagyományaink:
Az iskolai hagyományok rendszere
A közösség által megfogalmazott értékek és eszmék megbecsülését a hagyományok közvetítik. Ápolásuk állandóságot és folytonosságot teremt az iskola életében. Hagyományaink az eltelt évek alatt alakultak ki, és azokat az erőfeszítéseinket tükrözik, hogy egyéni arculatot adjunk ezzel a mindennapok tevékenységeinek.
Ide soroljuk: szimbólumainkat, hagyományosan kialakult kapcsolattartási formáinkat, rendezvényeinket, egyházi és állami ünnepeinket, belső kommunikációs formáinkat, áhítatainkat, A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely az elektronikus tanulmányi rendszerben nyomon követhető.

A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.

Belső kommunikációs hagyományok
A belső kommunikációs és információs rendszer kialakításában célunk és követelményünk, hogy legyen átfogó, korrekt, valósághű, rendszeres, érjen el minden érdekeltet.

A belső kommunikáció formái:

Írott	Szóbeli
előzetes tájékoztatók a vezetői testület ülése előtt minden pedagógus és dolgozó részére feljegyzések ajánlások hirdetőtábla a tanáriban, rendezvényterv üzenőtáblák és információs faliújságok a tanulók részére az aulában önértékelési kérdőívek és interjúk írásbeli tájékoztató a szülők részére éves programjainkról, valamint a fontosabb események előtt e-mail-kapcsolat: elektronikus levelezés, üzenetek	megbeszélések (szakmai, munkaközösségi, team) kötetlen beszélgetések fogadóórák nyílt napok összejövetelek értekezletek: alakuló, tanévnyitó, félévi és év végi osztályozó, félévi és év végi értékelő negyedéves megbeszélések (november, április) szakmai, pedagógiai napok (őszi, tavaszi) munkaértekezlet havonta rendkívüli értekezlet (ha azt a nevelőtestület 1/3-a, vagy az intézmény vezetése szükségesnek tartja) szülői értekezlet (évente 3 alkalommal) rendkívüli szülői értekezlet (az osztályban tanító pedagógusok és/vagy a gyerekek jelenlétével)

	A résztvevők köre: - nevelőtestület - alkalmazotti közösség - munkaközösségek - vezetői testület - pedagógusok - szülők - tanulók - Igazgatótanács tagjai - egyházi személyek

A belső kommunikáció rendszeressége:
napi: információs és üzenő-táblák
heti: iskolarádióban szükség szerint, üzenőtáblán
havi: összegző értékelés az elmúlt hónap eseményeiről, előzetes tervezés a hónap programjáról
ellenőrzési feljegyzések
az egy osztályban tanító pedagógusok tapasztalatcseréje az osztály óralátogatásának lezárásakor
kérdőívek a önértékelési terv beosztása szerint
lelkész és pedagógus tapasztalatcseréje
A kommunikációt kezdeményezi:
főigazgató és iskolavezetés
tanító, tanár
az iskolai élet bármely területén dolgozó személy
Szülői Közösség, Iskolaszék
Igazgatótanács
egyházi fenntartó

4.4.2. Nemzeti összetartozás napja

„Az általános és középfokú iskolák az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján a hét-tizenkettedik évfolyamok valamelyikén szervezik meg a határon túli kirándulásokat. A határon túli kirándulásokat a központi költségvetés támogatja. A költségvetési támogatás elbírálásakor előnyt élveznek a külhoni iskolával dokumentált cserekapcsolatban álló hazai iskolák.” (Nkt. 9.§.(4))

Iskolánk 2011 óta vesz részt eredményesen a **„Határtalanul”** pályázaton. A 7. évfolyamos tanulók Kárpátalján, Felvidéken, Erdélyben, a Délvidéken ismerhetik meg az elcsatolt területeken élők életét.
A pályázat pedagógiai, szakmai részeinek elkészítése, lebonyolítása utazási irodán keresztül történik. A pályázatért felelős kapcsolattartó az intézményegységvezető-helyettes.

4.5.A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

4.5.1. A pedagógusok intézményi feladatai:

A pedagógusok alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- ha gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,

- a pedagógiai programban és az Szervezeti és Működési Szabályzatban előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt.

4.5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai:

- Feladata, hogy megismerje az osztályába tartozó tanulók személyiségét, s ezek alapján segítse az egyes tanuló személyiségének helyes irányba fejlődését.
- Tevékenységével aktívan elősegítse az osztályközösség kialakulását, illetve megerősödését.
- Rendszeresen áttekinti az osztályában tanuló tanulók tanulmányi eredményeit, konzultál tanár társaival a tanulók haladásáról.
- Haladéktalanul értesíti a főigazgatót arról, ha tanuló veszélyeztetettségét tapasztalja, vagy gyanítja. (Javasolja a gyermekjóléti szolgálat értesítését.)
- Együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a családgondozóval az osztályába tartozó, illetve az általa tanított tanuló veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.
- Javaslatot tesz a családlátogatás megszervezésére a főigazgató felé, és ellátogat az osztályába tartozó tanuló családjához.
- A főigazgatónál jelzi, ha véleménye szerint kezdeményezni kell a tanuló és szülője számára a gyermekvédelmi, illetve szociális ellátást az illetékes önkormányzatnál.
- Közreműködik a tanulók és tanárok konfliktusai megoldásában, szükség szerint a problémamegoldásba bevonja a szülőket is.
- Elvégzi az osztályába járó tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési feladatait, ehhez kikéri tanár társai, valamint a diákok véleményét is.
- Ellátja az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.
- Szülői értekezletet tart, melyen megadja a szülőknek az oktatással-neveléssel, a szülőket érintő egyéb kérdésekkel kapcsolatos legfontosabb aktuális tájékoztatást.
- Rendszeresen fogadóórát tart, mely során tárgyilagosan tájékoztatást nyújt a szülőknek a gyermekük fejlődéséről, viselkedéséről.
- Az osztályában tanulókat ellátja az iskola életével, működésével kapcsolatos fontosabb információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az iskolai rendezvényeken, programokon.
- Ellátja a tanügyi nyilvántartások vezetésével kapcsolatos feladatokat az osztályába járó tanulóval kapcsolatban.
- Végzi a bizonyítványok kitöltésével és kezelésével kapcsolatos feladatokat.

Titoktartási kötelezettség

A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre. A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését. A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény főigazgatója útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek, a kiskorú tanuló – más vagy saját magatartása miatt – súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

4.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Tanulóink képességeik, szorgalmuk, eredményességük alapján sokban különböznek. Előfordul, hogy olyan gyerekekkel találkozunk, akik az átlaghoz szabott követelményeknek nem, vagy csak igen nehezen tudnak megfelelni. Mások éppen sokkal többre lennének képesek, mint amit elvárnak, megkövetelnek tőlük. Az iskola alapelveiben meghatározott képességfejlesztést minden tanuló számára biztosítani kell.

Az átlagtól való eltérést mutatnak:

- a kiemelten tehetséges gyermekek
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- a sajátos nevelési igényű tanulók
- a környezeti vagy egészségügyi okok miatt tanulási hátrányban lévők

Ennek megfelelően az iskola felvállalja:

- a tehetséggondozást,
- egyéni- és csoportos fejlesztőprogramok szervezését,
- két tanítási nyelvű tagozat működtetését,
- tanórán kívüli foglalkozásokat szervez,
- felzárkóztatást végez.
- az integráltan oktatható sajátos nevelési igényű tanulók oktatását, hitéletbeli, szellemi és magatartásbeli fejlesztést,
- együttműködést a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Polgármesteri Hivatallal, gyermekorvossal és védőnővel, az egyházakkal: iskolalelkészünkkel és gyülekezeti lelkészeinkkel, és egyéb társadalmi szervezetekkel.

4.6.1. A kiemelten tehetséges tanulók fejlesztése

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség:

általános, a bibliai intelmeket figyelembe vevő intellektuális képesség

specifikus tantárgyi képesség

kreatív és produktív gondolkodás

vezetési képesség, irányítási adottságok alapjai

vizuális vagy előadó-művészet

pszichomotorikus képességek

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében az okok feltárása a legfontosabb feladatunk. Az okok a következők lehetnek:

segítő szülői háttér részbeni vagy teljes hiánya

alapkészségeik hátrányának felhalmozódása

tanulási és magatartási zavarok együttes jelentkezése

A képességek fejlesztésekor figyelembe kell venni a következőket:

a legkorábbi életévekben lehet és kell megkezdeni

nem csupán a tanítás-tanulás zárt keretei között mehet végbe

nem szabad statikusan felfogni

sokoldalú gyakorlati tevékenységet igényelnek

képességek csak a nekik megfelelő tevékenységek gyakorlásával alakulhatnak ki és fejlődhetnek

A képességek kibontakoztatásának folyamata:

az érdeklődés felkeltése

az érdeklődés irányítása

az érdeklődés elmélyítése

optimális motivációs szint kialakítása

egyéni adottságok felmérése

A képességfejlesztés pedagógiai feltételei:

tanterv, tananyag kiválasztása

megfelelő tankönyvek, tanítási segédletek kiválasztása

a pedagógus személyisége, alkalmassága és keresztyén szemlélete, technikai, financiális háttér biztosítása

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás- szervezési eljárások alkalmazása:

differenciált tanulásszervezés

projektmódszer

Az intézmény kötelessége a kiemelten tehetséges gyerekek felkutatása, az átlagosnál jobb képességű tanulók fejlesztése. A potenciális tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a megmérettetés igényének és bátorságának, az egészséges versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.

A tehetség fő összetevői: a specifikus mentális képesség, az általános értelmesség, a kreativitás, valamint a motiváltság. A tehetségek érvényre jutásában fontos szerepe van a környezeti tényezőknek (család, iskola). A tehetségek fejlesztése felöleli az alábbi területeket: az intellektuális, nyelvi, mozgásos – motorikus, művészeti területeket.

A tehetségek felkutatása történhet:

az osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok jelzései alapján;

szülők, külső szakemberek, társintézmények javaslatai alapján;

tehetségdiagnosztika révén, indokolt esetben szakszolgálati közreműködéssel.

Tevékenységi formák:

egyéni és csoportos fejlesztőprogramok

két tanítási nyelvű tagozat

Tanórán kívüli foglalkozások:

Tehetséggondozó három fős csoportok

az iskola könyvtári foglalkozásai, rendezvényei

sportcsoportok (sakk)
szakkörök

Fejlesztő támogatás:

a gyengébb oldalak felzárkóztatása (a tehetségígéretek speciális képességeikben mutatkozó hiányosságok)
pszichológiai támogatás
önismeret és motivációfejlesztés

A tehetségfejlesztés többféle iskolán kívüli szervezeti keretben is történhet:

sportegyesületek, klubok
művelődési ház és könyvtár csoportjai

Intézményünk a tehetséggondozó csoportok vezetőinek közreműködésével rendszeres szakmai kapcsolatra törekszik a tehetséggondozásba bevonható valamennyi partnerrel.

4.6.2. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A gyermek iskolába kerülése nagy változást jelent mind a kisgyermek, mind a család életében. Ennek a változásnak a mértéke és hatása azonban nagyon különböző lehet az örömteli iskolába járástól, a sikeres tanulástól kezdve a kisebb-nagyobb kudarcokon át a komoly problémákig. A sikeres tanulás alapja az életkornak megfelelő beszédészlelési és beszédmegértési teljesítmény, valamint az ehhez kapcsolódó egyéb folyamatok jó működése. Ha itt zavarok vagy elmaradások vannak, azok egyértelműen vezetnek a következményes problémák kialakulásához. A szorongások, a bizonytalanság, az agresszivitás nem verbalizálódik, hanem nonverbális jelzésekben gyakorol hatást a kapcsolatokra. Ez okozza a kapcsolatteremtési zavarokat. A család, amelyben a problematikus gyerek él, rendszerint jelentős pszichés és szociális terhelésnek van kitéve, ezért megnehezül a családon belüli fejlődés lehetősége.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
A szociális, szocio-kulturális hátrányok következtében létrejött magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyerekek ellátása	A célcsoportba tartozó tanulóknak minél nagyobb mértékben sikerüljön alkalmassá válni a közösségi életre, megfelelni az iskola és a társadalom elvárásainak.	A szociális ellátás hátrányainak csökkentése. A deviancia, az antiszociális magatartás jeleinek felismerése. Kapcsolatfelvétel az érintett családokkal és a segítő intézményhálózattal (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, rendőrség). Pozitív viselkedési normák kialakítása, tanítása és fenntartása a közösségen belül. Lelki gondozás.	Szociometriai vizsgálatok. Egyéni patronálás, foglalkozás. Dramatikus játékok. Közösségi programok. Helyzetgyakorlatok. Visszautasítási, elkerülő technikák gyakoroltatása. Bátorítani a nyitottságot, a hibák beismerését, megbocsátást. Fel kell ismerniük Isten kegyelmét. *(Zsid. 6-11)*
A tanulási kudarcok kísérőjelenségeként	Alkalmazkodási képesség javítása.	A pedagógus ismerje fel a tanulási zavarok elsődleges tüneteit.	Differenciált óravezetés. Egyéni fejlesztő terápiák alkalmazása. Olyan területek feltárása és erősítése, melyekben a tanulók sikerélményhez jutnak. Kreatív

jelentkező magatartási nehézségek kezelése	Tanulási problémák kezelése.	Diagnosztizáláshoz igényelje a szakszolgálatok segítségét. (Nevelési Tanácsadó. Drogambulancia, pszichológus, pszichiáter) Lelkész lelki gondozása.	személyiségbeállítódások erősítése. A szakszolgálat javaslatára egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítés az értékelés és minősítés alól. Egyéni kapcsolatok javítása személyes, rövid elbeszélgetések alapján. Egyéni tanrendi státusz.
Reális énkép kialakítása	A problémákkal küzdő gyermek negatív én ké-pének megváltoztatása.	Megtalálni azokat a gyermek számára leginkább alkalmas feladatokat, melyben sikeres lehet, és pozitív visszajelzéseket kaphat.	Differenciált tanórai és tanórán kívüli feladatadás. Felelősi rendszer működtetése mind az alsó, mind a felső tagozatban - Krisztusban egyek vagyunk, és mindenki arra van elhívva, hogy saját különleges ajándékait Isten és embertársai javára használja.
Esélyegyenlőség biztosítása	A célcsoportba tartozó tanulók számára biztosítsuk az egyéni továbbhaladásukhoz szükséges feltételeket.	Egyéni tanulás előtérbe helyezése. Az alapozó időszak elnyújtása. Fejlesztő értékelés alkalmazása. A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal.	Sokszínű tevékenységformák biztosítása. Differenciált tanulásszervezés. Projekt-módszer. Tevékenységközpontú pedagógiák.

2.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását elősegítő program

Tanulóink többségének családi élete megfelelő. Keresztyéni szeretettel fogadjuk őket, foglalkozunk velük. Nehezebb az elváltan, egyedül élő szülők helyzete, akik mindennapos megélhetési gondjaik közepette sok esetben nem képesek gyermekükre kellően odafigyelni. A kedvezőtlen körülmények, a munkanélküliség, a család működési zavarai, a gyermek beilleszkedési zavarai és alkalmankénti deviáns magatartása együttesen eredményezik, hogy ezek a tanulók nem tudnak az iskolai munkában képességeiknek megfelelően teljesíteni, ezért velük kiemelten kell foglalkozni, segíteni őket.

Tanulási nehézségek, tanulással kapcsolatos problémák, jellemző vonások:

Alapkészségek hátrányának halmozódása.
Segítő szülői háttér részbeni vagy teljes hiánya.
Tanulási és magatartási zavarok együttes jelentkezése.
Pályaorientációhoz szükséges alapok hiánya.
Akarati tulajdonságok hiánya miatti minimumteljesítmény.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Kedvezőtlen családi, szociális környezet hatásaként jelentkező tanulási kudarcok kezelése	Az esélyegyenlőség megteremtése képességeik kibontakoztatására.	Problémafeltárás, a tanulási kudarcnak kitett gyermek felismerése, felkarolása. Segítségnyújtás, szakszolgálathoz, hatósághoz való folyamodásban (önkormányzat szociális osztálya, családsegítő) A tanulók patronálása önálló tanulási stratégiák elsajátításában. Lelki problémák kezelése.	Támogató, útmutató nevelési módszerek átadása a szülőknek, nagyszülőknek, családhoz közel álló személyeknek. Szoros kapcsolat a helyi óvodákkal, gyülekezettel, lelkészekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal. Érintett osztályfőnök, szaktanárok információcseréjének, egységes nevelési módszereinek biztosítása. Dicséret, jutalmazás, sikerélményekhez való juttatás.
Magatartási problémák miatt bekövetkezett tanulási kudarcok kezelése	Magatartási problémák (mint kísérőjelenség) megoldása, az ebből fakadó tanulási kudarc mérséklése.	A problematikus magatartású tanulók kiszűrése. Segítő stratégiák felállítása. A pedagógusok jutalmazó és fegyelmező eszköztárának bővítése (továbbképzések, esetmegbeszélések) Olyan közösségi légkör kialakítása, fenntartása, ami segít a problémamegoldásban. ”A rosszat jóval győzd meg!”	Az osztályban tanító pedagógusok egységes és következetes eljárásmódjai. Pedagógiai fegyelmi testület prevenciós intézkedései (elbeszélgetés, szülő – gyerek - pedagógus együttes konzultációja). Gyermekbarát megoldási módok kimunkálása. (osztályközösség segítő tevékenysége, más osztályba való helyezés, lelkészi segítség, gyülekezeti alkalmakon való részvétel))
Részképesség-gyengeségek következtében kialakuló tanulási kudarcok kezelése	A részképesség-zavarok csökkentése, megszüntetése. A tanulók tanulási teljesítményükben minél jobban közelítsék meg az osztályfoknak és intelligenciájuknak megfelelő szintet.	A nehezen haladók kiszűrése, vizsgálata szakszolgálat bevonásával. . Képesség kibontakoztató program alkalmazása. A köznevelési törvény által felkínált lehetőségek biztosítása.	Terápiák kiscsoportos és egyéni foglalkozások keretében, egyéni fejlesztési tervek alapján. (fejlesztőpedagógus). Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, , tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása. - a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, - a felzárkózatás segítése

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése kapcsán kialakult beilleszkedési és magatartási nehézségek kezelése.	mozgássérült tanulóink számára biztosítani kell, hogy ép társaikkal együtt tanuljanak és nevelkedjenek. Az integráció által alkalmassá váljanak az iskolai, később a társadalmi beilleszkedésre.	A fogyatékosságból adódó másság elfogadása és elfogadtatása. Érzelmi világuk fejlesztése által személyiségük differenciáltabbá válik. Az információk közvetítése során a vizualitás előtérbe helyezése. Verbális megnyilvánulások fejlesztése.	Különböző élethelyzetek gyakorlása. Helyzetgyakorlatok. Szerepjátékok és dramatikus játékok alkalmazása. Vizuális kifejezési formák fejlesztése.

4.6.4. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Helyi pedagógiai programunknál alapul vesszük, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkezik, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz – nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik iskolában folytatni tudják tanulmányaikat, és képessé válhassanak szakképzésre.
Az integrált képzés iskolánkban a köznevelés tartalmi szabályozásának elveihez alkalmazkodva folyik.
Jogszabályi háttér:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- A Kormány 110/2012. (VI. 4.) rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Az integrált képzésben résztvevők az általános iskola tanítási rendjéhez alkalmazkodnak, egyéni gyógypedagógiai fejlesztésük órarendjükhöz és napirendjükhöz igazodik.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulónak biztosítja azt a jogot, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

Az SNI tanulók fejlesztésének általános céljai:
(„A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján)

- a fejlesztést a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósítjuk meg, segítve a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- a fejlesztési követelményeket a fejlődés lehetséges üteméhez igazítjuk;
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is kiterjed;
- törekszünk arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása:

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó –különbségeket az intézményünk a pedagógiai program és helyi tanterv kialakításakor veszi figyelembe.
A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:
A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

- kiemelt feladatunknak tekintjük a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékosságból, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálását vagy helyreállítását, a meglévő ép funkciók bevonásával;
- törekszünk a különféle részfunkciók egyensúlyának kialakítására;
- megtanítjuk különféle tanulási technikákat, illetve a szükséges speciális eszközök használatát;
- odafigyelünk az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatására.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- A fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága;
- A fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje;
- A sajátos nevelési igényű tanuló - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei, - képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei;
- A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés;
- A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük- az egyéni fejlesztési tervben.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára a köznevelési törvény alapján:
Kialakítjuk, és hozzáférhetővé tesszük számukra:

- speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket.

Iskolánkban megvalósuló inkluzív szemlélet:

- pedagógusaink, valamennyi dolgozónk, a gyermekek-, és szülők közössége befogadja és elfogadja a sajátos nevelési igényű tanulókat;

- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemléletet érvényesítünk, és a sérülés specifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság" alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz;
- a nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenységünk lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását;
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok vesznek részt;
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak –egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző –módosulásait;
- a pedagógusok egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
- a pedagógusok a gyógypedagógusok segítségével egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek; együttműködnek a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba;

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő gyógypedagógus

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását;
- tanácsadás szülőknek, segítség a családi neveléshez.

Iskolánkban ellátott sajátos nevelési igényű tanulók csoportjai

a) A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkulia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható. A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési

eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is. A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása iskolánkban a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladatok

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről. A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia: az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása, szövegértése
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,

- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia : a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak
Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:
A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása, a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia : az írás grafomotoros jellemzőinek zavara
Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló-, kéz-, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia : a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- a matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok:

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók, szabályszegés
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése.
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód, motiválás, sikerélmény biztosítása.
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a **szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák**, amelyek az érzelmi kontroll, ön,- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A **fejlesztés feladata** a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez
- igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

b) A beszédfogyatékos tanuló:

Beszédfogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett. A beszédfogyatékosság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavaraival, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral. Beszédfogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.

A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási

akadályozottságot is kiválthatnak Amennyiben a beszédfogyatékosság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ.
Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- nyelvfejlődési zavar (megkésett, akadályozott beszédfejlődés expresszív diszfázia, receptív diszfázia, keverttípusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség),
- orrhangzós beszéd,
- folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),
- diszfónia,
- logofóbia (mutizmus különböző típusai),
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
- verbális tanulási zavar együtt járása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal vagy ezek halmozott előfordulása,
- beszédészlelési, megértési zavar.

A beszédfogyatékos tanulók iskolai fejlesztése:
A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének **alapelvei, célja és kiemelt feladatai:**

- A beszédfogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédfogyatékosság jellegétől függ.
- A beszédfogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.
- A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- A beszédfogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszédszint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.
- A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:
A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással.
Az együttnevelés:

- A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatása során inkluzív pedagógiai szemlélettel rendelkezünk
- Az inkluzív iskola pedagógusai ismerik a fogyatékosságból eredő hátrányokat és biztosítják, hogy a beszédfogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többletszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.
- A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a szakember és a szülő szorosan együttműködik.

c) **A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló:** az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényét a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg, a megfelelő különleges bánásmódot, a fejlesztés szakszerű feltételeit.

Feladatok:

- önállóságra nevelés, szorongás megelőzése, oldása
- a tanulók egészséges énképének, önbizalmának kialakítása
- kudarctűrő képesség növelése
- lelki egyensúly fenntartása, mozgásbiztonság kialakítása
- esélyegyenlőség alapjainak megteremtése

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztése:

- A mozgásszervi fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti.
- A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelést segítő eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

d) <u>Autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló:</u>

Az autizmusspektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmusspektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikusfejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

Pedagógiai többletszolgáltatás

Az autizmussal élőgyermekek esetében különösen hangsúlyos tanítandó tartalmak

- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták
- Énkép, önismeret
- Érzelmek kifejezése
- Önkontroll
- Az emberi kapcsolatok rendszere
- Mások tulajdonságai, tevékenységei különféle csoportosításokban, érzelmi reakciók felismerése

- Az érdeklődésnek és az életkornak megfelelő, funkcionális, örömteli szabadidős készségek
- Kommunikációs készségek fejlesztése, kapcsolatfenntartás
- Látható napirend és struktúra alkalmazása
- Egyértelmű, következetes szabály rendszer felállítása és jutalmazó rendszer kialakítása

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése:

- Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti.
- Szükség lehet sérülés specifikus segédeszközök alkalmazására, pl. egyénre szabott vizuális segítségek –folyamatleírások, részletesebb órarend, egyéb írott instrukciók – használatára.
- A gyógypedagógus egyéni fejlesztési tervet dolgoz ki és együttműködik a gyermeket tanító pedagógusokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól. A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében. Elvünk, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknázta ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait részképesség zavaraikhoz igazítjuk. Az olvasási-írási nehézségekkel küzdő gyermekek számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, illetve e gyermekeink számára célzottan több megszólalási lehetőséget adunk nemcsak a számonkérés, hanem a gyakorlás során is. Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésére, valamint indokolt esetben mi olvassuk fel a feladatlap utasításait (pl. környezetismeret, nyelvtan, matematika) a gyermek számára. A részképesség zavarokkal küzdő, s emiatt görcsös, szorongó gyermeknek lehetőséget nyújtunk az egyéni helyzetben, nem az osztályközösség előtt történő számonkérésekre is. A számolási nehézségekkel küzdő gyermekek a speciális segédeszközöket (korongok, pálcikák, számtábla) a dolgozatok során is használhatják Az iskolai számonkérések során a témazáró dolgozatok mellett minél nagyobb számban tesszük lehetővé gyermekeinknek, hogy tudásukról röpdolgozatok, szóbeli feleletek (egy-egy lecke anyagából) formájában is számot adjanak.

A közösségfejlesztés fontos feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrálása szempontjából

- A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőképesség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.
-

4.6.5. A szociális hátrányok típusai és a segítségnyújtás módjai, eszközei, eljárásai

„Az Úr megtámogat minden elesendőt, és felegyenesít minden meggörnyedtet."
(Zsolt. 145,14)

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. §(1))

Halmozottan hátrányos helyzetű
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés *a)–c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
(1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. §(2))

Iskolánk tanulóinak egy része, valószínű, hogy hátrányos helyzetű lesz.

Családja miatt:

Felbomlott család (elváltak, meghalt valamelyik szülő vagy mindkettő)

Rendezetlen kapcsolatban él (élettársi viszony - egy anya, több gyermek más-más apától)

A szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, deviáns életvitelt folytatnak

A szülők munkájuk, elfoglaltságuk miatt nem képesek a gyermekükkel foglalkozni.

Anyagi helyzet miatt:

A család képtelen az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani a gyermek számára, mert a családtagok: betegek, munkanélküliek, deviánsak, magas az eltartottak aránya, kevés a munkaképes eltartó, zsúfoltak a lakásviszonyok (kis lakásban több generáció él együtt).

Kisebbségi, etnikai hátrány miatt:

A roma tanulókkal kapcsolatos előítéletek iskolánkra nem jellemzőek (a szülőktől, külső környezetből kapott-hozott negatívumoktól azonban nem mentes a gyermeki közösség sem).

Tanulási hátrányok miatt:

A tanuló nem rendelkezik életkorának megfelelő képességekkel, részképesség zavara van, nincs kellően motiválva a tanulásra, az otthoni körülmények nem biztosítják a tanuláshoz való nyugalmat.

Célunk: Minden tanulónak esélyt adni szociokulturális hátrányainak leküzdéséhez.

Feladat, a szükséges foglalkozásokhoz:

források biztosítása,

a tanulás szociális készségének növelése,

a hátrány csökkentése

a hátrány megszüntetése

Család miatt	**Anyagi hátrány miatt**	**Tanulási hátrány csökkentése**
Ingyenes részvétel biztosítása az iskolai és iskolán kívüli sport és kulturális programokon. Részvétel szakkörökön, szünidei programokon. Felvilágosító, mentálhigiénés, drog-prevenciós foglalkozások. Családsegítő Szolgálat programjaiba való bevonás. Az osztály SZM által szervezett kirándulásokra tanulók és szüleik meghívása. DÖK-ben való munkálkodás, feladatadás. Szülőkkel való találkozás, kötetlen beszélgetés - találkozó az Ige tükrében	Kedvezmények, juttatások (ingyenes tankönyv, kedvezményes étkeztetés, tanulóbérlet) Kulturális rendezvények, kirándulások költségeihez való hozzájárulás. Táboroztatás, szünidei program. Gyűjtési akciók (ruha, könyv, játék)	Ha nincs lehetőség a nyugodt tanulásra a lakásviszonyok és családi konfliktusok miatt, egyéb foglalkozások, képességfejlesztő, egyéni fejlesztő foglalkozás, könyvtárhasználat biztosítása. Ha részképesség zavara van a tanulónak (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia), fejlesztő foglalkozást kell igénybe vennie, logopédiai, pszichológiai tanácsadáson kell részt vennie. Ha egészségi okok miatt, hosszan tartó betegség esetén egyéni tanrend szerint tanul, joga van a törvény adta lehetőségek igénybe vételére. Tanulászavar időbeni feltárása: Gyermekpszichológushoz való irányítás. Differenciált foglalkoztatás tanórán, és tanórán kívül. Differenciált pályaválasztás

4.6.6. A hátrányok leküzdésében tett erőfeszítéseink, munkánk (sikerességi mutatók):

Ha rendszeres az iskolába járás, az iskolai étkeztetés, a tankönyvek és felszerelések biztosítottak minden tanulónk számára.
Ha a közösségi programokon, táborozáson való részvétel csökkenti az elkallódást, a káros szenvedélyek, deviáns magatartási formák kialakulását, erősödését, a konfliktusokat a szülő-iskola és a gyermek-iskola között.
Ha a szakszerű ellátás, útmutatás következtében csökken a tanulási kudarcnak kitett tanulók száma, mérséklődik a beilleszkedési zavar.
Ha a külső szervezetek (állami, gyermekjóléti intézmények, ökomenikus segélyszervezetek, missziók) segítése folytán a családokban –kedvezőbb helyzetbe kerülve- javul a megélhetés esélye, csökkenhetnek az életvezetési hibák.
Ha térítésmentes képességfejlesztő foglalkozások biztosításával könnyebbé válik a pályaorientáció, a középfokú továbbtanulásra való felkészülés.

4.6.7. Az iskolai gyermekvédelem feladatai

A gyermekvédelmi teendők ellátása a főigazgató és valamennyi pedagógus feladatkörébe tartozik.

Az intézmény főigazgatója felel:
- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok irányításáért.

Veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
Anyagi veszélyeztetettség esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

Minden pedagógus kötelessége:
- védje a gyermeki jogokat,
- közreműködjön a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az osztályfőnök feladata:
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a családdal közösen törekedni a veszélyeztető okok megszüntetésére,
- segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,

A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: megelőzés, feltárás, megszüntetés.
Megelőzés:
- biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket,
- biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését,
- az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a családdal,
- segíteni kell a diákönkormányzat létrejöttét, működtetését,
- biztosítani kell az egészséges környezetet,
- biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilvánítsanak az őket érintő kérdésekben,
- a tanulók személyiségjogait tiszteletben kell tartani,

- biztosítani kell a rászorulóknak az ingyenes vagy kedvezményes étkezést, tanszerellátást,
- az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, intézményekkel, szervezetekkel,
- a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység megszervezése /dohányzás, drog, alkohol/

Feltárás:

- fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okát,
- jelezni a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A feltárás célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Megszüntetés:

- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásában,
- az iskola, a pedagógus feladatai közé tartozik az is, hogy részt vegyen a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében. Ennek érdekében együtt kell működni a hivatalos szervezetekkel.

A pedagógiai munkán belül elsősorban az alábbi területeken tudunk segíteni:

- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- differenciált foglalkozás
- pályaválasztás segítése
- személyes egyéni tanácsadás
- egészségvédő, mentálhigiénés program szervezése
- egészségügyi vizsgálatok
- szociális helyzet javítása
- szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásokról.

A gyermekvédelem rendszerében fontos feladatot látnak el a következő személyek, szervek, intézmények:

Iskolán belül	Iskolán kívül
főigazgató	Pedagógiai Szakszolgálat
intézményegység-vezető	Családsegítő Szolgálat
osztályfőnökök	Polgármesteri Hivatal
tantestület	Gyámhivatal
szülői szervezet	Gyermekvédelmi Szakszolgálat
iskolaorvos	Rendőrség
védőnő	Városi Bíróság

4.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

4.7.1. A tanulók közösségei

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a demokráciára és közéleti felelősségre nevelés érdekében, valamint a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. **A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete.** A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény főigazgatója biztosítja a szervezet számára.

Az iskolai diákönkormányzat működésének részletes szabályait az intézmény Házirendje tartalmazza.

4.7.2. A tanulói jogok és kötelességek

A tanulói jogokat és kötelességeket az intézmény Házirendje részletesen tartalmazza.

4.7.3. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A tanulók véleménynyilvánításának rendjét és formáit, valamint a tanulók tájékoztatásának rendjét és formáit az iskola Házirendje részletesen szabályozza.

4.8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

4.8.1. Az együttműködés lehetőségei

Az oktatási-nevelési folyamat középpontja a GYERMEK. Nevelésének három fő színtere az iskola, a gyülekezet és a család. A feladatok teljesítéséhez, céljaink eléréséhez harmonikus partnerkapcsolatra van szükség, hogy a pedagógiai programot a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ezért az iskola-szülő kapcsolatban a kölcsönösséget tartjuk a legfontosabbnak, ez az együttműködésünk alapja, a sikeresség záloga.

Célunk:

a szülő törvény által biztosított jogának tiszteletben tartása,
korrekt, kölcsönös bizalomra épülő pedagógus-szülő kapcsolatra való törekvés,
a fellépő ellentétek megbeszéléssel, kompromisszummal való feloldása,
nevelési célzattal keresztyéni értékrenden alapuló kapcsolat kiépítése a tanítványok szüleivel,
a családok bevonása a gyülekezet életébe. A szülők szerepvállalása, a szülői igények megjelenése az iskola életében

4.8.2. A szülők szerepvállalása, a szülői igények megjelenése az iskola életében

A szülő, mint a szolgáltatás **megrendelő**je kérheti:
gyermeke számára a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályban való részvétel lehetőségét,
a tanórán kívüli foglalkozások (egyéb foglalkozások) lehetőségét,

az iskolalelkész, az a pedagógusok segítségét a gyermek – és ifjúságvédelem területén.
A szülő, mint a tanulási folyamat **segítője** az alábbi területeken tevékenykedhet:
Támogatja az iskolai alapítványt (pénzbeli támogatás).
Gazdagíthatja az iskola eszköztárát (tárgyi támogatás).
Segítheti az iskola esztétikai arculatának kialakítását (szellemi, társadalmi munka).
Iskolai projektek alatt anyaggyűjtésben, a produktumok elkészítésében segédkezhet.
A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat **szereplője** erősítheti, színesítheti az oktatási-nevelési munkánkat:
osztályfőnöki órán, esetleg más tanórákon (pl. egészségnevelés témában),
szülői értekezleteken,
iskolai projektek alatt,
szabadidős tevékenységekben,
szülői találkozókon, melynek témáját igei alapon választjuk meg,
kulturális területen.

4.8.3. Az iskolában működő szervezetek

Kazinczy Gyermekei Alapítvány
Alapítványunk a szülők által létrehozott, a cégbíróságnál bejegyzett szervezet.
Fő tevékenységi köre:
Az iskola felszereltségének javítása, korszerűsítése
Az idegen nyelvi oktatás feltételeinek korszerűsítése
A számítástechnikai eszközök fejlesztése
Kiemelkedő szellemi, kulturális és sport tevékenységek díjazása
Hatékony nevelési-oktatási módszerek bevezetésének elősegítése
Szülői közösség, iskolaszék
Célja: Az iskolába járó tanulók szüleinek képviselete a szülői kötelességek teljesítése és jogok gyakorlása érdekében
Az iskolaszék
Feladata a nevelő-oktató munka segítése, a nevelésben érdekelt felek együttműködésének összehangolása, az iskolai nevelőmunka hatékonyságának növelése.
Az iskolaszék összetétele:
3 fő szülő,
3 fő pedagógus,
3 fő diákönkormányzati képviselő.
Alapvető feladatai:
az iskola és a család közötti cselekvő együttműködés elősegítése,
a szülők tájékoztatása, véleményük kikérése gyermekük oktatásával kapcsolatos kérdésekben,
hatékony közreműködés mindazon kérdések eldöntésében, amelyekben jogszabály a szülői szervezetet véleményezési, részvételi, kezdeményezési joggal ruházza fel.

4.8.4. A szülők tájékoztatásának formái

Az intézmény a köznevelési törvénynek megfelelően a tanulókról, az iskola életéről, működéséről a tanév során rendszeresen tájékoztatást ad.

Szóbeli tájékoztatás	Írásbeli tájékoztatás
Szülői értekezletek: Tanévenként 3 rendes szülői értekezlet (munkaterv szerint) Rendkívüli szülői értekezlet (szükség szerint a felmerülő gondok megbeszélésére) Bemutatkozó szülői értekezlet (az 1. és 5. évfolyam osztályaiban. Új pedagógusok, új követelmények megismertetése) Ünnepélyes szülői értekezlet: anyák napi megemlékezéssel egybekötve Réteg szülői értekezletek: A tanulók egy bizonyos csoportjának szülei részére (tanulási nehézségek, beilleszkedési és egyéb akadályok) Beiskolázáshoz kapcsolódó tájékoztató szülői értekezlet	Alsó tagozatban üzenő füzet, mely a mindennapi tájékoztatás és kapcsolattartás eszköze Szöveges értékelés az 1. évfolyamon negyedéves, féléves, háromnegyed éves és év végi. A 2. évfolyamon negyedéves és félévi.
Fogadóórák: Rendes fogadóóra havonta, munkatervben rögzített időpontban. Behívásos fogadóóra: a tanulmányaikban jelentős visszaesést mutató tanulók szülei részére. Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás. Az iskolavezetés fogadóórái: az intézmény főigazgatója, intézményegység-vezetője és az intézményegységvezető-helyettes is havi fogadóórát tartanak.	**Írásos szülői tájékoztató** A tanév első szülői értekezletén minden szülő írásbeli tájékoztatót kap a tanév legfontosabb tervezett eseményeiről: a tanév rendjéről, tanítás nélküli munkanapokról, támogatásokról, programokról, amelyekre a szülőket is várjuk. **Honlapunk: *www.kazinczyrefi.hu***
Nyílt tanítási órák: Minden évfolyamon évente az éves munkatervben meghatározott időpontban nyílt tanítási hetet tartunk. Október hónapban az első és ötödik évfolyam érdeklődő szülei részére. Új tanulásszervezési módszerek, technikák bemutatása.	**Hirdetőtábla** aktuális hirdetések tájékoztatás programokról, eseményekről.
Családlátogatások: Problémás gyermek esetében az osztályfőnök, iskolalelkész és az (esetenként a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat bevonásával).	**Meghívók** iskolai rendezvényekre szülői szervezeti ülésekre

4.8.5. Kapcsolat a tanulókkal

A köznevelési törvény biztosítja az iskola tanulóközösségének, hogy közös tevékenységeik szervezésére, irányítására diákönkormányzatot hozzanak létre. A DÖK tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, a munkáját pedagógus segíti.

Az osztályközösség és az osztályfőnök

Osztályközösség: Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok közössége.

Osztályfőnök

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az intézmény főigazgatója bízza meg.

Az osztályfőnök olyan pedagógiai szakember, aki erkölcsi és jogi felelősséget vállal valamennyi rábízott tanulóért. Fejlesztő munkájában előtérbe kerül a tanuló egyéni fejlődése, tanulási képessége, tanulási üteme. Tiszteletben tartja a tanulók emberi méltóságát, gyermeki jogait; törekszik önismeretük fejlesztésére. Megszerzi az osztályban tanító pedagógusok támogatását, s igényli az iskolai lelkész és a szülői szervezet együttműködő segítségét.

Önkéntes adatszolgáltatás

Önkéntes adatszolgáltatás esetén a tanulót és a szülőt tájékoztatni kell, hogy a részvétel nem kötelező, s a kiskorú tanulónak az önkéntes adatszolgáltatásba való bevonásához be kell szerezni a szülő engedélyét.

4.8. 6. Kapcsolattartás az intézmény külső partnereivel

Az intézmény külső partnereinek körét az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. A kapcsolatot az intézmény partnereivel szóbeli formában, (személyes megbeszélések, konferenciákon való részvétel, egyeztetések, telefonbeszélgetések) és írásbeli formában (levelezés, e-mail, esetleírások, stb.) tartja. Célunk a kapcsolattartás olyan formáinak megtalálása, amely hozzájárul a partneri elégedettség, valamint a pedagógiai – szakmai munka hatékonyságának növekedéséhez.

4.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanulmányok alatti vizsgák szabályairól a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet VI. fejezet 24. pontja rendelkezik:

> A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

4.9.1. Osztályozó vizsga, különbözeti vizsga szabályai:

- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) ha a rendeletben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a tanuló joga, hogy kérelmére független vizsgabizottság előtt számot adjon tudásáról (*Nkt. 46. § (6) bekezdés m) pontja*). **A tanulmányok alatti vizsgát ebben az esetben egy háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni, melynek elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg** (*Mük.r. 65. § (2), (4), (5) bekezdés).*

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll. (*Mük.r. 73. § (4) bekezdés*)

- Egy osztályozó vizsga – a (*b)* pontban meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik, **iskolánk Helyi tantervében meghatározott tantárgyi követelmények szerint.** A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Különbözeti vizsgát a tehet az a tanuló, aki átvétel, vagy jogviszony szüneteltetés miatt valamely tantárgyat nem tanult. **A különbözeti vizsgák követelményeit az iskolánk Helyi tantervében meghatározott tantárgyi követelmények jelentik.**
- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az intézmény főigazgatója hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani.

A jegyzőkönyvön fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét.

A jegyzőkönyv

a) a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét, annak az iskolának a megnevezését, amellyel tanulói jogviszonyban áll,

b) a vizsgatárgy megnevezése mellett

ba) az írásbeli vizsga időpontját, értékelését,

bb) a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását,

bc) a végleges osztályzatot,

c) a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét,

d) az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását tartalmazza.

4.9.2. A javítóvizsga szabályai:

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola vezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

4.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák megszervezésének rendje:

Tanulmányok alatti vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az intézmény főigazgatója engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben az intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjának **Helyi tantervében** határoztuk meg. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az az intézmény főigazgatója készíti elő. Ő felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. A főigazgató e feladata ellátása során

a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,

c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.
Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet az intézménynek kell biztosítania.
Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le, külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az intézmény vezetőjének, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az intézmény főigazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az intézmény főigazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az intézmény főigazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az intézmény vezetőjét.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola főigazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az *a)* pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

  a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

  b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

  c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
- A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az intézmény főigazgatója az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

- A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az intézmény főigazgatója hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tantárgy megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.
- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, illetve osztályozó vizsga esetén az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az intézmény főigazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

4.9.4. Intézményi komplex digitális mérés

Minden tanév digitális országos kompetenciamérését megelőző időben intézményi komplex digitális mérést tartunk az országos mérésben érintett tanulók számára, melynek tudásanyaga előkészíti az országos mérést, feladatai több tanulmányi területet felölelnek. A mérést a pedagógusok által a tanítás során is használt digitális felületek valamelyikén tartjuk. A feladatokat az intézmény pedagógusai készítik el, a mérés követelményrendszerét a helyi tantervben megfogalmazott követelményrendszer jelenti. A lebonyolítás az intézményben történik, a lebonyolításhoz szükséges eszközöket az intézmény biztosítja. A mérésen való részvétel kötelező. A munkarendben szereplő időponttól eltérő mérési időpontot igazolt távollét esetén az intézmény főigazgatója engedélyezhet. A mérés eredménye %-os formában bekerül az elektronikus naplóba, arra érdemjegy nem adható.

4.9.5. Mérés a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozaton

Második évfolyamon a két tanítási nyelvű tagozat tanulói diagnosztikus mérésen vesznek részt. A két tanítási nyelvű tagozat tanulóinak a továbbhaladás feltétele: **4. évfolyamon** a **Szintfelmérés** sikeres teljesítése. Amennyiben a tanuló a követelményeket nem teljesíti, tanulmányait az általános tanterv szerint folytathatja.

Évfolyam	2. évf.	4. évf.
Két tanítási nyelvű képzés	**Diagnosztikus mérés**	**Szintfelmérés**

4.10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

A felvétel és az átvétel általános szabályai (törvényi háttér):
A tanulói jogviszony keletkezéséről és megszűnéséről a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 50.§. (1), (6), (7), (8), (9), (10) és az 51.§. (1), (2), (4), (5), (6), valamint az 53.§. (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) bekezdései rendelkeznek.
Iskolánk a jogszabályoknak megfelelően alakította ki a felvétel és az átvétel helyi szabályait.
A beiskolázási terv szerint elsősorban a református vallású, tiszaújvárosi gyerekeket várjuk iskolánkba, de az intézmény nyitva áll a történelmi egyházakhoz tartozó, úgy, mint református, római katolikus, görög katolikus vallásúak előtt is.
Intézményünk, mint egyházi intézmény a tanulók felvételének előfeltételekén kiköti - és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálja - a Tiszaújvárosban működő történelmi egyházak (református, római katolikus, görög katolikus) felekezetének valamelyikéhez való tartozását. (2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 31. §. (2) a-b, pontja).
Ha az iskola - a megadott szempontok sorrendje szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolás megkezdése előtt valamennyi hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanuló felvételi kérelmét kell a sorsolásban érintett tanulókat megelőzően teljesíteni. A sorsolásra a felvételi,

átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

A hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen vagy kerületben van, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.

A hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.

A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes **szabályait az iskola sorsolási szabályzatában határoztuk meg**. A hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges (sajátos) helyzetnek minősül, ha a tanuló

***a)* szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy**

***b)* testvére az adott intézmény tanulója, vagy**

***c)* munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy**

***d)* az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.**

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (5) bekezdése rendelkezik a **kötelező felvétel után szabadon maradó helyek betöltési sorrendjéről.**

4.10.1. Felvétel és átvétel az általános tantervű képzésre:

A felvétel és az átvétel jelentkezés útján történik. A felvételről vagy az átvételről az intézmény főigazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Belépési feltételek 1. évfolyamra:

- a szülő kérelme: jelentkezési lap kitöltése (az iskola honlapján megtalálható);
- a felvételi eljárásban (felvételi elbeszélgetés, keresztlevél bemutatása) való részvétel, annak során a feltételeknek való megfelelés, szándéknyilatkozat aláírása;
- férőhely az engedélyezett osztályban;

Belépési feltételek 2-8. évfolyamra:

- a szülő kérelme;
- férőhely az engedélyezett osztályban

A tanulók felekezetüknek megfelelő hitoktatást választhatnak.

4.10.2. Felvétel és átvétel a magyar-angol két tanítási nyelvű képzésre:

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás célja és feladata

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következő célok megvalósítását szolgálja:

a) az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,

b) a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,

c) a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,

d) a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása,

A magyarországi két tanítási nyelvű iskolai oktatás vállalja a célnyelvi műveltség, a kulturális tudatosság intenzív fejlesztését annak érdekében, hogy a tanulók megismerkedjenek a célnyelv országaival, értsék azok kultúráját és empátiával viszonyuljanak hozzá.

A két tanítási nyelvű oktatás során az iskola biztosítja, hogy a célnyelvű országok civilizációjának oktatása önálló tantárgy keretében kerüljön megszervezésre.

A célnyelvi civilizáció oktatása során az iskola biztosítja azt is, hogy a tanulók elsajátítsák a célnyelvi országok földrajzával, gazdaságával, társadalmi viszonyaival, irodalmával, történelmével, kultúrájával kapcsolatos főbb ismereteket.

A felvétel és az átvétel jelentkezés útján történik. A felvételről vagy az átvételről az intézmény főigazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Képzési idő: 1-8. évfolyam

Belépési pontok: alapfelvétel: első évfolyam,

Időközi belépés: 2-8. évfolyam, osztályozó vizsgával

Belépési feltételek 1. évfolyamra:

- a szülő kérelme: jelentkezési lap kitöltése (az iskola honlapján megtalálható);
- a felvételi eljárásban (felvételi elbeszélgetés, keresztlevél bemutatása) való részvétel, annak során a feltételeknek való megfelelés, szándéknyilatkozat aláírása;
- férőhely az engedélyezett osztályban;

Belépési feltételek 2-8. évfolyamra:

- szülő kérelme
- különbözeti vizsga célnyelven és a célnyelven tanított tantárgyból az adott évfolyam emelt szintű követelménye szerint, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával
- férőhely az engedélyezett osztályban

A tanulók felekezetüknek megfelelő hitoktatást választhatnak.

4.10.3. Az osztályba és csoportba sorolás elvei és rendje

Évfolyamonként 1-1 osztályba szerveződnek a tanulók: évfolyamonkénti két osztály indítása esetén „a” és „b” osztály; évfolyamonkénti három osztály indítása esetén „a” és „b”, valamint „c” jelzésű osztályok indulnak .

Az osztályba sorolásnál lehetőség szerint figyelembe vesszük a szülők kéréseit: osztály, tanító vagy a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozat választását.

Előzetesen, különböző formában tájékoztatjuk a leendő szülőket iskolánk programjáról és képzési irányairól: óvodai szülői értekezleten való részvétel és tájékoztatás; írásbeli összefoglaló és tájékoztató; nyílt nap Iskola-nyitogató a leendő első osztályosok és a szülők részére; felhívás közzététele a környező óvodákban, honlapunkon.

4.11. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az iskolai nevelés-oktatás fontos részét képezi az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának megvalósítása, melyet alsó tagozaton az Egészség nevelési programba is beépítettünk. (2.3.13. fejezet)

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, természetismeret, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- Ismerjék fel a vészhelyzeteket
- Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat
- Segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmak megismerése
- Képességfejlesztés
- A tanulók kapjanak bepillantást a mentőszolgálat felépítésébe és működésébe
- Készség szinten sajátítsák el mikor, és hogyan kell mentőt hívni
- Alakuljon ki együttműködés az iskola és a mentőszolgálat között

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a) osztályfőnöki/közösségi nevelés órákon az egészségnevelési program keretben (pedagógusok, védőnő, orvos, mentőtiszt)
b) 5-6. évfolyamon a kötelező természetismeret tantárgy elsajátítandó tananyagát képezi
c) biológia órákon a kapcsolódó témakörökön belül
d) testnevelés órákon a balesetvédelmi oktatáshoz kapcsolódóan
e) délutáni csoportfoglalkozások keretében
f) lehetőség szerint mentőállomáson tartott osztályfőnöki órákon szakemberek segítségével

4.12. PROJEKT-MÓDSZER A TANÍTÁS –TANULÁS FOLYAMATÁBAN

A **projektmódszer** a tanárok és diákok közös tervező és kivitelező tevékenységére épülő pedagógiai-didaktikai módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg. Pedagógiai értelemben a *projekt* olyan összetett feladat, amely középpontjában egy, többnyire gyakorlati természetű, a mindennapi élethez kapcsolódó probléma áll, és amelyet a tanárok és diákok közösen, együttműködve, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel a közösség érdekeit szolgáló produktum, termék létrehozása érdekében. A kivitelezés egyrészt kollektív, mivel egy közösség együttműködéséből születik meg az eredmény, másrészt egyéni, hiszen mindenki saját érdeklődése, képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához.

A projektmódszer jellegzetességei

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága. A projektmódszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretekből. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeretfelhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe. A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármas alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

Projekt típusok

Technikai projektek

Klasszikus formájában fizikai munkával és valamilyen tárgyi produktum megalkotásával kapcsolódik össze, melynek során egyfelől megtanulják a szükséges technológiai folyamatokat, másfelől kapcsolódó elméleti ismereteket is lehet szerezni.

Művészeti projektek

Például színjáték, kiállítás, internetes oldal. Bármiről is szól a projekt, a végeredmény megformálásakor a produktum esztétikai kivitelezése nagyon fontos szempont.

Környezeti projektek –Erdei iskola

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulás-szervezési egység. A szorgalmi időben megvalósuló, egybefüggően többnapos, a szervező oktatási intézmény székhelyétől különböző helyszínű tanulásszervezési mód, amelynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. **Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció. Az erdei iskolai programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek felfedezzék, megtapasztalják, és mindezek révén megértsék a természeti, gazdasági és kulturális összefüggéseket,**

kapcsolatokat. A terepi viszonyok között szervezett erdei iskola a környezeti nevelés leghatékonyabb formája.

A tanulók utaztatása a jogszabályban előírtak szerint, szervezetten, szakképzett pedagógus kíséretével, a szülők pontos és időben történt tájékoztatása mellett történik. Kapcsolattartó az intézményegységvezető-helyettes.

Környezeti projektek – Sítábor

A síelés a klasszikus téli sportok egyik jellegzetes példája. Méltán nevezhető természeti sportnak, mivel a lejtők és emelkedők havas tájai legalább olyan fontos szerepet játszanak az élményszerzésben, mint a gyorsaság és a siklás öröme. A síelés kedvezően hat az egész szervezetre, sőt a lélekre is. Igazi kikapcsolódást nyújt, élményt szerez, közelebb hoz a természethez, egyszóval a szellemi, lelki, testi felfrissülést, rekreációt szolgálja.

A síelés által fejlődik a gyermekek kitartása, tűrő- és küzdőképessége, szabálytisztelet alakul ki, ellenfél megbecsülése, bajtársiasság, céltudatosság, a környezet és ellenfél felmérése, önismeret, valamint saját képességek reális értékelése.

A gyermekcsapatok oktatása szakmai felelősség, az oktatást szakképzett síoktatók végzik.

A tanulók utaztatása a jogszabályban előírtak szerint, szervezetten, szakképzett pedagógus kíséretével, a szülők pontos és időben történt tájékoztatása mellett történik. Kapcsolattartó az intézményegységvezető-helyettes.

Kutatási projektek

Ez a projekt-típus megfelelő új elméleti anyagrészek feldolgozására. A cél ilyenkor egy téma komplex feldolgozása kutatómunkával. A végeredmény bemutatása pedig mindig nyilvános formában történik. Ez lehet írásmű, kiállítás vagy egy előadás.

A projektszervezés állomásai

Témaválasztás

A projektmódszer alapkövetelménye, hogy a tanulók szívesen és saját akaratukból oldják meg feladatot. Ezért fontos a diákok bevonása a témaválasztásba. A kollektív témaválasztás folyamatát jól segítheti brainstorming, azaz ötletroham technikája.

Tervezési és szervezési feladatok

- Az adott probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése,
- További konkrét problémák, részcélok megfogalmazása,
- Egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása,
- Megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása,
- Időterv készítése,
- Tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.

Kivitelezés és bemutatás

Értékelés

Értékelni kell a munkát:

A produktum szempontjából: mennyire volt eredményes a munka, kielégítette-e a szükségleteket. Mennyire volt elégedett a közönség?

A tanulás szempontjából: milyen tanulási folyamatok zajlottak le a projekt megvalósítása során?
A társas kapcsolatok alakulása szempontjából: hogy tudott együttműködni a csapat, voltak-e konfliktusok, és képesek voltak-e a azokat kezelni?

A projektmódszer előnyei

A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.
Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.
Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását.
Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.
Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában.
Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt.
Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.
Örömteli, stresszmentes együttműködést biztosít.
Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a tantestület összetartását.
Megvalósul az egymástól történő tanulás elv.

5. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

5.1. ÓVODAKÉP

Az intézmény óvodai tagintézménye szakmailag önálló intézményegység, mely a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókon keresztül közvetíti a keresztény értékrendet. Az óvodában a gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

„Járjatok szeretetben, miképpen a Krisztus is szeretett minket és adta önmagát miérettünk ajándékul és áldozatul az Istennek kedves jó illatul.” Ef:52

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását segíti, az emberi jogok és a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartásával, minden gyermek egyenlő esélyének biztosításával. Óvodánk gyermekközpontú, nyitott és befogadó óvoda, mely biztosítja minden gyermekszámára az egyenlő hozzáférést, bibliai értékrendünk alapján. Istentől kapott nyitottsággal fordulunk minden gyermek felé, elutasítunk mindenféle előítélet kibontakozását.

A gyermek Isten ajándéka. Ember, akinek Istentől rendeltetett jogai vannak. Kegyelemből érzelmi és értelmi életre, játékra, szabadságra, önmaga és társai iránti felelősségre, közösségi életre, nyelvre és kultúrára van rendelve. Joga van Jézus Krisztus megismeréséhez. Jézus maga mondja:

"Engedjétek hozzám jőni a kisgyermekeket és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa" (Mk.10.14)

Az óvodai nevelés segíti az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek megalapozását. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. E szempontok figyelembevételével valósítjuk meg a testi-, lelki-, szociális- és értelmi képességeik egyéni és életkor specifikus alakítását, különös tekintettel, a semmi mással nem helyettesíthető szabad játékra.

A gyermekek személyiségének fejlesztését, képességeik, készségeik kibontakoztatását, együttműködve a szülőkkel, a családban folyó nevelést kiegészítve valósítjuk meg. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai módszereinket a gyermeki személyiséghez, az egyéni képességekhez igazítjuk. A gyermekek óvodába lépésétől fogva biztosítjuk az egyéni fejlődési mutatóihoz, fejlettségi szintjéhez igazított differenciált nevelést, legyen ő kivételes képességű vagy kompenzációra szoruló.

Pozitív pedagógiai attitűddel, motiváltan fordulunk minden gyermekhez, s igyekszünk felfedezni, kibontakoztatni a bennük rejlő tehetségjegyeket.

Emellett feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek azonosítása az alábbiak szerint:

- a különleges bánásmódot igénylő,
    - sajátos nevelési igényű,
    - beilleszkedési magatartási nehézséggel küzdő,
    - kiemelten tehetséges gyermekek

- a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek nevelése, fejlesztése.
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek.

A nevelési feltételek sajátos megteremtésével, a Református Pedagógiai Intézettel együttműködve, segítjük a tanulási nehézségek és zavarok megelőzését és korrekcióját. A gyermekvédelmi intézményekkel együttműködve segítő támogatásban részesítjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekeket, ill. szüleiket. Törekszünk a veszélyeztetettségben élők hátrányainak pedagógiai eszközökkel történő mérséklésére, és jelzéssel élünk a gyermekvédelmi intézmények felé.

Ellátjuk az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését: azokat a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, (akadálymentesítést nem igénylő), érzékszervi (enyhe látási, hallási), beszédfogyatékos (enyhe), autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek. Nevelésük során az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak szerint járunk el.

Kiemelt figyelmet igényel a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek óvodai nevelése, gondozása. Nevelésük során a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, a 20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatról, valamint a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve a mérvadó.

A felmerülő szülői igényeket figyelembe véve, de a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva lehetőséget biztosítunk délutáni foglalkozások keretében különböző képességfejlesztő programok szervezésére működésére (néptánc, játékos óvodai angol foglalkozás, barkács délután stb.).

5.2. GYERMEKKÉP

„A gyermek az egyetlen lény, aki képes annyira átölelni, amennyire szeret, azaz: teljes erejéből” (B. Baruch)

A Biblián nyugvó gyermekkép legfontosabb vonása, hogy a gyermeket Isten ajándékának tekintjük, akit az Úr elsősorban a családjának adott. A gyermek tehát olyan ajándéka Istennek, akit rábízott a felnőttekre megtisztelő feladatként. Ebből, pedig az következik, hogy nagyra becsüljük a gyermeket, hisz látnunk kell benne az óriási lehetőséget, valamint, hogy Isten és emberek előtti felelősségünket átérezzük.

Isten munkatársaiként mindent megteszünk azért, hogy az ember szabadságát munkáljuk. Ez nevelésünk egyik alaptétele.

Gyermekképünk szerint az ember kezdettől fogva személyiség, de a kezdetekben nem önálló személyiség, Az önálló személyiséggé válás az én tudat kialakulásával kezdődik. A személyiség kiválása a szülők személyiségének öleléséből hasonlít a testi születésre. Isten gyönyörűen tárja ebben a folyamatban elénk, hogy a gyermek közösségre teremtetett, csak

közösségben, kapcsolatrendszerében értelmezhető, mégis egyszeri, megismételhetetlen, egyedi személyiség, *szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is.* Ezekből következik pedagógiánk másik alaptétele: a gyermeki személyiség mély tisztelete.

Célunk olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, másokat elfogadó, együttműködő, szülőhelyéhez kötődő, környezetében jól tájékozódó egyéniség. A kisgyermek tevékenységében a szabad játék, a munka és a tanulás – a három alapvető tevékenységforma – nem különül el egymástól. A kisgyermek fejlődését, személyiségének kibontakoztatását nem csupán az adottságok, a környezeti hatások, *az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott nevelői hatások* határozzák meg, hanem az Úr Jézus Krisztus gondviselő kegyelme, szeretete és az általa vezetett, hitben élő felnőttek ráhatásai.

Feladatunk olyan erkölcsi érték átadása, mint például a hála, a segítőkészség, a lelkiismeretesség, az élet és a szülő tisztelete*, az előítéletmentesség.*

„Tiszteld atyádat és anyádat.” ez az első parancsolat, amelyhez ígéret fűződik, mégpedig ez „hogy jó legyen dolgod és hosszú életű légy a földön”. 5 Mózes 5, 16

Nevelésünk eredményeként gyermekképünket a következőkben összegezzük:

- Legyenek nyitottak és fogékonyak a természeti és társadalmi környezet ingereire.
- Tudjanak arról, hogy ők Istennek egyszeri, megismételhetetlen teremtményei, akiket Isten szeret, és akikkel jó tervei vannak az Úrnak.
- Az anyanyelvi nevelés eredményeként tudják megfogalmazni és kifejezésre juttatni érzéseiket, gondolataikat.
- Pozitív tapasztalatok, valós helyzetek megélésével tanulják és tapasztalják meg az együttműködésben az alkalmazkodás és önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok és konszenzusok kialakítását.
- Legyenek toleránsak, fogadják el a különbözőséget, váljanak szociálisan érzékennyé, együttműködővé.
- Ismerjék meg a felnőttek példáján keresztül, hogy mit jelent hitből élni, bízni Jézusban.
- Önállóságukat és „én” érvényesítő törekvéseiket megtartva tanuljanak meg ésszerű korlátokhoz, szabályokhoz alkalmazkodni.
- Egyéniségükhöz mérten bontakozzon ki alkotó tevékenységük, kreativitásuk.
- Váljék igényükké és természetes szokásukká az egészséges életmód szokásainak és szabályainak megtartása.
- Szeressék a természetet, védjék a környezetet, az élőlényeket, erősödjön környezettudatos szemléletük.
- Egyéni fejlettségükhöz mérten ismerjék meg népünk hagyományait, kultúráját, elődeink szokásait.
- Legyenek képesek a kudarc elviselésére. Tanulják meg eredményesen kezelni konfliktusaikat.
- Környezetükben, emberi kapcsolataikban legyenek képesek felfedezni a szépet és a jót. Lássák meg az értéket önmagukban és másokban.
- Keresztyén szellemű óvodánkban a gyermekeket Istennel való kapcsolatra segítjük, hogy fölfedezzék mindenkiben az értéket, törekedjenek az elemi bibliai normák szerinti

viselkedésre, örömöt jelentsen számukra – a játék mellett – a tanulás, pozitív énképük birtokában készen álljanak az iskolás életmódra.

5.3. PEDAGÓGUSKÉP

„…éljetek méltóan ahhoz az elhívatáshoz, amellyel elhívattatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel…" Ef. 4,1-2

A fenntartó egyházi testületének törvényei, szabályrendeletei az óvodapedagógusoktól is megkövetelik mindazokat az etikai és szakmai elvárásokat, melyek minden pedagógusra vonatkoznak:

MRE köznevelési törvénye 53.§- a alapján:"*a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát."*

MRE köznevelési törvénye 48.§ alapján: „*Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését."*

Ennek érdekében minden pedagógus:

- Időt szán saját lelke táplálására, Istennel való kapcsolatának építésére (óvodai felnőtt áhítatokon való részvétel, személyes hitélet gyakorlása, a gyülekezeti életben való aktív bekapcsolódás).
- Az óvoda pedagógusai a többi munkatárssal közösen segítsék egymást a lelki fejlődésben, nehézségeik, különösen a munkánkkal kapcsolatos terhek viselésében. **„Egymás terhét hordozzátok!" Gal. 6,2**
- Törekedjen minél komplexebb műveltség megszerzésére, szakterületének és a neveléstudománnyal kapcsolatos ismereteinek folyamatos fejlesztésére.
- Legyen tisztában saját értékeivel, ezt bátran vállalja és képviselje, legyen innovatív.
- Legyen képes önvizsgálatra, önelemzésre, a szükséges lépések megtételére.
- Mérlegelje saját elképzeléseit, döntéseit, majd a döntése okozta hatásokat, fejlessze szakmai ismereteit a Biblia mércéje mentén.
- Törekedjen nyitottságra, közvetlenségre.
- Legyen képes feladatait közvetlen munkakörén túl tágabb összefüggésben értelmezni, szakmai kapcsolatait bővíteni.
- Munkáját a pontosság, fegyelmezettség és az igényesség jellemezze.
- Nevelőmunkájában érvényesüljön az elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, a tolerancia, a felelősségvállalás és bizalom a gyermekek felé.
- Alakítson ki őszinte, korrekt kapcsolatokat a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal, szakmai partnereivel. A kommunikáció és az együttműködés megsegítésére, szükség esetén használja a digitális eszközöket.
- Pedagógiai kommunikációját a céloknak és az interperszonális kapcsolatoknak megfelelően fejlessze, legyen toleráns és elfogadó.

- Vegyen részt online szakmai közösségekben, ott szerzett tapasztalatait, ismereteit használja fel munkája során.

5.4. SZÜLŐKÉP

Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”
Péld. 22,6

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. A Biblia is a család nevelő szerepét, felelősségét helyezi előtérbe. Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Szülőképünkben elvárjuk, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az óvodában dolgozók munkáját. A szülő kötelessége, hogy gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és együttműködve az intézménnyel megadjon ehhez minden segítséget, és joga, hogy ha szükséges, ebben segítséget kérjen és segítséget kapjon.

Mindezek megvalósulása érdekében:

- Azonosuljon a református keresztyén szellemiségű neveléssel.
- Biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét.
- Tartsa tiszteletben az óvoda pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tanúsítson tiszteletet irántuk.
- Törekedjen őszinte partneri kapcsolatra, melyet áthat a nagyfokú bizalom.
- Legyen készséges a problémák közös megoldásában.
- Véleménynyilvánítása legyen őszinte, nyitott, korrekt.
- Segítse, kísérje figyelemmel - együttműködve az intézménnyel - gyermeke fejlődését.
- Gyermeke fejlődése, fejlesztése érdekében, a pedagógusok javaslatára, velük együttműködve, vegye igénybe külső szakemberek segítségét.
- Érdeklődjön az óvoda rendezvényei, programjai iránt.
- Fogadja el és támogassa a Pedagógiai Programban megfogalmazott célokat, alapelveket.

6. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Óvodai nevelésünk célja

Óvodai nevelésünk alapvető célja, hogy elősegítse a gyermeki személyiség kibontakozását, harmonikus, sokoldalú fejlesztését, a hátrányok csökkentését, az egyéni és életkori sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Az egészséges, harmonikus személyiségfejlődés elősegítésén túl fontos célkitűzésünk, hogy 3 éves kortól az iskolába lépésig a gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. A gyermekek ismerjék meg a teremtő Isten csodálatos világát, tiszteljék és őrizzék azt. Alakuljon ki bennük a helyes önértékelés és keresztyén értékrend. A nevelési példa alapján ismerjék meg az utat, mely az Úr Jézushoz vezet.

Óvodai nevelésünk alapelvei

Óvodai nevelésünk a biblikus világszemléleten és a református keresztyén erkölcsön alapszik. Minden gyermek számára biztosítjuk az érzelmi védettséget, a sokszínű tevékenységet, a szabad játék lehetőségét. Figyelembe vesszük, nyomon követjük a gyermekek egyéni adottságait, készségeit, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét. Tiszteletben tartjuk a gyermeki én-tudat alakulását. Segítjük őket tehetségük kibontakoztatásában, valamint a hátrányos helyzetükből való felzárkóztatásában. Módszereinket úgy választjuk meg, hogy cselekedeteinket, értő és elfogadó szeretet hassa át. Minden gyermek számára biztosítjuk az őt leghatékonyabban fejlesztő pedagógiai utat.

Óvodai nevelésünk értékei

Az óvodánkban megvalósuló nevelő folyamat során valljuk, hogy minden dolgozó munkájában érvényesülnie kell a Biblia értékrendjének, és a következő alapértékeknek:

1. Az emberi élet védelme.
2. Az ember személy értékének és méltóságának védelme.
3. A család és a társadalom védelme.
4. Az igazság és a kölcsönös szabadság védelme.
5. A testi és lelki egészség védelme.
6. A szellemi értékek védelme.
7. Az anyagi javak védelme.

Nevelői közösségünk egymást támogatva és megerősítve munkálkodik jelen értékek megtartásán.

Óvodai nevelés feladatai

Hisszük és valljuk, hogy a nevelésben a család szerepe a legfontosabb alappillér, mely az óvodai neveléssel kiegészülve szolgálja a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődését. Az alapelvek megvalósításának céljából alapvető feladattá válik az óvodáskorú gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül is:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

6.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Cél: A gyermekek jó közérzetének biztosítása, testi-lelki szükségleteik kielégítése, egészségük megőrzése, egészségi állapotuk hatékony fejlesztése az egészséges életmód szokásainak alakítása, egyéni fejlettségük és életkori sajátosságaik figyelembevételével.

Feladatok:

- Az egészséges életmódra nevelés során kiemelt fontosságú a teljekörű egészségfejlesztés érdekében a gyermekek gondozása, testi és lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát meghatározó szükségletek biztosítása, mozgásigény kielégítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének támogatása.
- Egészséges és biztonságos környezet kialakítása, a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telített – zsírtartalmú ételek fogyasztásának mérséklése, a zöldségek, gyümölcsök, valamit a tejtermékek fogyasztására való ösztönzés, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához, a környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások megalapozása.
- A gyermekek fejlettségének megfelelő életritmus, szokásrend kialakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve –fejlesztő pedagógus, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása.
- *Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldó és mérlegelő gondolkodáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a hatékony kommunikációhoz.*

Alapelvek:

- Megteremtjük az egészséges, esztétikus és biztonságos környezet feltételeit, hiszen az egészség Istentől kapott érték.
- A gyermekek teljes körű egészségfejlesztése érdekében biztosítjuk, hogy minden gyermek egyaránt részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő tevékenységekben.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozás, a mindennapos testmozgás, baleset megelőzés és elsősegélynyújtás, valamint a személyi higiéné területére kiterjedő feladatok megvalósítására.
- Időt biztosítunk arra, hogy egyéni képességeik szerint fejlődjön önállóságuk.

- A gyermekek egészségét és gondozását érintő problémákat tapintatosan kezeljük.
- A rugalmas napirenddel segítjük a helyes életritmus kialakítását.
- Biztosítjuk, hogy az év minden szakában tartózkodjanak minél többet a szabadban.

A nevelési folyamat tartalma:

A gondozási folyamat az óvodai nevelés szerves részét képezi, hiszen meghatározó feladatot tölt be a gyermekek testi, lelki jólétének, egészséges fejlődésének biztosításának érdekében. Az óvodapedagógusok, valamint a nevelő – oktató munkát segítő munkatársak (dajka, pedagógiai asszisztens) a gondozás folyamatában is nevelnek, kapcsolatot építenek és ápolnak a gyermekekkel, továbbá támogatják a gyermeki önállóság fejlődését. Annak érdekében, hogy a gyermekek tudatosan elsajátítsák a higiénés szokásokat, testápolási szerek biztonságos és megfelelő használatát, szükség van a bizalmas óvodapedagógus – gyermek kapcsolat meglétére. Környezetünk rendjére, tisztaságára mindennap nagy gondot fordítunk. A gyermekek kezdetben segítséggel, majd egyre önállóbban öltözködnek, figyelnek a ruhaneműk felvételének sorrendjére, az időjárás változásaira. Rendet tartanak maguk körül, gondosan bánnak ruhájukkal, cipőfűzőjüket egyéni és életkori sajátosságaiknak megfelelően próbálják megkötni. Az időjárás változásainak ellensúlyozására preferáljuk a többrétegű öltözködést. Figyelmet fordítunk a gyermekek váltóruházatának meglétére és annak kvalitására, a balesetveszély elkerülésének, valamint a higiénés szabályok betartásának érdekében.

Az étkezési szokások alakításának nagy szerepe van a gyermekek növekedés, fejlődési fázisaiban, hiszen az egészséges növekedés nélkülözhetetlen feltétele a háromszori étkezés biztosítása, melyet a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda főzőkonyhája biztosít a gyermekek számára. Tapintatosan segítjük azokat a gyermekeket, akiknek táplálkozási szokásaikban, étvágyban, ízlésben szokásaik eltérést mutatnak. Kiemelt figyelmet fordítunk a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek étkeztetésére is. Fontosnak tartjuk a kulturált étkezés esztétikumának meglétét, valamint az asztal melletti kulturált étkezést, viselkedést. A gyermekek számára a folyadék fogyasztás a nap bármely szakaszában biztosított.

Az óvodáskorú gyermekek alapvető szükségletei közé tartozik az alvás, pihenés, melyhez a megfelelő feltételek biztosítása elengedhetetlen. A nyugodt, pihentető alvás a gyermekek szomatikus, pszichés fejlődésének egyik alapvető feltétele. Az alvás, pihenés ideje alatt a csoportszobában csendet, nyugalmat, friss levegőt, megfelelő hőmérsékletet biztosítunk.

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk, hogy a nap folyamán biztosítjuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában és szabadban egyaránt. Lehetőséget teremtünk arra, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelők egymáshoz alkalmazkodva, egymásra figyelve tevékenykedjenek. A mindennapos mozgás a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, ez a mozgás felfrissíti, edzi őket, elősegíti a mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését. Ezt a tevékenységet az óvodapedagógus naponta egyszer szervezi, időtartama pedig a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaitól függően 5-10 perc. A mindennapos mozgás tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik. Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint kézi szerekkel végezhető gyakorlat és természetesen idetartoznak a mozgásos játékok is.

Igyekszünk minél több időt a szabadban tölteni, hiszen a levegőn töltött idő is hozzátartozik az egészséges életmódra neveléshez. Kihasználjuk a levegő – és a napfény kollektív jótékony hatásait, ugyanakkor kiemelt figyelmet fordítunk az erős napsütés okozta ártalmak megelőzésére is. Lehetőségeinkhez mérten az időjárás aktualitásainak függvényében élményszerző sétákon is részt veszünk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakulnak egészséges életmódbeli készségeik, jártasságaik.
- Kielégítik testi szükségleteiket.
- Önállóan öltözködnek, tisztálkodnak.
- Alkalmazzák az esztétikus és higiénés étkezési szokásokat.
- Képessé válnak társaik segítésére.
- Vigyáznak ruhájuk és környezetük tisztaságára, rendjére.
- Testileg megfelelően fejlettek, edzettek, teherbíróak, mozgásuk összerendezett, jó állóképességgel rendelkeznek.

6.2. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Cél: Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés. A természetes beszéd – és kommunikációs kedv felkeltése, fenntartása. A gyermeki készségek, képességek fejlesztése változatos tevékenységekre építve, melyeken keresztül további élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodhat az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetben. A gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és válaszok igénylésére való odafigyelés.

Feladatok:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Kommunikációs helyzetek, beszélő környezet megteremtésével a gyermekek természetes beszédkedvének fenntartása és fokozása.
- A nyelv kifejező erejének, szépségének megéreztetése. Olyan szemléletes, képszerű kifejezésmódok alkalmazása, melyek szinte láthatóvá teszik a gyermekek előtt a beszédben ábrázolt eseményeket, helyzeteket, cselekvéseket, szereplőket.
- A gyermekek egyéni beszédsajátosságainak figyelemmel kísérése.
- Olyan bensőséges kommunikációs kapcsolat kialakítása, amely segíti a megfelelő hanglejtés, beszédritmus, hangerő, szünettartás, beszédkészség és metakommunikáció fejlesztését.
- A gyerekek eltérő szintű és jellegű beszédkészségének szem előtt tartása, egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztése szabályközvetítéssel.
- A beszédben felmerülő hiányosságok és azok okainak feltárása.
- Meglévő tapasztalataikra, ismereteikre, élményeikre építve, változatos tevékenységeken keresztül, további élmények biztosítása, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.

- Anyanyelvi játékok szervezése a mindennapokban.
- A mesék, versek hallgatására való érdeklődés felkeltése, könyves környezet biztosítása.
- Érzékeljék a bibliai történetek etikai mondanivalóját és a Biblia üzenetének valódiságát.
- A spontán vagy szervezett módon történő gyermeki ismeretek és tapasztalatok rendszerezése, bővítése.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképességek) fejlesztése.
- A természeti és társadalmi környezet iránti esztétikai fogékonyság alakítása, érdeklődés felkeltése, környezetük szépségeinek felfedezésére, óvására történő nevelés, környezettudatos szemléletmód alakítása.
- A mozgás, az érzelmi – akarati, szociális és értelmi képességek, készségek, az iskolai életmód megkezdéséhez szükséges kompetenciák differenciált fejlesztése, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével.
- A tehetségjegyeket mutató gyermekek azonosítása, folyamatos figyelése, gondozása egyéni és kiscsoportos formában gazdagító programokkal. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése, differenciált fejlesztése.

Alapelvek:

- Az anyanyelv megszerettetését, fejlesztését, a kommunikáció különböző formáinak alakítását beszélő környezettel, helyes mintaadással valósítjuk meg.
- Szem előtt tartjuk a kommunikációs fejlesztés során a gyermekek egyéni sajátosságait és eltérő fejlődési ütemét.
- Segítjük a társas kapcsolatok kialakulását.
- Figyelembe vesszük a család nyelvi sajátosságaiból adódó egyéni különbségeket.
- Biztosítjuk a gyermekek számára a szóbeli önkifejezés lehetőségét, törekszünk a fokozatos beszédfegyelem kialakítására.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek gondolataikat, véleményeiket elmondhassák, hogy kérdezhessenek.

A nevelési folyamat tartalma:

A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek saját cselekvésükről és a velük megtörtént eseményekről. Ismerik a közvetlen környezetükhöz tartozó tárgyak és jelenségek nevét, a legfontosabb szavakat, amelyek a tárgyak, személyek alapvető tulajdonságait, mozgását, cselekvését fejezik ki. Az újonnan megismert szavakat, kifejezéseket más hasonló beszédhelyzetekben alkalmazzák. Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha az azokat jelölt tárgyakat, személyeket közvetlenül nem szemlélik. A felnőtthöz fűződő beszédkapcsolatukat a „miért?” kérdések gyakorisága jellemzi. Bátran és szívesen beszélnek, gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni. Pl.: közölnek, leírnak, elmesélnek. Egymás beszédére odafigyelnek és igénylik, hogy őket is figyelmesen hallgassák meg. Helyesen használják a párbeszéd jellegzetes fordulatait, alkalmazzák a figyelemfelhívást, a köszönést és az udvariassági kifejezéseket. Aktívan használják a tapasztalataik során szerzett szókincsüket. Összefüggő beszédükben, elbeszélésükben helyesen használják az újonnan megismert szavakat, kifejezéseket. Nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig az óvónő

beszédét, és ha párbeszédbe kapcsolódnak be, többnyire türelmesen meghallgatják egymás megnyilvánulását. A különböző beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot. A beszédhelyzetek alakítása, a kifejezések mögötti szándék és a beszélő személye igazán fontos. Az óvodapedagógusok szerepe a kommunikációs folyamatokban nélkülözhetetlen, hiszen meghallgat, beszél és mintát nyújt az utánzásra. Az anyanyelv megszerettetését nap, mint nap ismétlődő anyanyelvi játékokkal támogatjuk, melyek nemcsak az anyanyelvünk értékeinek megláttatását támogatják, hanem a gyermekek kommunikációs készségeit, képességeit is fejlesztik. Ezen játékok során bővül a gyermekek szókincse, fejlődik auditív észlelésük, alakul fonológiai tudatosságuk.

Az értelmi nevelés alapvető feladatai közé tartozik az értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség-fejlesztése. Küldetéseink közé tartozik olyan cselekvésre ösztönző környezet biztosítása, mely során a gyermekek számára elérhetővé válik a sokoldalú ismeret – és tapasztalatszerzési lehetőségek tára. Ezen lehetőségek biztosítása által tanítjuk a gyermekeket, alakítjuk gondolkodási sémáikat, logikus és problémamegoldó gondolkodásukat. A kognitív képességek fejlődési szakaszában is elengedhetetlen a pedagógusok mintaértékű jelenléte, hiszen a tanulási folyamat legfontosabb módszere az utánzás. Hisszük, hogy a gyermek a szűkebb és tágabb környezetével való kapcsolatteremtései során tapasztal és tanul.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Figyelmesen hallgatják a felnőttek és a gyerekek közléseit.
- Gondolataikat megfogalmazzák, érdeklődőek, kérdeznek.
- Szívesen beszélgetnek egymással és a felnőttekkel egyaránt.
- Képesek önálló véleményalkotásra, ok-okozati összefüggéseket meg tudnak fogalmazni.
- Tisztán, érthetően, természetes hangerővel beszélnek.
- Beszédük tagoltsága, hangsúlyozása, hanglejtése megfelel nyelvünk követelményeinek.
- Szókincsük folyamatosan gazdagodik, ismerik a gyűjtőfogalmak és szavak tartalmát, jelentését.
- Meg tudják különböztetni a bibliai történeteket a meséktől
- Ismernek evangéliumi verseket, történeteket
- A kognitív képességek egyre megbízhatóbbá válnak, valósághű észlelés, szándékos figyelem, gazdag képzelet és fantázia, átható problémamegoldó gondolkodás, alakuló fogalmi gondolkodás jelenik meg.
- Térbeli viszonyok pontos felismerése és megnevezése.
- Szándékos bevéső dés megjelenése.

6.3. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Taníts akaratod teljesítésére, mert Te vagy Istenem! A Te jó Lelked vezéreljen az egyenes úton!” 143. Zsoltár 10.

Cél: A gyermekeket körülölelő derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör, az érzelmi biztonság, a következetes értékrend biztosítása, Istennel való kapcsolatának segítése, a keresztyén hit érzelmi többletével, a korosztályának megfelelő ismeretek közvetítésével. A gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakítását elősegítő, az önkifejezésének teret engedő módszerek alkalmazása.

Feladatok:

- A gyermekek biztonságérzetéhez szükséges barátságos, nyugodt légkör megteremtése.
- Pozitív attitűd, érzelmi töltés kialakítása, gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt, felnőtt-felnőtt között.
- Olyan légkör alakítása, melyben a gyermek kielégítheti természetes társas szükségleteit, megtanulja tisztelni és elfogadni a különbözőségeket.
- A társas együttműködéshez sokszínű, közös élményeken alapuló változatos tevékenységek tervezése, szervezése.
- A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat szabálytudat) szokás-és normarendszerének megalapozása.
- A szűkebb és tágabb környezet felfedeztetése, megbecsülése, a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés elmélyítése.
- Az ünnepekre való készülődés során, a várakozás időszakában, olyan örömteli, közös tevékenykedés szervezése, mely fokozza az ünnepekhez fűződő pozitív érzelmek alakulását.

Alapelvek:

- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek szabadon kifejezhessék érzelmeiket.
- Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy minden gyermek fontosnak érezze magát a közösségben, hogy számon tartják.
- Személyes példát mutatunk a toleranciára, a különbözőség elfogadására.
- Megteremtjük az esélyegyenlőség feltételeit.
- Törekszünk arra, hogy magatartásunk, kommunikációnk, bánásmódunk és viselkedésünk barátságos, szeretetteljes, elfogadó, mintaértékű legyen
- Elmélyítjük a gyermekek és felnőttek közötti érzelmi kötődést, segítjük a gyermekek én tudatának alakítását, ugyanakkor tudatosítjuk bennük a csoporthoz való tartozást. Támogatjuk baráti kapcsolataik alakulását.
- Fejlesztjük akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, valamint kiemelkedő képességű gyerekek nevelése során gondoskodunk a speciális ismeretek, a sajátos törődés és a megfelelő szakemberek biztosításáról.
- A pozitív minta erősítésével igyekszünk fejleszteni a gyermekek együttműködési készségét, valamint a konfliktus helyzetek önálló megoldásának képességét, hogy megtanulják a helyzetnek megfelelő viselkedési módot

A nevelési folyamat tartalma:

Az érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családias légkör megteremtése. Olyan óvodai élet szervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett tevékenységek által olyan erkölcsi tulajdonságok erősítése, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség. A mindennapi testi-lelki edzés lehetőségével a gyermekek erőnlétének, alkalmazkodó képességének, harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése. A konstruktív együttműködés, a társas kapcsolatok, az egészséges önérvényesítési és önértékelési készség alakítása a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltéssel. A környezetünkben lévő emberi kapcsolatokban megmutatkozó jó és rossz felfedeztetése, a pozitív érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek alakítása (barátkozás, segítségnyújtás, pozitív töltetű gesztusok stb.). Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés. Az embertársainkban mutatkozó egyéni eltéréseknek, a „másság” elfogadásának az alakítása, szociális érzékenység fejlesztése. Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás és gondozottság biztosítása. Egészséges és esztétikus környezet biztosítása, a szépérzék alakítása. Az ízlésformálás alakítása a természeti, tárgyi, társadalmi környezetben megmutatkozó esztétikum, a harmónia, valamint a színek és formák gazdagságának és egységének felfedeztetésével. A művészeti tevékenységekhez kapcsolódóan a „Flow” élményének létrehozása, átélésének biztosítása, a művészeti befogadó képesség alakítása. A művészi, esztétikai élményekkel a gyermekek kialakuló esztétikai értékítéletének alakítása, formálása, fejlesztése. Az intellektuális érzelmek megjelenésével az érdeklődés felkeltése, fenntartása a megismerési vágy kialakítása, a szűkebb-tágabb környezet iránti nyitott és érzékeny fenntartásával, kielégítésével, az értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és különösen a kreativitás – fejlesztése. A gyermeki kíváncsiságra épülő tevékenységek alkalmával szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása során, az egyszerű gondolkodási műveletek fejlesztése, az ismeretek gazdagítása. Oldott, beszélgető légkör megteremtése, a gyermekek kommunikációs aktivitásának, beszédkedvének fejlesztése. Az egészséges testi, lelki és mentális fejlődéshez nélkülözhetetlen érzelmi alapigények biztosítása, mint például a biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet. Olyan inspiráló fizikai és lelki környezet biztosítása – figyelembe véve a gyermekek aktuális állapotát, s ehhez igazítva a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit – mely segíti a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással, zenével vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szabadon, gátlásoktól mentesen, biztonságosan gyakorolják a társas együttélés szabályait: köszönjenek egymásnak, felnőtteknek „Áldás, békesség”.
- Igényükké válik a helyes cselekvés és viselkedés szabályainak betartása.
- A szabályok, kialakult normák megszegése esetén figyelmeztetik egymást.
- A közös tevékenységben aktívan vesznek részt.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják az óvónő és társaik közlését, kérdését.
- Észreveszik a csoport hiányzó tagjait, ha tudják, közlik a hiányzás okát.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire.
- Kialakul bennük a csoport élete iránti érdeklődés.
- A közös tevékenység természetes szükségletté válik számukra.
- Örülnek a közösen elért sikereknek, ébredezik bennük a közösségi öntudat.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Elfogadják és követik a felnőttek kérését, útmutatását.
- Társaik és saját kezdeményezésükre a közösség számára hasznos feladatot végeznek.
- Tudatosodik bennük, hogy ezt a csoport érdekében végzik.
- Képesek együttműködni a feladatok elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-fölé- és mellérendeltségi viszonyokat.
- Önállóan választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Nyíltak, őszinték, bátran fogalmazzák véleményüket, gondolataikat.
- Tegyenek különbséget a jó és rossz között, ebben legyen irányítójuk a megismert Bibliai történetek.

7. Pedagógiai Programunk tartalma

Programunk hitvallása:
*„Íme, kiment a magvető vetni, és vetés közben néhány mag az útfélre esett, aztán jöttek a madarak, és felkapkodták. Mások sziklás helyre estek, ahol kevés volt a föld, és azonnal kihajtottak, mert nem voltak mélyen a földben…A többi pedig jó földbe esett, és termést hozott: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.” Mt 13,3-8*Keresztyén értékrendre épülő, hitéleti nevelés
„A lélek gyümölcsei megjelennek viselkedésükben: szeretet, türelem, hűség, jóság, öröm, békesség, szívesség, szelídség…” Galata 5,22

Cél: Az általunk nevelt gyermekekben megalapozzuk a természet megismerésével a természet szeretetét, és a szépségén keresztül mutassuk be Isten csodálatos teremtéseit.

Feladatok:

- Református hitéleti nevelés.
- Keresztyén erkölcsi értékeket közvetítünk a gyermekek felé: feltétel nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, lelkiismeretesség, a bűn elítélése.
- A szeretetteljes keresztyén légkör, gondolkodásmód hatja át az óvodai élet minden mozzanatát, területét, teljes idejét (köszönési mód, játék, csendes percek, mindennapos lelki beszélgetés, ismerkedés bibliai történetekkel, templomlátogatások étkezés előtti és utáni ima, délutáni pihenés előtti ima)
- A gyermekeket Istennel való kapcsolatra segítjük a keresztyén hit belső békességének, stabilitásának, érzelmi többletének kifejezésre juttatásával.

Alapelvek:

- Segítsük gyermekeket Istennel való kapcsolatra a keresztyén hit belső békességének, stabilitásának, érzelmi többletének kifejezésre juttatásával.
- Ismertessük meg a Biblia alapvető üzenetét.
- A keresztyén szellemű nevelés az egész nevelési folyamatot áthatja. Fontos, hogy a gyermekek szeretetben nevelkedjenek. Tanulják meg, hogy szeretetet nemcsak kapni, adni is jó.
- A keresztyén szellemű nevelés feladatai az óvodában a pozitív énkép alakítása, a kapcsolat- és a bizalomképességének fejlesztése
- Dramatizálják a Bibliai történeteket, segítsük, hogy rajzaikban, vizuális tevékenységükben, játékaikban élményeiket újra átélhessék.
- Biztosítjuk a gyermekek számára, hogy keresztyén tanítás kiterjedjen az értelmi-, érzelmi- és közösségi életre.

A nevelési folyamat tartalma:

A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelő történetek közül válasszunk, amelyek pozitív érzelmi töltettel rendelkeznek, amelyek a szerető, gondoskodó Isten -képet erősítik meg. Rácsodálkoznak Isten csodálatos tetteire, alkotásaira. Imádságaikban meleg, elfogadó,

bizalmas légkörben érzik meg Isten jelenlétét, közelségét. A gyermekek imádságaikat önállóan, nyugodtan áhítattal mondják el. Érezzék meg, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük szeretne lenni, rá kell figyelni, Ő szól hozzájuk. A hitéleti tevékenység során aktívan használják azokat a szavakat, fogalmakat, amelyeket már megismertek.

A Csendes percek nevű hitéleti tevékenység lehetőséget ad minden gyermeknek és felnőtt számára egyaránt arra, hogy elcsendesedjen Isten előtt, vágyait, örömeit elébe vigye, életét az Ő kezébe tegye le nap, mint nap, és ez által elvegye az Atya áldását. A csendes percek során, olyan bibliai történetek kerülnek feldolgozásra, melyek igazodnak a 3-7 éves életkorú gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz, tanító – nevelő hatással vannak gyermekeinkre. Óvodás korban igen nagy áldás a Bibliával való ismerkedés, varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek. Fontos számunkra, hogy az óvodapedagógus mindekor kérje Isten bölcsességét és vezetését úgy a felkészülésben, mint az átadásban. Az ige valódi üzenetétől sosem térünk el, hangsúlyozzuk, hogy minden, a csendes percek nevű tevékenység alatt elhangzó történet igaz, és nem mese. A csendes percek alatt a gyermekek elcsendesednek, de nem lehet kényszerítő fegyelem alatt egyetlen gyermek sem, csak szeretetteljes ráhatással motiválhatunk. A fő hangsúly minden esetben a szeretet kell, hogy legyen, nem pedig a fenyítés. Az üzenet, tanítás kicsengése bármikor megélhető a nap folyamán, éppen ezért van olyan öröm abban, ha egész nevelésünket átjárhatja a hit. Az evangélium kisugárzása eljut a családokig, így a gyermekek tolmácsolásán keresztül épül, erősödik az egész család.

A Református Keretprogram olyan példát ad, amellyel jól kiválaszthatók a bibliai történetek, példázatok. Az Ige pontos megértéséről az Úr gondoskodik Szentlelkének ereje által, mivel a kisgyermekek őszinte tisztasággal fogadják be az evangéliumot.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is tudnak reprodukálni.
- Megismerkednek kötött imádságokkal, megismerik a szabad imádság lehetőségét, szokás-rendjükben megjelenik az imádság (pihenéshez, étkezéshez kapcsolódóan).
- Isten létezésében hisznek.
- Gyermeki bizalom épül bennük Mennyei Atyánk iránt.
- A megismert hitbeli, erkölcsi vonatkozásokat próbálják életükben megvalósítani.
- Szívesen forgatják a Gyermek Bibliát, felismerik, látták már a teljes Szentírást.
- Ismernek református énekeket, és református gyermek énekeket.
- Szívesen jönnek el a templomba, otthonosan mozognak a gyülekezeti környezetben.

7.1. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Óvodai életünk megszervezésének sajátosságai

A gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez, fejlesztéséhez a tudatosan kialakított heti – és a folyamatos napirend biztosítja a szükséges feltételeket. A rugalmas napirend és hetirend lehetőséget teremt a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésére, szervezésére.
Minden tanköteles korú gyermek, a tankötelezettsége teljesítését megelőző nevelési évben, a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó, iskolai előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesz részt.
A fejlesztő tevékenységek megszervezése történhet az óvodai csoport többi tagjával egy térben, mikrocsoportos formában, de történhet csak a tanköteles korú gyermekek jelenlétében elkülönülten is.
A gyermek fejlődésének nyomon követését tartalmazó dokumentum ettől az időponttól kiegészül az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével, a fejlesztő tevékenység tervezhetősége érdekében.
A fejlesztendő területek meghatározásához az alábbi mérési, megfigyelési adatok szolgálnak alapul:

- az előző nevelési évben meghatározott fejlődési mutatók,
- a logopédiai szűrővizsgálat eredményei,
- a fejlesztőpedagógiai szűrés eredményei,
- a szakszolgálatok vizsgálati eredményei,
- óvodapedagógusi megfigyelések, tapasztalatok.

A hetirendet az óvodapedagógusok a gyermekcsoport összetételének függvényében alakítják ki.

<table>
<tr><td colspan="3">HETIREND</td></tr>
<tr><td colspan="2">Párhuzamosan végezhető tevékenységek</td><td>Főtevékenységek</td></tr>
<tr><td>Hétfő</td><td rowspan="5">Szabad játék
Egyéni vagy mikrocsoportos fejlesztő tevékenységek
Mindennapos mozgás
Gondozási tevékenység
Élményszerző séták, levegőzés</td><td rowspan="5">Játékba ágyazott komplex tevékenységszervezés
• rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
• külső világ tevékeny megismerése,
• külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatszerzés,
• verselés, mesélés,
• ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
• mozgás,
• hitéleti nevelés</td></tr>
<tr><td>Kedd</td></tr>
<tr><td>Szerda</td></tr>
<tr><td>Csütörtök</td></tr>
<tr><td>Péntek</td></tr>
</table>

A folyamatos napirend rugalmasan igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, helyi szokásokhoz, igényekhez. Ahhoz, hogy derűs, nyugodt, szeretetteljes óvodai légkör, valamint az érzelmi biztonság kialakulhasson, nélkülözhetetlen a rendszeresség és az ismétlődés. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tarva és hangsúlyozva a játék semmivel nem helyettesíthető szerepét.

NAPIREND	
Időkeret	**Tevékenységek**
6.00 – 8.15	Gyülekezés, szükség szerint pihenés Szabadon választott tevékenységek. Szabad játék
8:15-11:30	Csendes percek – hitéleti nevelés Gondozási tevékenységek Folyamatos tízórai Szabad játék Játékba integrált, (növekvő időtartamú, 5-35 perces) párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, *melyek a tanköteles korú gyermekek számára naponta összességében 45 percet ölelnek fel*. Egyéni – és kiscsoportos fejlesztő tevékenység Gondozási tevékenység Séták, levegőzés, játék, mozgás a szabadban
11:30-14:30 14:30-17:30	Gondozási tevékenységek Ebéd Készülődés a délutáni pihenéshez Gondozási tevékenység Délutáni pihenés Gondozási tevékenységek Uzsonna Szabadon választott tevékenységek, játék Hazabocsájtás

8. Az óvodai élet tevékenységi formái

8.1. JÁTÉK

Cél: A gyermekek elemi pszichikus szükségleteinek kielégítése, komplex személyiségfejlesztés, pozitív énkép kialakítása.

Feladatok:

- Olyan feltételrendszer (légkör, hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőségek) megteremtése, ahol a gyermekek tájékozódó, testi, érzelmi, értelmi képességei fejlődhetnek.
- A személyiség fejlesztése, alakítása oly módon, hogy az igazodjék a gyermekek egyéni érési üteméhez, egészséges testi- lelki fejlődésének egységéhez. E cél érdekében annak biztosítása, hogy legyen jelen a játék folyamatában a játék összes lehetséges fajtája (ezen belül tevékenységek, játékos cselekvések, egyéni és mikro-csoportos kezdeményezések), hiszen ezek járulnak hozzá az életkori sajátosságaiknak megfelelő képességfejlesztéshez.
- Olyan játékformák biztosítása, melyek tevékenységre ösztönzők, fejlesztik a pszichikumot, kreativitást, gondolkodást, gazdagítják, színesítik nyelvi kifejezőkészségüket, formálják magatartásukat, viselkedésüket, társas kapcsolataikat, maradandó értékeket alakítanak ki bennük.
- A játékban olyan gyermek-felnőtt viszony kialakítása, melyben a felnőtt utánozható mintát nyújt, bevonható társ marad, ha a játékfolyamat elakad segítővé, kezdeményezővé válik. A játék folyamatában, az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás lehetőségét. Pedagógiai gyakorlatunkban fontos a szabad játék túlsúlyának biztosítása.
- A bibliai történetek megismerése során gyakran azonosulnak a szereplőkkel és átélik újra a „szeretet győzelmét”. A keresztyén szellemiség kialakulásához szükséges az élményszerű átélés.

Alapelvek:

- A körülmények figyelembevételével olyan optimális feltételrendszert teremtünk, ahol a légkör a bizalomra épül. Van idő élmények, tapasztalatok gyűjtésére, átélésére, együttes tevékenységre, a gyermekek saját örömükre játszhatnak, *minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul.*
- A csoport életébe csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugalmas, oldott játék fenntartását, a szabad játékot, az elképzelések valóra váltását.
- Az egyéni élményeken túl lehetővé tesszük, hogy a gyermekek a tágabb, természeti és társadalmi környezetről tapasztalatokat szerezzenek, átélhessék, megjelenítsék azokat játékidőben.

- Lehetőséget adunk a játékban a szociális kapcsolatok fejlődésére (magatartásmódok alakulása, szerepek felcserélése, viselkedési minták, szabályok, kreatív együttműködések, együttjátszás).
- A gyermekek konfliktusaiba csak szükség szerint avatkozunk be, ezzel ösztönözzük őket arra, hogy problémáikat tanulják meg egymás között elrendezni.
- Lehetőséget adunk a feszültségoldó, elhárító mechanizmusok alkalmazására a játékban.

A nevelési folyamat tartalma:

Gyakorlójáték során a gyermekek újszerű cselekvéseket ismételgetnek, amelyek számukra örömet okoznak. Ismerkednek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével. A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

A gyermekek játéka szempontjából nem a szöveg, hanem annak ritmusa és a hozzá kapcsolódó mozgás a lényeges. A mozgások az által vállnak játékká, hogy önként felállított és vállalt szabályokat tartalmaznak. Játékszereket és eszközöket rakosgatnak valamilyen maguk alkotta játékszabály szerint. Később a gyakorlójáték a többi játékfajta kiegészítő elemeként jelenik meg.

Szimbolikus szerepjáték: a gyermekek élményeik és belső képi világuk megjelenítése során a vállalt és elképzelt szerepeken keresztül megjelenítik a valóság számukra lényeges mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak társas kapcsolataik. A játékban megtanulják az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Fantáziájuk alapján olyan játékokat kezdeményeznek, és játszanak, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak, különböző szerepeket töltenek be. Jól érzik magukat a társak között, szívesen játszanak egymás mellett vagy kisebb csoportokban az önállóan kiválasztott játékeszközökkel. Később a játék témájának megfelelően egyszerűbb közös játékokat szerveznek. Kötődnek a szerepeikhez. Értelmi és érzelmi fejlődésük alapján élményeiket újra alkotják. Megjelenik a kisebb-nagyobb csoportokban való együttjátszás igénye, melyben olyan játékhelyzeteket hoznak létre, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján megjelenítik a felnőttek tevékenységeit és kapcsolatait. Élményeik birtokában önállóak a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, az eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában. A játszó csoportok tagjai között szoros kapcsolat alakul ki. Építő-konstruáló játék során a gyermekek átélik az alkotás örömét, alakul kreativitásuk, fantáziájuk, játékukra jellemző a formagazdagság. A konstruálás során fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk. Az összerakás és szétszedés során megtapasztalják a rész és egész viszonyát. A gyermekek a játékban átélik az „én készítettem, ezt már én is tudom” örömét. Élvezik az összerakás és szerkesztés örömét, melynek során különböző építményeket hoznak létre. A konstruálás fejlettebb fokán igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben. Jellemzőjük, hogy bonyolultabb, összetettebb alkotásokat hoznak létre, a választott, elképzelt modellt egyre pontosabban megalkotják és szerepjátékukhoz kapcsolják. Építményeiket már önállóan, egyéni ötleteik alapján készítik. Különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmaznak. Barkácsolás szervesen kapcsolódik a konstrukciós – és szerepjátékokhoz, melyet az óvónő a gyermekek bevonásával végez, különböző anyagok felhasználásával. A barkácsolást

folyamatos gyűjtőmunka előzi meg. A tevékenység során sokféle technikát, munkaformát ismernek meg és gyakorolják az eszközök biztonságos használatát. Figyelemmel kísérik az óvónő játékkészítését, barkácsolási tevékenységét. Megbeszélik az óvónővel, hogy játékukhoz milyen eszközre lenne szükségük, segítenek ennek elkészítésében. Maguk kezdeményezik egy-egy eszköz elkészítését, melyet a játék kiegészítőjeként használnak. Javaslatot tesznek a szükséges eszközökre és anyagokra.

Bábozás-dramatizálás: a rendszeres, többször ismétlődő meseélmény a játékot gazdagítja, valamint forrása a bábozásnak, dramatizálásnak. Az egyszerű eszközök megnyilvánulásra serkentik a gyermekeket. A dramatizálás komolyabb együttműködést kíván a gyerekektől. Az óvónő a bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges eszközöket lehetőleg a gyermekek előtt, illetve a gyermekekkel együtt készítse el. Bábok segítségével megjeleníthetik kedvelt meséiket, élményeiket.

Szabályjáték során a gyermekek, megismerkednek egyszerűbb szabályjátékokkal. Játékukban pontos meghatározott szabályokat követnek, a szabályoknak megfelelő módon viselkednek, olyan szabályjátékokat játszanak, melyek a társakkal való együttműködést is megkívánják. A mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékok során megadjuk annak a lehetőségét, hogy maguk is alkossanak szabályokat, vezessenek játékokat. A szabályjáték során érzelmeket tanulnak (indulatok fékezése, egymás segítése, siker és kudarctűrés, felelősségtudat, felelősség vállalás). A gyermekek nagyobb ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékokat is játszanak. Betartják a szabályokat és erre figyelmeztetik társaikat is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek kitartóan huzamosabb ideig egy játéktémában együtt játszani.
- A játékban örömüket lelik, kialakul bennük az együttjátszás igénye.
- A szimbolikus szerepjáték során a szerepeket kiválasztják, elosztják, elvállalják, illetve képesek arról le is mondani.
- Képessé válnak arra, hogy bonyolultabb eszközöket, építményeket létrehozzanak.
- Konstruálás során alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.
- Képesek a különböző eszközök kombinált alkalmazására.
- Barkácsolás során önállóan, biztonsággal használnak eszközöket, képesek egyszerű játék kiegészítőket készíteni, melyekkel a játékukat gazdagítják.
- A jól ismert meséket, szituációkat képesek bábozással, dramatizálással megjeleníteni.
- A szabályokhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteiket, vágyaikat.
- Fejlődik kommunikációs, kapcsolatteremtő képességük, meg tudják fogalmazni elképzeléseiket, gondolataikat.
- Társaik megnyilatkozására odafigyelnek, egymást meghallgatják.

8.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

Cél: A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése. A helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása. Megfelelő irodalmi élmények nyújtása, az irodalmi érdeklődés felkeltése, *a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatuk megalapozása, az olvasóvá nevelés elősegítése.*

Feladatok:

- A verseléshez és meséléshez szükséges derűs, nyugodt légkör biztosítása.
- Változatos irodalmi anyaggal esztétikai élmény nyújtása a gyermekeknek.
- Irodalmi élmények iránti igény megalapozása.
- Változatos irodalmi élmények nyújtásához az óvónő mese-vers repertoárjának folyamatos gazdagítása, *tudatosságra épülő, gyermekközpontú, életkori és egyéni fejlettségi szinteket is figyelemebe vevő mese-vers válogatás.*
- Igényes, értékes irodalmi alkotások válogatása, *a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, - a klasszikus és kortárs irodalmi művek, valamint más népek meséi közül.*
- Az irodalmi művek (versek, mesék) tiszta, érthető, kifejező módon történő bemutatása.
- A személyiségfejlesztés érdekében a mindennapos mesehallgatás biztosítása.
- Olyan irodalmi élmény nyújtása, mely elősegíti a gyermek szorongásainak feloldását, tájékoztatja a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonylatairól, a megfelelő viselkedésformákról. Ráébreszti az ok-okozati összefüggésekre, a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A nevelési folyamat tartalma:

A népi mondókák nagy élvezetet jelentenek a gyermekek számára, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságban hallgatják azokat. Ez a többször átélt kontaktus sokat jelent a felnőtt és a gyermek érzelmi egymásra találásában. A gyermekek az óvónővel együtt sokszor ismételgetik az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, egyszerű mondókákat. Az ismételgetés, a folyamatosság, a ritmikus mozgás élménye érzelmi megnyilvánulásokat, örömöt vált ki belőlük. Az egyszerű állatmeséken keresztül az óvónő fokozatosan szoktatja rá a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatására. A mese többszöri meghallgatása után a dramatikus feldolgozás élményt nyújt a gyermekek számára, megjelenítenek egyszerű meséket. Megismerkednek bábozással megjeleníthető rövid, párbeszédes formában előadható jelenetekkel, melyekhez könnyen mozgatható sík-, fakanál- és ujjbábokat használnak.

Kialakul a mese és a versek iránti érdeklődés, mely élményeikhez, hangulatukhoz kapcsolódva jelenik meg. Igénylik, várják az óvónő meséit, játékukban önálló kezdeményezésként is gyakran előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsaszövegű kiolvasók ismételgetése. Megjelenítenek meséket, rögtönöznek, bábjátékok esetenként verses mesét ismernek meg.

A már korábban megismert népi mondókákat, verseket mondogatják. A gyermekek életkorának megfelelő találós kérdések fejlesztik az értelmi képességüket, felébresztik képzeletüket, fejlesztik emlékezetüket, jártasságukat a megfigyelésben, a következtetések helyes levonásában. Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. A számtalan mese hallatán kialakul a gyermekek mesetudata. Még mindig szívesen hallgatják az előző évben hallott állatmeséket, de az igazi irodalmi élményt a cselekményesebb, terjedelmesebb, novellisztikus, realisztikus mesék és a bonyolult, gyakran elágazó szerkezetű tündérmesék jelentik számukra. Az óvónő közmondásokkal erősíti a mese erkölcsi mondanivalóját, egy-egy szereplő jellemző

tulajdonságát. Ennek a korosztálynak már bátran válogathat a csali - és a tréfás mesék köréből is. Az irodalmi értékű műmesék és elbeszélések is nevelőértékűek ebben a korban. A meseregényeket is szívesen hallgatják folytatásokban, a verses mesék is kedveltek. A hallott egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni. Az óvónő és a nagycsoportos korú gyermekek báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek az ünnepeken, rendezvényeken, illetve alkalmanként a hétköznapokon is. Megpróbálják a mese önálló befejezését, új mesék kitalálását. A mesélés minden nap megjelenik a nevelőmunkában, minden csoport maga alakítja ki szimbólumrendszerét a mesehallgatáshoz. Az irodalomhallgatás éves ritmusát az évszakokhoz, népszokásokhoz, jeles napokhoz, esztétikai tevékenységekhez, vagy a gyermekek főbb tevékenységformáihoz igazítjuk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek, játék közben ismert rigmusokat, oda illő szövegeket mondogatnak.
- Az elhangzott mondóka, vers ismétlését kérik.
- Várják és kérik a mesemondást, segítenek a mesehallgatás feltételeinek kialakításában.
- Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét, megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások.
- A verses mesék, folytatásos mesék szálait össze tudják kötni.
- Néhány kedvelt mesehősük megtörtént dolgait beleviszik játékukba.
- Az ismert mesei motívumok rajzolása, bábozása, dramatizálása, kedvelt tevékenységeik közé tartozik.
- A mesében szereplők szép vagy furcsa hangzású nevét, érdekes szólásait megjegyzik, az elhangzottakról beszélgetnek.
- Ismerik az óvoda gyermekkönyvespolcát, a könyveikre vigyáznak.
- Önállóan mondanak hosszabb-rövidebb verseket, meséket.
- A megkezdett mese, történet folytatását saját fantáziájuknak megfelelően folytatják .

8.3. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES ÉS *NÉPI* JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Cél: A gyermekek ének-zenei, énekes *és népi* játék, gyermektánc tevékenységek iránti érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük formálása, esztétikai fogékonyságuk fejlesztése és zenei kreativitásuk alakítása.

Feladatok:

- A zenei neveléshez szükséges feltételek megteremtése (nyugodt, derűs légkör, biztonságos és esztétikus környezet, kellő idő, eszközök.)
- Zenei készségeik, képességeik (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásuk fejlesztése. Életkorukhoz igazodó zenei anyag választása (ölbéli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, kortársművészeti alkotások).
- Zenei készségük, képességük fejlesztése.
- A gyermekekben az esztétikus mozgás igényének felkeltése.
- A zene megszerettetése, pozitív érzelmi hatásának elmélyítése, a zenei anyanyelv kialakítása.

- *Olyan zenei anyagok választása, amelyek többsége alkalmazkodik a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint az egyes állami és egyházi jeles ünnepekhez, ezzel erősítve a nemzeti hovatartozás érzését, a nemzeti és hitéleti nevelést.*
- A gyermekek megismertetése a koruknak megfelelő dallam és ritmus hangszerekkel, építve a spontán utánzásra.
- Az óvónő zenei eszköztárának folyamatos fejlesztése, bővítése.
- *A népi játék, gyermekdal, néptánc és zenehallgatási anyag* minél teljesebb kihasználása, figyelembe véve a *gyerekek* nemzetiségi, hovatartozását *is*.
- A mindennapi éneklés, zenélés megvalósítása a felnőtt minta spontán utánzásával.
- Reggeli áhítatkon és hittanfoglalkozásokon túl, hangozzanak el református dalok, melyek igazodnak a 3-7 éves korú gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz.

A nevelési folyamat tartalma:

Megismernek olyan ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel együtt játszhatnak (arc, kéz, ujj és lovagoltató játékok). A kicsik egyszerű énekes játékokat játszanak, amelyek játékos mozdulatokkal kísérhetők. Komponált gyermekdalt tanulnak az ünnepek köszöntésére.

Szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító körjátékokat játszanak. Az utánzó játékok mellett változatos sorformákat, csiga, kígyóvonal, sort alkotó játékokat is megismernek. A tiszta éneklés érdekében a gyermekek egyéni illetve kisebb csoportokban is énekelnek. Különböző formában kifejezik a halk- hangos, magas – mély közötti különbségeket. Többféle népi ritmuseszközt használnak a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Egyszerű ritmushangszereket készítenek az óvónő segítségével. Érzik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a mondókák, dalok ritmusát, ezek hangoztatásához felhasználják a készített és meglévő hangszereket is. Játszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal.

Képesek bonyolult kapus, hidas játékokat játszani. Találkoznak változatos térformákkal, sorgyarapító-, fogyó-, szűkülő-, táguló körrel, kettős körrel, stb. Megismerkednek egyszerű tánclépésekkel, amit a felnőtt utánzásával követnek. Variálják a játékok mozgásanyagát, közösen kitalálnak újabb mozgásokat. A gyermekek egyénileg is szívesen énekelnek. A halk-hangos éneklést összekapcsolják tempóváltoztatással, dallambújtatással. Ebben a korban megkülönböztetik és kifejezik az egyenletes lüktetést, a ritmust, a kettős lüktetést, megismerik a szinkópát és a szünetet. Egy-egy zenei feladatot többféleképpen megoldanak, formálódik alkotókészségük. Az óvónő a zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezi. Lehetőséget biztosít arra, hogy a zenei képességfejlesztő játékokat szabadidőben is gyakorolhassák a gyerekek. Ünnepek alkalmával a zeneiskolások az óvodások életkorának megfelelő zenei műsorral teszik színesebbé az ünnepi várakozást.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek a mondókákat – az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- A gyermekdalokat biztonsággal éneklik csoportosan és egyénileg is, önállóan tudják elkezdeni azokat.
- Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyedül is.
- Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget és azt éneklés közben, saját hallásuk alapján térben, kézzel mutatják.
- Ismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkan, hangosan ének elni, tapsolni, beszélni.
- Felfigyelnek a természet és környezet hangjaira, megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörejen és beszédhangon egyaránt.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről.
- Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak, csoportosan és egyénileg is.
- Ismerik a gyors- lassú közötti különbséget, a tempókülönbséget más fogalom párokkal is összekapcsolják.
- Ütőhangszereket használnak: lüktetést, ritmust, motívumhangsúlyt kiemelnek.
- A bemutatott élőzenét, népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait figyelmesen hallgatják.
- Egyöntetűen körben járnak szép testtartással, kézfogással. Térformákat alakítanak ki. Az egyszerű játékos táncos mozgásokat szépen megformálják, kedvvel végzik azokat.

8.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Cél: Tevékenységre ösztönző légkör és örömteli cselekvés biztosításával, a gyermekek élmény és fantáziavilágának, kreatív önkifejezésének, szép iránti nyitottságának fejlesztése.

Feladatok:

- Az ábrázoláshoz szükséges feltételek biztosítása (elegendő idő, nyugodt, derűs légkör, jó minőségű eszközök).
- *A vizuális technikák alkalmazása során a természetes anyagok, termések előtérbe helyezése, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelés.*
- Az ábrázolás tárgyi, hangulati feltételeinek, megteremtése a gyermekek motiválása a tevékenységek végzésére.
- Az élmény-, és fantáziavilágúk gazdagítása a megfigyelés, a képzelet, az ábrázolás által.
- Tér, forma és színképzeteik kialakulásának, gazdagodásának segítése.
- Az ábrázolással kapcsolatos szokások kialakítása, *különböző eszközök, anyagok, technikai eljárások megismertetése.*
- Az önálló elképzelések megvalósításának elősegítése, *a tehetségígéretek felismerése.*
- Az esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.
- A környezet esztétikus kialakításával a gyermekek szépérzékének fejlesztése.

- Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására. *Ennek érdekében az óvodapedagógus az egész nap folyamán teret enged a gyermeki ábrázoló tevékenységnek, melyhez változatos eszközöket biztosít.*
- A gyermeki személyiség fejlesztése a műalkotások és népművészeti elemek megismertetése által.

A nevelési folyamat tartalma:

A gyermekek megismerkednek anyagokkal, eszközökkel és különböző technikákkal. Engedjük, hogy szabadon próbálkozzanak, ehhez megfelelő helyet, időt, eszközt biztosítunk. A firkálás, mázolás, mintázás során átélik a felfedezés, alkotás, a színek a formák adta örömöt és esztétikai élményt. Firkáikra a lendületes vonalvezetés jellemző, a firkából kilépő gyermeket egyénileg segítjük a továbblépésben. Segítjük az élményekhez kapcsolódó képalkotó tevékenységet. A gyermekek rajzaiban megjelenik az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekmények saját elképzelés alapján történő kifejezése. Átélik a felfedezés, az alkotás, a színek, formák adta örömöt, esztétikai élményt. A rajz és a festés mellett munkáikban megjelennek az egyéb kézimunkák és kézműves technikák.

A jeles napi készülődések során a gyermekek részt vesznek az ünnephez kapcsolódó jelképek közös elkészítésében. Pl.: adventi koszorúkészítés, mézeskalács gyúrása, díszítése, Luca búza vetése, farsangi maszk készítése, húsvéti tojások díszítése, májusfa szalagozása. A gyermekek utánzás útján termésekből egyszerű eszközöket, játékokat készítenek. Segítenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Egyre gazdagabb, bonyolultabb dolgok létrehozására képesek. Ebben az életkorban már készségszinten kezelik az eszközöket.

Képalakítás során közös alkotásokat is létrehoznak. Munkáikban különleges technikai megoldásokat alkalmaznak (kollázs, batikolás, dombormű, lenyomatok, makettek), megkeresik a szükséges eszközöket. Megjelenik rajzaikban a többalakos cselekményábrázolás, melynek témái saját élményeken alapulnak vagy a mesék, versek, énekes játékok cselekményét mutatják be. Megismerkednek olyan népművészeti és díszítő technikákkal, mint pl. szövés, varrás, fonás, melyeket a környezetük díszítésére is felhasználnak. A természet és a természetes anyagok (csuhé, rafia, gyékény, gyapjú, fűzfavessző, mákgubó, kukoricaszár, különféle termések), lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására. Különböző anyagokból ajándékokat is készítenek, mel lyel átélik az ajándékozás örömét.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére. Élményeik, elképzeléseik megjelenítésében nagyrészt biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban megjelenítik kedvelt színeiket, alkalmazzák a színárnyalatokat.
- Formaábrázolásukat változatosság jellemzi, képesek kiemelni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák.
- Megfigyeléseik és elképzeléseik alapján tudnak különféle formákat mintázni.

- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kiegészítőket, maketteket.
- A közös munkák értékelése során saját alkotásaikkal kapcsolatban véleményt nyilvánítanak.
- Tudják alkalmazni a különböző technikákat (papírhajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás).
- Képesek önállóan díszíteni tárgyakat, az óvónő irányításával szívesen vesznek részt az óvodai környezet szépítésében.

8.5. *MINDENNAPOS* MOZGÁS

Cél: Olyan tudatosan tervezett és szervezett, rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása, mely a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok által alakítja a gyermekek pszicho-motoros készségeit, képességeit. A természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése.

Feladatok:

- A mozgáshoz szükséges feltételek (nyugodt, derűs légkör, biztonságos és esztétikus környezet, kellő idő, eszköztár) megteremtése.
- A mozgásigény kielégítéséhez szükséges lehetőségek, a mozgás megszerettetése, figyelembe véve az egyéni szükségleteket, képességeket.
- A természetes hely – és helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek alakítása, a mozgáskoordináció fejlesztése.
- Sokszínűségre, változatosságra és érzelmi biztonságra épülő gyakorlási formák, mozgásos játékok alkalmazása.
- A gyermeki szervezet teherbíró -, valamint kondicionális képességeinek alakítása, egészséges fejlődés biztosítása.
- Lehetőség szerint minél több foglalkozás szabadban történő szervezése.
- A rendszeres, aktív mozgás biztosítása, a gyermekek egészségének megóvása, az egészséges életmód iránti igény felkeltése érdekében.
- A mozgásfejlesztésben a derűs légkör, a jó hangulat megteremtése.
- A különböző mozgásformák elsajátításának folyamatában a gyermekek mozgástapasztalatának, játékos kedvének figyelembevétele.
- A mindennapi rendszeres mozgás igényének kialakítása.
- Az alapvető mozgásformák gyakorlása által sokoldalú mozgástapasztalatok szerzésének biztosítása (a helyes testtartás, izomegyensúly, álló-és kondicionális képesség érdekében).
- A harmonikus, összerendezett mozgás kialakulásának elősegítése.
- A gyermeki szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességének figyelembevétele.
- A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése, a személyiség akarati tényezőinek (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés) alakítása.

Szervezeti keretei:

- spontán, aktív, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység

A nevelési folyamat tartalma:

A játékos egészségfejlesztő testmozgás szervezésével a mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során valósul meg. A nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával történik, mely által alakul a gyermekek értelmi és testi képessége, ezen belül is a testkép, testséma, a kitartás és a szabálytudat. Önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására. Ahogyan az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja is rendelkezik, az óvodáskor a természetes hely – és helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket a sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Fontos a nagymozgások fejlesztése, melyek tartalmukban folyamatosan bővülnek a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelően. Megismerkednek különböző futásformákkal feladatokhoz kapcsolódóan. Játszanak ugrásgyakorlatokat (szökdelések, fel-, és lelépések, leugrások). Támaszgyakorlatok terén is bővülnek ismereteik (csúszás, mászás, kúszás). A talajtorna elemei közül a test hossztengelykörüli gurulással próbálkoznak. Egyensúlyozó játékokat játszanak. A mozgásos játékokhoz többféle kéziszert alkalmaznak. A nevelési év első szakaszában lehetőleg a futójátékokat, egyszerű fogójátékokat részesítjük előnyben, alkalmazkodva ezzel az újonnan érkező óvodás gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz. Az óvodás korosztály számára nagyon fontos a mintakövetés, ezért a gyakorlatokat, játékokat az óvodapedagógus a bemutatás módszerének alkalmazásával vezeti. Különböző típusú futógyakorlatok végzésére ösztönözzük őket: sorverseny, váltóverseny, versenyfutás.

8.6. *IRÁNYÍTOTT MINDENNAPOS MOZGÁSFEJLESZTÉS*

A nevelési folyamat tartalma:

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy a nap folyamán biztosítjuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában és a szabadban egyaránt. Lehetőséget teremtünk arra, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelők egymáshoz alkalmazkodva, egymásra figyelve tevékenykedjenek. A természetes nagymozgások fejlődését a természet adta lehetőségek kihasználásával elősegítjük. A szabad mozgás szervezése során a 3-4 éves korban elsősorban a természetes nagymozgást, 4-5 éves korban a szem-kéz, szem – láb koordinációt és az egyensúlyérzéket, 5-6-7 éves korban a finommozgást fejlesztjük elsősorban. Az *irányított mindennapos mozgásfejlesztés* a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, ez a mozgás felfrissíti, edzi őket, elősegíti a

mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését. Ezt a tevékenységet az óvodapedagógus naponta egyszer szervezi, melynek időtartama a gyermekek fejlettségétől függően 5-10 perc. Tartalmát döntő mértékben játékos utánzó gyakorlatok, egyszerű futó – és fogójátékok, természetes mozgások képezik. Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint kézi szerekkel végezhető gyakorlat *is. Részét képezhetik továbbá zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.*

A rugalmas napirend lehetőséget ad arra, hogy az *irányított mindennapos mozgásfejlesztést* lehetőleg a szabadban, a nap bármely szakában szervezze az óvodapedagógus.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé és megfelelő ritmusúvá válik.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Növekszik teljesítőképességük.
- Fejlődik tér és idő tájékozódó képességük, gyorsaságuk, kialakul testsémájuk, oldaliságuk, a mozgásban kitartóak.
- Mozgástapasztalatuk az egyensúlyozásban és az ugrásban is növekszik.
- A szabályok pontos betartásával egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak.
- Nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják.
- Hátsó függőállásban lábmozgást végeznek.
- Kislabdát hajítanak távolba és célba. Labdát vezetnek járás és futás közben. Mozgásban kitartóak, annak tempóját, irányát, végrehajtási sebességét tudatosan
- képesek változtatni.
- Gyakorlatvégzés során a különböző eszközök használatakor a feladatvégzésben képesek megóvni saját és mások testi épségét.

8.7. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Cél: A gyermekekben pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, emberi, tárgyi környezethez, és környezettudatos szemléletmód megalapozása. Változatos tapasztalatok szerzésének biztosítása a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyiról.

Feladatok:

- A külső világ tevékeny megismerésére irányuló neveléshez szükséges feltételek megteremtése: nyugodt, derűs légkör, biztonságos és esztétikus környezet, kellő idő.

- A gyermekeket körülvevő természeti -, emberi-, tárgyi környezet tapasztalati úton való megismerésének biztosítása, téri, formai, mennyiségi viszonyainak felfedeztetése.
- A gyermek természeti, emberi, tárgyi környezetére vonatkozó meglévő tapasztalatainak a figyelembevétele és annak biztosítása, hogy azt tevékenységeiben alkalmazza.
- A természet szeretetének, a környezet védelmének megalapozása.
- A valóság felfedeztetése, pozitív érzelmi viszony alakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, ezek védelméhez és értékmegőrzéséhez.
- Annak biztosítása, hogy a gyermekek közvetlen módon találkozzanak a természetvédelemmel, a fenntartható fejlődés érdekében pozitívan formálódjon, alakuljon környezettudatos szemléletük.
- A szülőföldhöz, a nemzeti, családi kultúra helyi hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása. Ismeretek, tapasztalatok nyújtásával megismerési vágyuk kielégítése. Az ismeretek, az élmények minél több érzékszervvel való megtapasztalásának, valamint a több szempontú felidézésnek a biztosítása.
- A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képessége fejlődésének elősegítése, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermek matematikai tartalmú tapasztalatainak, ismereteinek, képességeinek megalapozása.
- Olyan problémahelyzet teremtése, amely serkenti a gyerekeket a logikus gondolkodásra és fejleszti problémafelismerő- és megoldó képességüket.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek, változatos tevékenységekben való gyakorlása.

A nevelési folyamat tartalma:

Élményszerző séták során megfigyelik az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait. Összefüggéseket keresnek az időjárás változás és a természeti változások között (emberek világa, növények – és állatok világa). Megfigyelik a zöldség, gyümölcspiac kínálatát, minden évszakban és folyamatosan gyűjtik a természet kincseit, amit felhasználnak tevékenységeikben. Tapasztalatokat szereznek a közvetlen környezeten túl, a tágabb környezetről is, formákról, nagyságokról, mennyiségekről. Megtapasztalják, hogy a környezetünkben található dolgok összehasonlíthatók, szétválogathatók, sorba rendezhetők, különböző szempontok szerint. Rügyeztetést, csiráztatást, hajtatást végeznek, figyelemmel kísérik a növények növekedését. Lehetőség szerint részt vesznek a kertgondozásban. Folyamatosan bővülnek ismereteik a családról, családtagjaikról, a családban betöltött szerepekről. Tudják fontosabb személyes adataikat. Ismerkednek, tapasztalatot szereznek szűkebb és tágabb környezetükről (intézmények, üzletek, középületek, stb.), ellátogatnak az iskolába. Változatos elemekből szabadon, ill. minta alapján építenek. Geometriai tulajdonságok alapján összehasonlítják az épületeket, építményeket. Gyakorolják a közlekedést, ismerkedjenek az alapvető szabályokkal, a közlekedési eszközökkel (vízi, légi, szárazföldi). Közvetlenül szerezzenek tapasztalatokat a közlekedési dolgozók munkájáról. Az adódó lehetőségek kihasználásával, természetes környezetükben szerezzenek tapasztalatot az állatokról, gondoskodjanak a madarak téli etetéséről. Játékosan ismerkednek testükkel, testrészeikkel, megnevezik azokat. Beszélgetnek az érzékszervek funkcióiról, azok védelméről,

az egészségmegőrzésről. Megfigyelik az emberek munkáját, a munkafolyamatokat. Gyakorolják a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképességük, fejlődik tér, sík és mennyiség szemléletük. Tükörrel tevékenyednek, mely fontos feltételét képezi a téri percepció kialakulásának, gyakorolják más területen is a térben és síkban való tájékozódást. Halmazműveletek végeznek, párosítanak, ismerkednek a relációkkal a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmával, ezáltal megalapozódik számfogalmuk. Gyakorolják a geometriai fogalmak, szabályszerűségek alkalmazását, a formák felismerését, tulajdonságaik megkülönböztetését.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, saját születési helyüket, idejüket.
- Tudják az évszakok, napok és napszakok nevét, sorrendjét, azok jellemzőit.
- Felfedezik az évszakok szépségét, tudnak gyönyörködni benne.
- Ismernek gyűjtőfogalmakat.
- Felismerik a közvetlen környezetükben előforduló növényeket, azok gondozásában részt vesznek, egyszerű munkaműveleteket végeznek.
- Tudják a fontosabb házi-, erdei állatok nevét, főbb tulajdonságait.
- Alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Testük részeit felismerik, megnevezik.
- A környezetükből szerzett ismereteiket a játékukban is felhasználják, átélik, gyakorolják, és egyéb tevékenységeikben is alkalmazzák.
- Felismerik, megnevezik a környezetükben előforduló színeket.
- Kialakul számfogalmuk, tudnak tárgyakat, halmazokat, személyeket összehasonlítani, szétválogatni, és sorba rendezni, megadott, vagy saját szempont alapján.
- A sorozatok készítését mennyiségi- és minőségi tulajdonságaik szerint végzik.
- A tárgyak összemérése magasság, hosszúság, szélesség szerint, valamint tömeg, űrtartalom, terület szerint történik. Képesek az összemérés eredményének szóbeli kifejezésére.
- A halmazok összehasonlítását, elemek párosítását az egyéni fejlettségtől függően végzik.
- Képesek a sorba rendezett elemek helyét a sorban megnevezni: sorszámok.
- Tapasztalatokat szereznek a geometria körében: építés szabadon, különféle elemekből, síkbeli alkotások szabadon, mozaiklapokból.
- Képesek a térben és a síkban ábrázolt világban tájékozódni. Tudnak irán yokat azonosítani és megkülönböztetni (alá, fölé, mellé, jobbra, balra).
- Játékos mozgásokat, tevékenységeket végeznek tükör előtt, megkülönböztetik a szimmetrikus és nem szimmetrikus alakzatokat.

8.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Cél: A cselekvő tapasztalás által a gyermekek képessé váljanak arra, hogy egyéni sajátosságaikhoz és természetes tempójukhoz igazodva végezzék az önmagukkal és a közösséggel kapcsolatos munka jellegű tevékenységeket.

Feladatok:

- A munka jellegű tevékenységek feltételeinek biztosítása, fokozott figyelem fordítása a balesetek megelőzésére.
- Sokoldalú személyiségfejlesztés, társas kapcsolatok alakítása a munka jellegű tevékenységeken keresztül.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok alakítása.

Alapelvek:

- A munkaszervezés során figyelembe vesszük, hogy a gyermekek munka jellegű tevékenysége önkéntes, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- Biztosítjuk, hogy a munkához szükséges eszközökhöz a gyermekek bármikor hozzáférhessenek, ezek megfelelő méretűek legyenek.
- Engedjük, hogy egyéni képességeiknek, növekvő önállóságuknak megfelelő szinten végezzék a különböző munkatevékenységeket, és erre elegendő időt biztosítunk.
- Építünk a gyermekek családból hozott ismereteire, tapasztalataira.
- Arra neveljük őket, hogy felismerjék és megbecsüljék a munka értékét.
- Értékelésünk konkrét, reális, a gyermek egyéni képességeihez és eddig elért eredményeihez igazodó, előremutató, fejlesztő hatású legyen.

A nevelési folyamat tartalma:

Erejükhöz, ügyességükhöz képest részt vesznek a rend fenntartásában a csoportszoba átrendezésében, játékok elrakásában, vigyáznak a tisztaságra. Szívesen vállalnak apróbb feladatokat, figyelik a csoportszoba növényeinek fejlődését. Segítenek a rügyeztetés, csiráztatás előkészítésében. Bekapcsolódnak a különböző kerti munkák végzésébe. (gereblyézés, locsolás, stb.). Segítenek a különböző tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztásában, összeszedésében. Közreműködnek a növények gondozásában. Segítségünkkel folyamatosan bővítik az élősarkot. A naposi munkát kezdetben önkéntesség alapján, irányítással, később egyre önállóbban végzik: megterítenek, segítenek a darabos étel kiosztásában. Étkezés után leszedik az asztalt, közreműködnek a takarításban. Segítenek a csoportszoba átrendezésében. Teljesítik az óvónő egyéb megbízatásait. A kialakított szokásoknak megfelelően tevékenykednek. Minden területen segítenek, ahol erre szükség van. A játékokat eligazítják, esztétikusan elrendezik. A feladatokat képesek önállóan ellátni, ill. elvégezni, a közösség érdekében is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen, önállóan végzik a rájuk bízott feladatokat.

- Figyelnek maguk és környezetük rendjére.
- Gondozzák környezetük növényeit.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok használatát, közben tapasztalatot szereznek a munkaszervezésről.
- Munkavégzés során fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek, egymásnak.

8.9. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„Amit hallok elfelejtem, amit láttam arra emlékszem, amit csináltam, azt tudom”

Ókori görög mondás

Cél: Az óvodás gyermekek *tanulási képességeinek kibontakoztatása* spontán és szervezett tevékenységek által. Az értelmi képességek fejlesztése, a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése, alkalmazkodva az életkori és egyéni sajátosságaikhoz, eltérő fejlődési ütemükhöz.

Feladatok:

- Olyan légkör biztosítása, amelyben a gyermekek cselekvően, több érzékszerven keresztül szereznek tapasztalatokat. Olyan tanulást támogató légkör megteremtése, mely során építünk a gyermekek előzetes *élményeire*, tapasztalataira, ismereteire.
- Ismeretek, tapasztalatok nyújtásával a gyermekek megismerési vágyának kielégítése.
- Az érdeklődésük és aktivitásuk fenntartása változatos tevékenységek biztosításával.
- A spontán ismeretszerzés lehetőségeinek kihasználása.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagok, eszközök, digitális anyagok és eszközök kritikus, céljainknak megfelelően használata.
- Felfedezéssel történő tanulás, konstruktív pedagógiai szemlélet érvényesítése.
- Olyan tevékenységformák szervezése, melyben a gyermek egyéni képességeihez igazodva a környező világot komplexitásában, összefüggéseiben, organikus egységében mutatjuk meg, segítve ezzel a gyermek egységes világlátásának kialakítását.

Alapelvek:

- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a probléma megoldására irányuló tevékenységek kellően motiválják a gyermekeket tapasztalatok szerzésére.
- Fejlesztésük során szem előtt tartjuk egyéni képességeiket, ismereteiket, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakoztatását.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek a cselekvés örömétől vezérelve játékosan tevékenykedjenek, szorongás nélkül végezzék feladataikat.
- Lehetőséget adunk arra, hogy egyéni kíváncsiságukat, érdeklődésüket kielégítve, kapjanak választ kérdéseikre.

- Mindenkor törekszünk a spontán és szervezett tanulási helyzetek megteremtésére az óvodai nevelés egész folyamatában.
- A gyermekek személyiségének ismeretében segítjük őket a kudarc feldolgozásában, apróbb lépésekben támogatjuk a feladat sikeres folytatásában.
- Nevelésünk során sokoldalú ismeretek nyújtására, tapasztalatok szerzésére, komplexitásra törekszünk.
- Úgy választjuk meg módszereinket, hogy a gyermekek aktívvá, befogadóvá, érdeklődővé váljanak, az ismeretszerzés lehetőségét gyakorlati problémák köré csoportosítjuk, így a gyermek nem passzív szemlélője, hanem aktív résztvevője, szervezője, alakítója a folyamtoknak, próbálkozik, kísérletezik, felfedezéseket tesz, ezáltal fejlődik kreativitása.
- A differenciált képességfejlesztés megvalósítása érdekében törekszünk a mikro - csoportos foglalkoztatási forma, és a kooperatív tanulási folyamatok mind szélesebb körben történő alkalmazására, alkalmazkodva az egyes tevékenységi formák nyújtotta lehetőségekhez.

A nevelési folyamat tartalma:

Az óvodai nevelés során megteremtjük annak lehetőségét, hogy a probléma megoldására irányuló tevékenységek kellően motiválják a gyermekeket tapasztalatok szerzésére, ismeretek bővítésére. Fejlesztésük során szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, meglévő ismereteit, pozitív megerősítéssel segítjük a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlődését. Törekszünk arra, hogy a gyermekek a cselekvés örömétől vezérelve játékosan tevékenykedjenek, szorongás nélkül végezzék feladataikat, melyhez a derűs, nyugodt légkör biztosítása elengedhetetlen. Lehetőséget adunk arra, hogy egyéni kíváncsiságukat, érdeklődésüket kielégítve kapjanak választ kérdéseikre. Mindenkor törekszünk a spontán és szervezett tanulási helyzetek megteremtésére az óvodai nevelés egészén át. A gyermekek személyiségének ismeretében segítjük őket a kudarc feldolgozásában, apróbb lépésekben támogatjuk a feladat sikeres folytatásában. Nevelésünk során sokoldalú ismeretek nyújtására, tapasztalatok szerzésének biztosítására, komplexitásra törekszünk. Pedagógiai módszereinket úgy választjuk meg, hogy a gyermekek aktívvá, befogadóvá, érdeklődővé váljanak, az ismeretszerzés lehetőségét gyakorlati problémák köré csoportosítjuk, így a gyermek nem passzív szemlélővé, hanem aktív résztvevővé, szervezővé, alakítóvá válik a felfedezések, próbálkozások, kísérletezések által ,mely támogatja a kreativitás, fantáziavilág fejlődését. A differenciált képességfejlesztés megvalósítása érdekében törekszünk a mikro-csoportos foglalkozási forma, valamint a kooperatív tanulási folyamatok minél szélesebb körben történő alkalmazására, alkalmazkodva az egyes tevékenységi formák által nyújtott lehetőségekhez.

A tanulás lehetséges formái:

- utánzásos minta – és modellkövetéses magatartás, és viselkedéstanulás, *szokások alakítása*
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- *játékos*, cselekvéses tanulás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,

- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, felfedezés, tapasztalatszerzés,
- *gyakorlati problémamegoldás.*

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

9. Az iskolába lépés feltételei

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként, a gyermekek többsége az óvodás kor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotba, melyben majd az iskolában, óvodásból iskolássá szocializálódik. Gyermekeink, a mindenkori törvényi rendelkezésnek megfelelően kezdik meg iskolai tanulmányaikat. A rugalmas beiskolázás, az életkor figyelembevétele mellett, lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolai élet megkezdésének testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai élet megkezdéshez.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépéshez. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél megjelenik az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a szándékos bevésés és felidézés. Ezzel egyidejűleg megnő a megőrzés időtartama, s egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, illetve alakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás is.
Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait és érzelmeit mások számára is érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán – és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatok, azok gondozását, védelmét- Felismeri és megnevezi a napszakokat, ismeri és gyakorlatban

alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri a viselkedés alapvető normáit, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához, szükséges, elemi mennyiségi ismeretei vannak. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan éretté válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai élet, a tanító elfogadására, képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre, Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit, feladat tudata kialakulóban van, feladatértése, feladattartása egyre eredményesebb.

A kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek – testileg, lelkileg, szociálisan, – a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Tervezés, dokumentáció, mérés, ellenőrzés, értékelés
Szervezeti formák

Pedagógiai programunkat, nevelőmunkánkat a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelően a gyermekek életritmusához igazítjuk. Vegyes életkorú óvodai csoportokat szervezünk, hiszen hisszük és valljuk, hogy a gyermekek számára sokkal természetesebbé, megnyugtatóbbá válik ez a közeg, ugyanakkor az életkori összetételnél fogva hasonlít a társadalom egyik legfontosabb közösségére, a családra. A gyermekek természetes úton sajátítják el azokat a készségeket, képességeket, melyek támogatják az együttélés normáit.

Tervezés, dokumentáció

A 3-7 éves korú gyermekek harmonikus, sokoldalú személyiségfejlesztéséhez tudatosan meghatározott tartalmi struktúrák megfogalmazására, alapos tervező munkára van szükség. Pedagógiai munkánk alapját az óvodapedagógusok által készített éves tanulási terv adja. Változatos, sokrétű műveltségtartalmak állnak rendelkezésünkre, melyből adaptívan választhatunk a gyermekcsoport összetételének, egyéni és életkori sajátosságainak tudatában. Az óvodapedagógusok az évszakok változásaira és az abban rejlő értékekre, kincsekre építik tematikus tervező munkájukat. A tematikus tervekben kerülnek megfogalmazásra a játékba ágyazott tevékenységek tartalmai, műveltségterületei, céljai és feladatai. Az óvodapedagógusok előzetes elgondolásaik megvalósulásáról vagy az indokolt módosításokról reflexióban összegzik tapasztalataikat. A gyermekcsoport aktuális időszakát érintő események feljegyzésekben kerülnek rögzítésre. Nevelőmunkánk dokumentálására *az oviKRÉTA rendszerben kerül sor a jogszabályok által meghatározott szempontok alapján.*

9.1. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Nevelési céljaink és ahhoz fűződő feladataink megvalósítása során a gyermeki személyiség fejlődését nyomon követjük, folyamatosan értékeljük. Fontosnak tartjuk a természetes környezetben, tevékenykedés közben történő megfigyelést, hiszen a gyermeki személyiség megismerésének egyik leghatékonyabb módszere. A produktív előrehaladás érdekében nélkülözhetetlennek tartjuk a pozitív megerősítést, teljesítményeket figyelembe vevő egyéni értékeléseket, visszajelzéseket. Minden, negatív diszkriminációra utaló cselekvést, módszer elutasítunk. Értékelési eszköztárunkból a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembevételével választjuk ki a legcélravezetőbb stratégiát.

A megfigyelésen alapuló értékelést nevelési évenként két alkalommal végezzük *az oviKRÉTA rendszerben.* A rögzített adatokról a gyermekek szüleit minden alkalommal tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják a tájékoztatás meglétét, valamint ezzel egyidejűleg nyilatkoznak egyetértésükről a rögzített eredménnyel kapcsolatban.

10. Óvodánk ünnepi alkalmai

Az ünneplés alkalmat teremt az óvoda belső közösségének ápolására, a családokkal való kapcsolat elmélyítésére, a gyülekezethez fűződő identitás épülésére, nemzeti identitásunk erősítésére. Az ünneplésben kiváltképpen megmutatkozhat óvodánk református keresztyén szellemiségének tartalma, szépsége. Az ünnepek, ünnepnapok kiemelkednek a hétköznapjainkból. Ezek a napok mélyebb érzelmeket váltanak ki gyermekekből, felnőttekből egyaránt. Óvodánkban bármilyen formában és bármilyen tartalommal ünneplünk, mindig a gyermek van a középpontban. Minden közös alkalmunk során lehetőséget adunk arra, hogy az érdeklődő családtagok bekapcsolódhassanak programjainkba.

10.1. AZ ÓVODAI ÉLET HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI:

- Teremtés hete: Az Isten által teremtett világ fenntartható fejlődésének elősegítése.
- Hálaadó Évindító Istentisztelet: Hálát adunk Istennek azért, hogy hitbéli közösségben élve nyithatjuk meg az új nevelési évünket.
- Mikulás: Ünnepünk fénypontja, hogy a gyermekek találkozhatnak a jóságos Mikulás bácsival, és megismerhetik Miklós püspök történetét.
- Advent, karácsony: Keresztyén szellemű nevelésünk egyik számottevő ünnepe az Advent. Célunk, hogy a gyermekek ismerjék meg és úgy éljék át a biblikus Adventet, mint Jézus Krisztus születésének várását. Karácsonyi ünnepünket a szeretet, a családhoz való kötődés hangulatával készítjük elő. Törekedünk arra, hogy a gyermekek megértsék a karácsony lényegét, hogy Jézus Krisztus születésének, Isten testet öltésének ünnepe.

- Farsang: Télbúcsúztató ünnepünk.
- Virágvasárnap: Jézus Krisztus bevonulása Jeruzsálembe.
- Áldozócsütörtök: Jézus Krisztus mennybemenetelének ünnepe.
- Pünkösd: A szentlélek kitöltetésének ünnepe.
- Anyák napja: Az életet és a szüleinket Istentől kaptuk, neki tartozunk hálát adni az Édesanyákért. Ezt a jeles eseményt a Tiszaújvárosi Református Templomban ünnepeljük.
- Gyermeknap: Önfeledt kikapcsolódás, programokkal teli rendezvény.
- Ballagás: Az iskolába készülő nagycsoportosok ünnepi hangulatban elbúcsúznak az óvodánktól, Kis és középső csoportos társaik búcsúznak tőlük verssel, dallal. Ezen ünnepségnek is a Tiszaújváros Református Templom ad otthont.
- Születés – és névnap: A gyermekek egyéni ünnepe. Bensőséges, érzelemdús köszöntés, apró ajándékozás.

10.2. Megemlékezéseink:

- Március 15. – Nemzeti ünnep.
- Október 31. – A reformáció ünnepe.

10.3. Egyéb kapcsolatépítő alkalmaink:

- Magyar Népmese Napja
- Hálás vagyok az őszért – barkácsdélután
- Adventváró – barkácsdélután
- Magyar Parasport Napja
- „Szól a tavasz…” – barkácsdélután
- Föld napja
- Családi délután
- Óvodai kirándulás
- Kulturális intézmények látogatása
- Egyéb közösségépítő alkalmaink

11. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése

11.1. Differenciált nevelés, egyéni fejlesztés

Beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelmi vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Kiemelten tehetséges gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt gondoskodást és állandó odafigyelést igényel az a **beteg gyermek**, aki valamilyen fejlődési rendellenesség vagy speciális egészségkárosodás, tartós gyógykezelés miatt szorul segítségre.

Kiemelt feladatként kezeljük, hogy a gyermekek egyéni szükségleteiknek, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelésben részesüljenek, legyen ez hátránykompenzálás vagy tehetséggondozás.

Nevelésünk során elfogadjuk, hogy a gyerekek közötti egyéni különbségek, az eltérő fejlettségi szint, a feladatmegoldásban megjelenő teljesítménykülönbség természetes jelenségek, ezek prevenciója, illetve megsegítése fontos pedagógiai feladatunk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iránti elvárásoknak az egyéni fejlődés üteméhez kell igazodniuk. Nevelésüket és egyéni fejlesztésüket úgy valósítjuk meg, hogy az ne terhelje túl őket. A sajátos nevelés igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. Egyéni és/vagy csoportos fejlesztésük elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan ellenőrizni kell, és a fejlesztés további menetét erre alapozva meghatározni.

11.2. ÓVODÁNK TEHETSÉGSEGÍTŐ PROGRAMJA

A Nemzeti Tehetség Program és a Nemzeti Köznevelési Törvény értelmében külön hangsúlyt kap óvodánkban kora gyermekkortól kezdődően a tehetségsegítés, gondozás.

Az óvodába lépéstől tudatos pedagógiai attitűddel figyeljük gyermekeinket. Minden gyermekben igyekszünk felfedezni azokat az adottságokat, készségeket, amelyek kivételes értékeket képeznek bennük.

A gyermeki személyiség megfigyeléséhez alkalmazott diagnosztikába beillesztjük azokat a szempontokat, tulajdonságjellemzőket, amelyek segítségével a gyermekekben felfedezhetőek tehetségcsírái, a tehetségígéret jelei.

Cél: Tehetséggondozó munkánk alapja az a szemlélet, hogy minden gyermek tehetséges valamiben.

Célunk a gyermeki képességek kibontakoztatási feltételeinek megteremtése, az interakciós képességek és egyéb alapvető (nyelvi, mozgásos, művészeti) készségek fejlesztése.

A gyermekek terhelhetőségének figyelembe vételével differenciált optimális fejlesztés, mellyel egyaránt fejlődnek erős és gyenge oldalai is.

A szülők bevonása, támogatása, együttműködő partneri viszony alakítása a tehetségsegítés folyamatában.

Hatékony együttműködés Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel.

Feladatok:

- A gyermekek folyamatos megfigyelése, nyomon követése az óvodai tevékenységek során.
- Megfigyeléseink tehetségazonosító szempontsorral való diagnosztizálása.
- Azon kivételes adottságok felfedezése, beazonosítása, amelyeket érdemes különböző gazdagító programokkal tovább bővíteni.
    - 3-4 éves korban a felfedezhető tehetséggyanú jegyeinek rögzítése.
    - 4-5 éves korban egyéni fejlesztések elindítása integráltan a gyermek saját csoportjában.
    - *5-6 éves korban a gyermek érdeklődésének, egyén motiváltságának és kreativitásának megfelelő gazdagító programba való bevonása, a Gardner-féle képességterületek szerint.*
- *Az óvodában megvalósuló tehetséggondozó program keretei között tehetséggondozó foglalkozások tartása és annak hatásvizsgálata.*
- Tehetségsegítő munkánk része a tehetségtanácsadás – a szülők támogatása.
- Támogatjuk, segítjük a Tehetségprogram hálózatosodási kezdeményezéseit, részt veszünk a Tehetségpontok kezdeményezéseiben, programjaiban.
- Folyamatosan keressük az együttműködést a tehetségsegítésben érintett környezetünk minden tagjával.

Alapelvek:

Óvodai nevelésünk keretei között minden gyermek részére biztosítjuk, hogy képességeinek, fejlettségének érdeklődésének, motiváltságának, kreativitásának megfelelő nevelésben részesüljön.

Értékeinket, hagyományainkat őrizve sokszínű, sokrétű tehetségsegítésre törekszünk, mely kerüli az uniformizálást.

A tehetségsegítő programokhoz biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Alapelvünk, hogy minden óvodapedagógus tehetségsegítő, s ennek a feladatnak lelkiismeretes végzése közös társadalmi felelősségünk.

Óvodai tehetséggondozó tevékenységünk rendszerét a Gardner-i képességterület-felosztásra építjük.

Tehetségterületek:

- logikai – matematikai,
- természeti,
- nyelvészeti,
- testi-kinesztetikus,
- térbeli-vizuális,
- zenei,
- interperszonális,
- intraperszonális.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Helyzetkép

Az óvodában olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése történik, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhetők. Az intézményben a funkcionális integráció valósul meg. A csoport napirendje rugalmasan alkalmazkodik a sajátos nevelési igényű gyermekek igényeihez. A napirenden belül biztosítják a differenciált fejlesztést, sérülés-specifikus módszereket a sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlődési sajátosságainak megfelelően. Az óvodapedagógusok, a gyógypedagógusok, és a társszakmák szakemberei együttműködve, a szülők bevonásával határozzák meg a fejlesztés folyamatát.

Az óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

Az egyéni és csoportos foglalkozásokat a szakértői bizottságok javaslatait figyelembe véve, rugalmas szervezeti keretek között szervezik, a csoportos foglalkozásokon is biztosítva a differenciált fejlesztést, egyéni bánásmódot.

A gyermekek számára az eredményeiket értékelő, különbözőségüket elfogadó, fejlődésüket elősegítő környezet kialakítására, az eszközrendszer folyamatos bővítésére törekszenek.

Cél: Olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, akik az illeték es szakértői bizottság szakvéleménye és az óvodavezető döntése alapján a többi gyermekkel együtt nevelhetők.

A fejlesztés célja:

A hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása, vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.

Feladatok:

- A napirend egészében a differenciált fejlesztés lehetőségének biztosítása.
- A gyermekek számára eredményeit értékelő, különbözőségét elfogadó, fejlődését elősegítő környezet kialakítása.

- A gyermekek gondozási igényének a nap folyamán csoportos vagy egyéni formában, sérülés specifikus módszerekkel, terápiákkal, esetleges segédeszközök alkalmazásával történő megvalósítása.
- A fejlesztés céljainak, a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-pszichológiai vizsgálat diagnózisaira, javaslataira épülő meghatározása.
- A nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítására való törekvés.
- Olyan speciális eszköztár biztosítása, mely a gyermekek fejlődését pozitív irányba segíti.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- A környezet pontos észlelésének és minél gazdagabb motoros megtapasztalásának lehetővé tétele.
- A gyermekek fejlettségének és életkorának megfelelő leghatékonyabb tevékenységek, tanulási formák megválasztása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyerekek támogatása, bevonása az óvodai tehetséggondozó programba.
- Az óvoda pedagógusai, nevelő munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása, a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásával, elfogadásával, integrálásával kapcsolatosan.
- Egészségügyi habilitációs és rehabilitációs napló egyéni fejlesztési terv

Alapelvek:

- Az alapdokumentumokban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak, feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekekre nézve is érvényesek.
- Olyan elfogadó, empatikus eredményeket értékelő környezetet alakítunk ki, amely segíti a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését.
- A gyermekek fogyatékosságát, abból eredő sajátosságait figyelembe véve, törekszünk az optimális fejlődésük lehetőségeinek biztosítására.
- A fejlesztés folyamatát a kompetens pedagógusok, szakemberek, illetve szülők együttműködésével határozzuk meg.
- Az elvárásokat a gyermekek fejlődésének üteméhez igazítjuk.
- Fejlesztésüket, a számukra megfelelő területeken valósítjuk meg.
- Törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl.
- A fejlesztés szervezeti kereteit, a módszer – és eszközrendszert a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletekhez igazítjuk.
- A szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárásokat, fejlesztő, korrekciós, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását valósítjuk meg.

12. Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztéséhez

A fejlesztő tevékenység területei:

12.1. A MOZGÁSSZERVI FOGYATÉKOS (MOZGÁSKORLÁTOZOTT) GYERMEK

A mozgásszervi fogyatékos gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszűntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat. Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra.

Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége

az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatás a előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

12.1. A látássérült gyermekek

A látássérült gyermekeknél kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, higiénia, különös tekintettel a szem és kéz tisztán tartására. Segíteni kell a gyermek részvételét a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodás kialakításában, a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában, a

közösség előtti szereplés vállalásában. A gyengén látó gyermek gondolkodás-és beszédfejlődését jelentően befolyásolja a látásos élmények hiánya, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése. Ennek területei: látásnevelés, nagymozgás fejlesztése, térbeli tájékozódás, finommozgás, látás-mozgáskoordináció fejlesztése.

A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.

Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.

A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.

A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.

A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

12.2. A HALLÁSSÉRÜLT GYERMEKEK

A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, a kommunikációs igény állandó erősítése. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. A hallássérült gyermekeket minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda).

Beszédfogyatékos gyermeknél a fejlesztés középpontjában az anyanyelvi nevelés áll, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben. Az

ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. Az óvodai nevelés és fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuo-motoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

Azoknál a beszédfogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogyatékossághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékosság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

12.3. AZ AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVAR

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek nevelésében az óvoda elsődleges feladata a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia. A fejlesztés a természetes élethelyzetek felhasználásával, a szülőkkel együttműködve valósul meg. Mindez szükség esetén kiegészül a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás -evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek óvodai nevelése és fejlesztése során kiemelt feladat a szakértői véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Fejlesztés általános elvei

A fejlesztés során a sérülésspecifikumhoz igazodó terápiák helyes megválasztására kell törekedni. A sérülés típusától függően kell megvalósulnia a képességfejlesztésnek, amely a nagy- és finommozgást, észlelést, kognitív képességeket, beszédet, szocializációt érinti elsősorban. A fogyatékosság típusától függően más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A csoportban történő és egyéni fejlesztésnek összehangoltan kell történnie, a gyermek nevelésében és fejlesztésében résztvevő valamennyi felnőtt szoros együttműködésével. A foglalkozások anyagának a gyermek egyéni sajátosságaihoz, teherbírásához kell igazodnia. A foglalkozások felépítése során tekintettel kell lenni a komplexitásra, a képességfejlesztés

mellett a gyermek személyiségfejlesztésére is. Nagyfokú empátiával kell megtalálni a gyermek hatékony motiválhatóságát, az eljárások, módszerek megválasztásában rugalmasnak, a gyermek egyéni szükségleteihez igazodónak kell lenni.

Az egyéni fejlesztési tervet belátható időintervallumra kell elkészíteni, az eredményeket értékelni, s a fejlesztés további tartalmának a megelőző időszak eredményeire, tapasztalataira épülni.

A fejlesztés eredményességének minősítése

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége tekinthető. Az egyéni fejlesztési tervek időszakos értékelése, a gyermek nevelésében részt vevő pedagógusok között történő, illetve a szülőkkel való rendszeres konzultáció a vizsgálatok, kontrollvizsgálatok eredményeinek összevetése viszonylag objektív képet ad a gyermek fejlődéséről, fejlesztésének sikerességéről.

Személyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését segítő szakemberek:

- óvodapedagógusok
- pedagógiai asszisztensek
- gyógypedagógusok (speciális terület szerint)
- nevelőmunkát segítő alkalmazottak (dajkák)

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő pedagógusok, nevelőmunkát segítő alkalmazottak, szakemberek az alábbi szociális képességekkel kell, hogy rendelkezzenek:

- elfogadás
- tolerancia,
- empátia,
- hitelesség.

Az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus:

- a mindennapi nevelés során individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenykedtetés során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, szükség esetén eljárásait megváltoztatja, a szükségletekhez igazodó módszereit megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldására alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fejlesztésében közreműködő szakirányú végzettségű gyógypedagógus:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,

- javaslatot tesz a gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására, az egyéni szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a speciális eszközök kiválasztásában,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Nevelőmunkát segítő alkalmazottak:

- az óvodapedagógus útmutatásai alapján segíti a sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelésének megvalósítását, különös tekintettel a gondozási feladatok ellátásában.
- Személyi feltételek biztosításának érdekében, az óvodavezető támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Tárgyi feltételek

Az egyéni és /vagy csoportos fejlesztések megvalósítására, fejlesztésre szolgáló helyiség áll rendelkezésre, gazdagon felszerelt eszközkészlettel. A képességfejlesztés tárgyi eszközeinek bővítéséről az óvoda folyamatosan gondoskodik, az anyagi lehetőségek függvényében. A tárgyi feltételrendszer javításához pályázati és egyéb forrásokat is igénybe veszünk.

KAZINCZY FERENC REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

HELYI TANTERV

14. HELYI TANTERV

14.1. VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE:

A 2020-ban választott kerettanterv a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályban megtalálható kerettanterv.

Ajánlás az alapóraszámok tanulási területekhez tartozó tantárgyanként, képzési szakaszok és évfolyamok szerinti arányos tanóraelosztására a 8 évfolyamos általános iskolák számára

1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Első élő idegen nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Etika / hit –és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**2**	**2**	**2**
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**
5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika/hit – és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1

Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Maximális órakeret	**28**	**28**	**30**	**30**

A NAT 2020 ALAPJÁN VÁLASZTOTT KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM

A választott kerettanterv óraszámát a szabadon tervezhető órakeret, két tanítási nyelvű tagozaton a törvény által biztosított választható órakeret, valamint az egyházi órakeret és a fenntartó által biztosított órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam általános tantervű osztály				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7	5+1	5+1
Matematika	4	4+1	4	4
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret	0	0	1	1
Első élő idegen nyelv	0+1	0+1	0+1	2+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Egyházi ének	0	0	0	0+1
Kötelező	22	22	22	23
Szabadon tervezhető	2	2	2	2
Választható (kéttan)	0	0	0	0
Hittan többletóra kerete	1	1	1	2
Összes óra	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5-8. évfolyam általános tantervű osztály				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3+1

Matematika	4+1	4	3+1	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Hon – és népismeret	0	1	0	0
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Természettudomány	2	2+1	0	0
Kémia	0	0	1	2
Fizika	0	0	1	2
Biológia	0	0	2	1+1
Földrajz	0	0	2	1
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	0	0	1	0
Technika és tervezés	1	1	1	0
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Egyházi ének	0+1	0	0	0
Kötelező	27	27	29	28
Szabadon tervezhető	1	1	1	2
Választható(kéttan)	0	0	0	0
Hittan többletóra kerete	2	1	1	1
Összes óra	30	29	31	31

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam általános tantervű, angol orientált osztály				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7	5+1	5+1
Matematika	4	4+1	4	4
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret	0	0	1	1
Első élő idegen nyelv	0+1	0+1	0+1	2+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Egyházi ének	0	0	0	0+1
Kötelező	22	22	22	23

Szabadon tervezhető	2	2	2	2
Választható (kéttan)	0	0	0	0
Hittan többletóra kerete	1	1	1	2
Összes óra	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5-8. évfolyam
általános tantervű, angol orientált osztály

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3+1
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Hon – és népismeret	0	1	0	0
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Természettudomány	2	2	0	0
Kémia	0	0	1	2
Fizika	0	0	1	2
Biológia	0	0	2	1
Földrajz	0	0	2	1
Első élő idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	0	0	1	0
Technika és tervezés	1	1	1	0
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Egyházi ének	0+1	0	0	0
Kötelező	27	27	29	28
Szabadon tervezhető	1	1	1	2
Választható(kéttan)	0	0	0	0
Hittan többletóra kerete	2	1	1	1
Összes óra	30	29	31	31

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam
két tanítási nyelvű tagozat

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Matematika	4	4	4	4
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret	0	0	1	1+1

Első élő idegen nyelv	0+2+2	0+2+2	0+2+2	2+1+2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Egyházi ének	0	0	0	0+1
Kötelező	22	22	22	23
Szabadon tervezhető	2	2	2	2
Választható (kéttan)	2	2	2	2
Hittan többletóra kerete	1	1	1	2
Összes óra	27	27	27	29

Óraterv a helyi tantervhez – 5-8. évfolyam
két tanítási nyelvű tagozat

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Hon – és népismeret	0	1	0	0
Hit - és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Természettudomány	2	2	0	0
Kémia	0	0	1	2
Fizika	0	0	1	2
Biológia	0	0	2	1+1
Földrajz	0	0	2	1
Első élő idegen nyelv	3+1+1	3+1+1	3+1+1	3+1+1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	0	0	1	0
Technika és tervezés	1	1	1	0
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Célnyelvi civilizáció	0+1	0+1	0+1	0+1
Egyházi ének	0+1	0	0	0
Kötelező	27	27	29	28
Szabadon tervezhető	1	1	1	2
Választható(kéttan)	2	2	2	2
Hittan többletóra kerete	2	1	1	1
Összes óra	32	31	33	33

14.2. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe a törvényi előírásokat szem előtt tartva:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra a tanév(ek) során;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;
- segítse a helyes tanulási szokások, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását;
- biztosítson lehetőséget a mennyiségi és minőségi differenciálásra egyaránt;
- változatos feladatokon keresztül szemléltesse a matematika szerepét a mindennapi életben;
- alakítsa ki az önellenőrzés igényét;
- ábraanyaga, betűmérete igazodjon az életkori sajátosságokhoz;
- felépítése (témák, feladattípusok) logikus, könnyen követhető legyen;
- feladatrendszere változatos legyen tartalom, típus, nehézségi fok és funkció tekintetében.
- A tankönyv önmagában kiszolgálja az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltak tanítását.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

A tankönyvellátás megszervezésének, a tankönyvrendelés elkészítésének helyi rendjét az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

14.3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.
E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek

alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék

fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak,* önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;

- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;

- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek,* tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;

- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben;

- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;

- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő,* sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;

- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1-4. évfolyamon;

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;

- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;

- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;

- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;

- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez. A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

14.3.1.. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Kiemelt feladatok:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

14.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Kiemelt feladatok:

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

14.3.3.Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Kiemelt feladatok:

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

14.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Kiemelt feladatok:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

14.5.MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 141.§ és 142.§-ban foglaltak szerint szervezzük meg. Jogszabály szerint heti két testnevelési óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

14.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUS VÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A szülők az iskola honlapjáról tájékozódhatnak képzési kínálatunkról. Pedagógiai programunk tartalmazza a képzésformák kötelező és választható tantárgyait, órakereteit. Az iskolába való jelentkezéskor igény szerint választhatnak a képzési kínálatból. (Általános tantervű képzés, magyar-angol két tanítási nyelvű tagozat)
A választással kötelező érvényűen elfogadják a képzéshez tartozó, a Pedagógiai programban szereplő órakereteket.

Az iskola idegen nyelvoktatásra – a nem két tanítási nyelvű osztályokban – 1. évfolyamtól az angol és német nyelv oktatását biztosítja heti egy órában, majd 4. évfolyamtól heti három órában.

14.7. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJAI, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái
A tanév során ügyelünk az írásbeli, és a szóbeli számonkérések arányára. *Minden tanuló kapjon lehetőséget szóbeli beszámolóra*. Azért törekszünk minden műveltségi területen arra, hogy rendszeresen legyen szóbeli számonkérés is, mert ez egyúttal fejleszti a tanulók beszédkészségét, aktiválja szókincsüket, és módot ad a szóbeli megnyilatkozás különböző formáinak gyakorlására. Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést a tanulmányi rendszerben (elektronikus naplóban) feltüntetni.
A számonkérés gyakorisága
A számonkérés gyakorisága, legyen összhangban a heti óraszámmal:
heti egy vagy annál kevesebb óraszám esetén havonta egy,
minden más esetben havonta legalább egy alkalommal kerüljön rá sor.

A számonkérés formái

A tanórákon szóban és írásban számolnak be a gyerekek a tudásukról. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult, de a tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Szóbeli számonkérések:

szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján,
óraközi munka: az órái munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége,
önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása

Írásbeli számonkérések:

Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok, megoldásán keresztül:
írásbeli felelet (maximum 15-20 perc időtartamban),
házi dolgozat,
témazáró dolgozat (45 perc időtartamban).
Gyakorlati számonkérések:
A számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak esetében alkalmazható.
Ide tartozik az önállóan végzett gyűjtőmunkák ellenőrzése és értékelése is.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások alapelvei:

a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével történjenek (feladattípusok, terjedelem),
tükrözzék az osztályok és az egyes tanulók esetében is a differenciálás elvét,
az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen,
az írásbeli beszámoltatások ne kerüljenek túlsúlyba a szóbeli beszámoltatások rovására. Különösen ügyelni kell erre azoknál a tantárgyaknál, amelyeknél ezt a tantárgy jellege megköveteli (magyar, történelem, idegen nyelvek),
legyenek rendszeresek: tanév eleji, évközi év végi felméréseknél, méréseknél valamint a témazáró dolgozatoknál legyenek bejelentettek**,**
a dysgraphiás gyerekek kapjanak szóbeli lehetőséget a beszámolásra, illetve az ő írásbeli munkájukat egyénileg értékeljük (a Nevelési Tanácsadó által vizsgált esetekben),
a feladatok legyenek változatosak, gondolkodtatóak, egyértelműek, érdeklődést felkeltők,
a feladatok a tanult ismeretekre épüljenek - a begyakorolt, kifejlesztett készségeket kérjék számon,
tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd tanítása, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztése.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások célja:

adjanak hiteles, átfogó képet a tanulók ismereteiről, jártasságaik és készségeik kialakulásának mértékéről; tegyék lehetővé ezek szaktanári értékelését,
igazolják vissza a tanulót érintő pedagógiai folyamat eredményét vagy eredménytelenségét; alapozzák meg az esetleg szükséges kiigazításokat.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások rendje

A tananyag feldolgozásában a kiemelten fontos részek elsajátításának ellenőrzésekor
egy-egy témakör összefoglalása után
félévi vagy év végi ütemezéssel

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái:

egyéni
csoportos
egész osztályt érintő
iskolai munkán alapuló/ otthoni munkán alapuló

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások módszerei:

igaz-hamis állítás, hibás állítások javítása, TOTÓ, jegyzetelés (tankönyvből, könyvtári könyvből), szöveg kiegészítése, szógyűjtés, feleletválasztás, mondat-kiegészítés, tollbamondás, vázlatírás, fogalmazás, olvasónapló írása előzetes szempontok alapján, témazáró dolgozat, teszt, rövid, egy-egy anyagrészt átfogó tudáspróba, röpdolgozat, feladatlap, vaktérkép, felelet, kiselőadás, esszé, gyűjtőmunka szómagyarázat készítése, tömörítés, verselemzés, összehasonlító elemzés, kísérlet leírása, élménybeszámoló, projekt készítése, prezentáció (szakköri munka,), kisfilm (szakköri munka), fotó (szakköri munka)

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások korlátai:

Naponta két témazáró dolgozatnál ne írassunk többet! Két témazáró mellett a tanulók ne írjanak más dolgozatot!
Ha a feladat elvégzése után nem kap azonnali visszajelzést teljesítményéről a tanuló, ami különösen a kisebb gyerekeknél hátrányos.
A sajátos nevelési igényű tanulókat nehéz helyzetbe hozhatja (beszédhiba, diszgraphia, nagyothallás, kimutatott részképesség zavarok). Számukra – egyéni elbírálás alapján – biztosítsuk a megfelelő egyéni számonkérési formákat!
Ha a délutáni elfoglaltság miatt nem biztosított a megfelelő felkészülés, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások másnap elmaradhatnak!

A beszámoltatások tanulmányi értékelésben betöltött szerepe:

A rendszeres értékelés elengedhetetlen, ugyanis tanár és a diák számára egyaránt visszajelzés a végzett munkáról.
Megalapozza a szöveges vagy az érdemjeggyel történő értékelést, kijelöli a további fejlesztési irányokat.

A követelményrendszerünk alapelvei

Iskolánk nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés, vagy meg nem felelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható:

1. Tantárgyi követelmények - ezt a NAT alapján a helyi tanterv határozza meg. A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.

2. Magatartási követelmények - ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza.
3. Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása, betartatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amely során az alábbi alapelveket kell figyelembe venni:
Csak az iskola helyi tantervében elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
Figyelembe kell venni a tanuló képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség kialakítása.
Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot.
A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

Hétvégi házi feladat szabályai, iskolai dolgozatok szabályai

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok (házi feladat) meghatározásának elvei és korlátai
Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek: A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása; A házi feladatok pozitívan befolyásolják a tanulói teljesítményt, általuk nő a tanulók kötelességtudata, önfegyelme és az önálló feladatmegoldás képessége is.
A házi feladatok tantárgyi specifikumait az egyes tantárgyak kerettantervei tartalmazzák. A házi feladat lehet: írásbeli és szóbeli.

Az írásbeli és a szóbeli házi feladat adásának célja lehet:

erősíteni kívánja az órákon megtanultakat;
fejleszteni akarja a tanulók különféle készségeit, képességeit;
az új anyagot kívánja előkészíteni;

A házi feladat feladásakor figyelembe kell vennie:

a tanuló képességeit,
mindig elegendő időt kell biztosítani az adott feladat elkészítésére, és meg kell határozni az ellenőrzés idejét,
a házi feladatot adó tanárnak elő kell készítenie a feladatot

A feladatadás gyakorisága:

a heti óraszám függvénye (általában annyiszor adunk feladatot, ahány tanítási óra van az adott héten).
a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli olyan házi feladatot, amelynek elkészítésére csak a hétvége, illetve a tanítási szünet napjai állnak rendelkezésre.

A feladatok mennyisége az általános iskola legmagasabb évfolyamán is legfeljebb annyi lehet, hogy a szóbeli és az írásbeli feladatok elvégzésére tantárgyanként legfeljebb 30 perc elegendő legyen. A házi feladat elkészítését, ha a feladat jellege ezt lehetővé teszi, mennyiségileg és minőségileg az órán ellenőrizni kell. A tanulóknak joguk van olyan házi feladatokat kapniuk, amely segíti az eredményesebb tanulásukat. A szülőknek joguk van ahhoz, hogy tanácsot kapjanak, hogyan segítsenek gyermeküknek az otthoni tanulásban. A tanároknak joguk és kötelességük együttműködni a szülőkkel. A házi feladatok elkészítése eredményezze egy háromcsatornás partnerség kialakulását, vagyis adjon lehetőséget a tanárok, tanulók és szülők folyamatos együttműködésére."

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
A tanulók értékelésével, jutalmazásával és felelősségre vonásával összefüggő alapvető pedagógiai szempont, hogy a megtett intézkedés minden esetben fejlesztő hatású legyen.
Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A két tanítási nyelvű tagozaton az anyanyelvi lektor is értékel.
A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tanulmányi rendszerben.
Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

- Az intézmény pedagógusai törekszenek arra, hogy az érdemjegyek a lehető legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA rendszerben.
- A szóbeli feleletekre adott érdemjegyek naplóban történő rögzítésének határideje a feleltetés napja,
- az írásbeli dolgozatokra adott érdemjegyek rögzítésének határideje két hét,
- a beadott egyéb tanulói produktumokra adott érdemjegyek rögzítésének határideje két hét.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	**Érdemjegy**
0-35 %:	elégtelen (1)
36-50%:	elégséges (2)
51-74 %:	közepes (3)
75-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a helyi tanterv óratervében szereplő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre.

14.7,1,Az értékelés formái és rendszeressége, a magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az értékelés formái és rendszeressége, a magasabb évfolyamba lépés feltételei iskolánkban a törvényi szabályozásnak megfelelően történik. A tanulók értékelése: első évfolyamtól a második évfolyam félévig szöveges minősítéssel értékelünk félévkor és év végén, második évfolyam év végétől nyolcadik évfolyam év végéig félévkor és év végén a tanulók értékelése osztályozással, a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Ebben az esetben a jeles a legjobb, az elégtelen a leggyengébb minősítést jelenti. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.”

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:
A Helyi tantervben tantárgyanként és évfolyamonként meghatározásra kerültek a fejlesztés várt eredményei a tanév végén. A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló a tanév végén várt eredményeknek megfeleljen.

A szöveges értékelés koncepciójának lényege

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők:
az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon
alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények az alábbiakban összegezhetők:
minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
legyen összhang a NAT, a Pedagógiai Program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A szöveges értékelés időszakai és formái

Féléves és év végi értékelés: 1. évfolyamon januárban és júniusban, 2. évfolyamon januárban az elektronikus naplóban a mondatbank alkalmazásával az előírt okmányokban egységesen, elektronikus nyomtatással (törzslap, bizonyítvány).

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formája

Szóbeli értékelés
A tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai, egyházi rendezvényeken.

Ezek megfogalmazódhatnak:
a tanító részéről,
a tanulótársak részéről,
önértékelés formájában.

Írásbeli értékelés:
: a tanulói produktumokról rövid, lényegre törő értékelést adunk. A nevelőtestület döntése alapján a tanulók értékelésére az alsó tagozaton, első évfolyamon és a második évfolyam első félévében a szöveges megfogalmazás mellett tanév közben alkalmazzuk a %-os kifejezési formát. Az alábbiak szerint:

Teljesítmény	Értékelés
0-40 %:	felzárkóztatásra szorul
41-75 %:	megfelelt
76-90 %:	jól megfelelt
91-100 %:	kiválóan megfelelt

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a helyi tanterv óratervében szereplő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre.

Írásban értékeljük a tanulók magatartását, szorgalmát és tanulmányi teljesítményét. A tanév során a diákokkal is megbeszéljük az értékelési szempontokat. Egyértelművé tesszük, hogy melyek azok az értékek, amelyeket támogatunk, melyek azok a magatartásformák, amelyek elfogadhatatlanok számunkra. A párbeszédre mindig lehetőséget adunk, így fejlődik majd reális önértékelő képességük.

Elektronikus naplóba: Az értékelő naplóba összegző értékelést készítünk a tanulók teljesítményéről, ahol az alábbi szöveges értékelést alkalmazzuk:
Kiválóan megfelelt
Jól megfelelt
Megfelelt
Felzárkóztatásra szorul
A tanulmányi követelményeket nem teljesítette

Írásbeli minősítés*:* Az első osztály végén a szöveges értékelést a „kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul, a tanulmányi követelményeket nem teljesítette” kifejezésekkel összegezzük.

A szöveges értékelés írott formája nem helyettesítheti a gyermekkel és a szülőkkel való személyes kapcsolattartást. Ugyanolyan fontos az, hogy az általunk leírtakat szóban is elmagyarázzuk, közöljük a gyerekkel és a szülővel egyaránt.

A Pedagógiai Programban jelölt mérések

Tantárgy /Műveltségi terület, kompetenciák mérése	**ÉVFOLYAM**							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer	DI-FER	DI-FER						
Teljesítményértékelő bemeneti mérés szövegértésből		D		D				
Teljesítményértékelő bemeneti mérés matematikából		D		D				
Teljesítményértékelő kimeneti mérés szövegértésből		D		D				
Teljesítményértékelő kimeneti mérés matematikából		D		D				
Intézményi komplex digitális mérés	A digitális országos kompetenciamérésben érintett évfolyamok.							
Digitális Országos Kompetenciamérés	A jogszabályban meghatározott évfolyamok.							
Idegen nyelv - két tanítási nyelvű tagozat		D		Sz				
Testnevelés					NETFIT	NETFIT	NETFIT	NETFIT

D: Diagnosztikus mérés
Sz: Szintfelmérés
NETFIT: Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt
DIFER: Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer

14.8. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

14.8.1.CSOPORTBONTÁSOK

Az általános tantervű évfolyamok esetében az idegen nyelv és a digitális kultúra tantárgyak oktatása csoportbontásban folyik. Idegen nyelvek esetében az angol, német nyelv választási lehetőségei.

Más tantárgyak esetében (matematika, technika és tervezés, stb.) annak érdekében, hogy a hasonló szinten lévő diákok számára kisebb létszámú csoportban intenzívebb lehessen az oktatás, az osztályt két csoportra bonthatjuk fel. Ez szolgálhatja az Országos Kompetenciamérésre történő hatékonyabb felkészülést, a tehetségfejlesztést, a felzárkóztatást, a korrekciót és az esélyegyenlőséget.

Két tanítási nyelvű tagozaton a 4/2013. (I.11.) EMMI rendelet 6. § (2) bekezdésében foglaltak szerint szervezzük meg a csoportbontásokat:

„A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével – a helyi tantervben meghatározottak szerint – csoportbontásban kell megszervezni.”14.8.2. AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVE

1-4. évfolyamon 8 csoportban biztosítjuk a tanulók osztálykeretek között történő délutáni egyéb foglalkoztatását. (napközis foglalkozások)
Az 5-8. évfolyamon délutáni csoportos pedagógiai tartalmú foglalkozás keretében történik a felső tagozatos tanulók tanulásszervezése. Az 5. évfolyamon napközi, a 6-8. évfolyamon tanulószobai foglalkozásokat biztosítunk a szülői igényeknek megfelelően.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez. A foglalkozások helyét és időtartamát az intézmény főigazgatója, az intézményegység-vezető és az intézményegységvezető-helyettes rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

- A tehetséggondozás keretéül szolgáló csoportokat a magasabb szintű képzés igényével a munkaközösség-vezetők és a főigazgató egyeztetése után lehet meghirdetni. Ezek vezetőit a főigazgató bízza meg. A foglalkozások időpontjáról és a látogatottságról naplót kell vezetni.
- Az iskola ünnepi műsorainak, megemlékezéseinek terveit az éves munkaterv tartalmazza, a műsor elkészítéséért felelős pedagógus megnevezésével. Az ünnepségeken az iskola tanulói a Házirend, az SzMSz és a szóbeli utasításoknak megfelelő öltözékben és rendben kötelesek megjelenni.

A versenyeken való részvétel a diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, városi, megyei és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett országos versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a szaktárgyi munkaközösségek és az intézményegységvezető-helyettes felelősek.

- A felzárkóztatások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A felzárkóztatást a főigazgató által megbízott pedagógus tartja.
- Az iskola énekkarának vezetője a főigazgató által megbízott kórusvezető pedagógus. Elsősorban az egyén közös éneklésének igényét hivatott kielégíteni, de az iskolai és városi kulturális rendezvények színesítését is szolgálja.
- Mozi-, színház-, és koncertlátogatást a tanulók igénye szerint szervezünk. Lehetőség szerint olyan filmeket, színdarabokat, zeneműveket kell választatni, amelyek a tanulók kulturális, történelmi vagy művészeti ismereteit bővítik, és alkalmasak arra, hogy a tanítási órákon, vagy az osztályfőnöki órán közösen megbeszélve tanulságokkal szolgáljanak a tanulók számára.
- Szervezett külföldi kapcsolatok révén a tanulók jobban elmélyülhetnek a tanult idegen nyelvekben, megismerhetik az adott országban élő embereket. Ezek során közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek más országok kultúrájáról és a református egyház által működtetett oktatási intézményekről. Külföldi utazások a főigazgató engedélyével és pedagógus vezetésével, a szülők hozzájárulásával szervezhetők.
- Az osztálykirándulás az iskolai élet, a közösségek kialakításának és fejlődésének szerves, pótolhatatlan része. Ezért az iskola mindent megtesz a kirándulások igényes és egyben olcsó megszervezése és problémamentes lebonyolítása érdekében.

14.9. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK – NETFIT MÉRÉS

A fizikai fittségi mérések iskolai évfolyamokra vonatkozó tartalmi kerete
A NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT)

1. A NETFIT célja

A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint [„Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) alkalmazásához”]. Célja az egészséghez szükséges fittségi állapot elérése, megőrzése, javítása (fejlesztése) a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

2. A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan pedig négy fittségi profilt különböztet meg az alábbiak szerint.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok			
	Tartalmi területek	Fittségi profilok	Leírás
2.1.	A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése	2.1.1. Testösszetétel és tápláltsági profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalék értéket.
2.2.	A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya)tesztek	2.2.1. Vázizomzat fittségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.
		2.2.2. Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.
2.3.	A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya)tesztek	2.3.1. Aerob fittségi (állóképességi) profil	Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.

3. A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

3.1. Testtömeg mérése
3.2. Testmagasság mérése
3.3. BMI (az előző két érték alapján számítva)
3.4. Testzsírszázalék mérése

4. A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

	A	B
1.	Mérés megnevezése	Mérés célja
2.	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
3.	Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
4.	Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
5.	Kézi szorítóerő mérés	Az alkar izmainak maximális izometrikus erőkifejtő képességének mérése.
6.	Helyből távolugrás teszt	Alsó végtag dinamikus erőkifejtési képességének mérése.
7.	Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
8.	Állóképességi ingafutás teszt 15 m, ill. 20 m	Maximális oxigénfelvevő-képesség becslése.

14.10. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK

14.10.1.EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEK

Célkitűzéseink:

- egészségmegőrző iskolai környezet biztosítása,
- az egészség iránti egyéni, családi, közösségi felelősség fejlesztése,
- az egészséges életmóddal kapcsolatos reális és vonzó alternatívák megismertetése,
- megfelelő tudásanyaggal és gyakorlattal alkalmassá tenni a tanulókat, hogy felelős döntéseket hozzanak egészségük érdekében,
- megismertesse az egészségügyi szolgáltatások széles skáláját, kiemelve a megelőzés (prevenció) elsődlegességét,
- az egészségügyi prevenciós feladatterv évenkénti áttekintése és aktualizálása,
- elősegíteni a jó tanár-diák és diák-diák kapcsolatrendszer kialakítását,
- alkalmazni az egységes egészségnevelési tanterveket és módszereket,
- a drogstratégiánkban megfogalmazott feladatok, tevékenységek végrehajtása.

Közvetítendő értékeink: „Az én harmóniájára” vonatkozó értékek:
az élet tisztelete; egészség, testi – lelki harmónia; esztétikus, kulturált környezet; önismeret; önbizalom; önművelés; vidámság, humor; kitartás.

Kialakítandó életvezetési készségek:

- alkotó és kritikus gondolkodásmód;
- a problémamegoldás és a döntéshozatal lépései;
- a hatékony kommunikáció formái;
- az érzelmi feszültség kezelése;
- konfliktus feloldás;
- az együttműködés és a versenyszellem egyensúlya;
- önbizalom;
- magabiztos fellépés;

- céltudatosság;
- az előítéletek elutasítása;
- az egészséges, boldog életvitel választása.

Feladatok:

Az **„Egészségesebb Iskola”** modell az alábbi feladatokkal segíti a célkitűzések megvalósítását*:*

- gyermekcentrikus programok szervezésével,
- részvételen alapuló tanítási-tanulási technikákkal,
- a prevenció: drog-megelőzés, bűnmegelőzés, fogyasztóvédelmi nevelés előtérbe helyezésével,
- az egészséges életre nevelés az ismeretek, készségek és szokások kialakításával az alábbi területeken:

Egészségfejlesztés területei:

- Egészséges és biztonságos élet - értékközvetítés
- Testi, lelki egészség, önismeret, önbizalom
- Én és a helyem a környezetemben (tájékozódás, beilleszkedés)
- A biztonság megőrzése
- Veszélyeztető tényezők – jártasságok a felismerésben (bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése)
- Óvd, védd magad! – felelősségteljes viselkedés készsége
- Egészségesebb táplálkozás
- Kábítószer, dohányzás
- Növekedés – változás – szexualitás
- Mozgás és személyes higiéné, mindennapos testmozgás
- Családi élet és személyes kapcsolatok
- Felkészítés a családi életre
- Hatékony kommunikációra nevelés
- Egészséges környezet

Az intézmény egészségfejlesztési feladattervében és drogstratégiájában megfogalmazottak szerint az **egészségfejlesztési program** évfolyamonkénti súlypontjai a következők:

Tevékenységek szervezésének elvei

Olyan egészség-modellre épül, amely magába foglalja a testi-lelki, társadalmi és környezeti jellemzők kölcsönös egymásra hatását. Sokféle módszer alkalmazásával a tanulók aktív részvételét tartjuk fontosnak, a tanulók jártasságát fejlesztjük, viselkedésük és életvezetésük helyes alakításával. Felismertük, hogy a tanulók egészségi állapotára sok tényező hat. Figyelmet fordítunk a gyermekek korábban kialakult értékeire és szokásaira (attitűdjeire), a betegségek megelőzésében a korai szűréseken való részvétel fontosságának megerősítésére. Felismerjük,

hogy az alapvető jártasságok és módszerek minden egészségügyi kérdés esetén azonosak és hogy ezeket előre meg kell tervezni a tananyag részeként. Pozitív önkép kialakítására törekszünk, és el akarjuk érni, hogy a tanulók fokozott mértékben ellenőrizzék a saját életüket, tudjanak egészséges étrendet és mozgásprogramot kialakítani, mivel ez alapvetően szükséges a jó egészségi állapot megőrzéséhez. Felismertük azt, hogy az iskola tárgyi környezete fontos esztétikai és közvetlen fiziológiai hatást gyakorol a tanulókra, a tanárokra és az alkalmazottakra. Az egészségmegőrzést az iskola valamennyi dolgozójának „jól-létére" is vonatkoztatjuk, hangsúlyozzuk a felnőttek példaadó szerepét, a szülői támogatást és a szülőkkel való együttműködést az egészséges iskola alapvetően fontos kérdésének tartjuk. Tágabb értelmezést adtunk az iskola egészségügyi szolgáltatásoknak, amely magában foglalja a szűrést és a betegségmegelőzést. Ezen prevenciós szolgáltatásoknak az egészségnevelési tananyagba való beépítése megtörtént annak elősegítésére, hogy a tanulók tudatosabban vegyék igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

A hatékonyabb egészség-prevenció érdekében - az anyagi lehetőségek függvényében - kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi rövidtávú feladatokra:

- az egészségmegőrzéssel kapcsolatos folyamatos, tudatos, összehangolt tevékenység szervezésére (szűrővizsgálatok, védőnőkkel, rendőrséggel való kapcsolattartás, osztályfőnöki órák, rendezvények az egészség szolgálatában),
- a tömegsport, a mindennapi testedzés feltételeinek megteremtésére,
- a tömegsport foglalkozásainak és rendezvényeinek népszerűsítésére,
- a tanulók fizikai állapotának mérésére,
- a prevenciós feladatokra, a társszervekkel és a szülőkkel együtt, összehangolva
- az egészségneveléssel kapcsolatos pályázatok írására,
- egészségneveléssel kapcsolatos szakemberképzésre és továbbképzésre.
- A működő, és a tervezett egészségvédelmi prevenciós programok folytatása feltételezi, hogy az önkormányzat és az iskola által kihasznált pályázati lehetőségek megteremtik a szükséges anyagi forrásokat.

–

14.10.2.KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

A 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet melléklete meghatározza az oktató-nevelő munka kiemelt fejlesztési feladatait:

- Erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Alapelvek, jövőkép, célok, feladatok

Alapelvek

A környezeti nevelés általános alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járunk, meg kell világítanunk:

- a Föld egészséges folyamatainak megőrzése, harmóniára törekvés;
- fenntartható fejlődés szükségessége;
- ökológiai lábnyom – vízlábnyom (ésszerű fogyasztás - a pazarlás megfékezése);
- fogyasztói szokások átalakítása – a reklámok kritikus szemmel figyelése;
- a biológiai és társadalmi sokféleség fenntartása;
- helyi regionális és globális problémák összefüggések megláttatása, vizsgálata;
- az egészséges élethez való jog biztosítása.

Helyi szinten az alábbiakat tartjuk szem előtt:

Pedagógiai célok

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- Rendszerszemléletre nevelés
- A fenntarthatóságra nevelés elősegítése
- Környezetetika hatékony fejlesztése
- Érzelmi-értelmi környezeti nevelés
- Tapasztalatokon alapuló kreatív környezeti nevelés
- Tolerancia, segítő életút kialakítása
- Környezettudatos magatartás és életvitel kialakításának támogatása

- Közösségi felelősség felélesztése
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- Helyzetfelismerés ok-okozati összefüggések fejlesztése
- Döntésképesség fejlesztése
- Igény a globális összefüggések megértésére
- A nevelőtestület legyen egységes (a prioritások tekintetében)!
- Az intézmény összes dolgozójával és a szülőkkel partneri viszonyt alakítsunk ki!
- Az intézmény higiénés állapota a közegészségügyi követelményeknek feleljen!
- Az iskola munkarendje, napirendje, szokásai a kitűzött célokat szolgálja!
- A jogok és kötelességek összhangban legyenek!
- Hangsúlyozzuk az általános műveltség fontosságát!
- Az oktatás és nevelés egysége valósuljon meg!
- A tanári tekintély bizalmon és a tudáson alapuljon!
- A kölcsönös felelősség elve érvényesüljön (gyerekek, szülők)!
- Ápoljuk nemzeti hagyományainkat!
- Érvényesüljön a helyi tantervben lévő környezeti nevelési tartalmak belső összehangolása!
- A tanítási órákon kívül is érvényesüljön az iskola ökológiai kultúrája!

A környezeti nevelés céljai, jövőképünk

A környezeti nevelés célja a **környezettudatos magatartás,** a környezetért felelős életvitel, a természetet, az élő és élettelen környezetet tisztelő erkölcsi alapelvek megalapozása, kialakítása minden gyermeket nevelő intézmény – így iskolánknak is kiemelt - célja. A **fenntarthatóság pedagógiája** feltételezi az olyan élethosszig tartó tanulást, amely tájékozott, tevékeny állampolgárokat nevel. Ezért az iskolai oktatásnak és nevelésnek elengedhetetlen célja a tanulók kreatív, problémamegoldó gondolkodásmódjának kialakítása és az önálló ismeretszerzés készségének fejlesztése. Az emberiség jövőjének biztosítása, a fenntarthatóság érdekében fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy megértsék a természet komplexitását, lássák, hogy a társadalom, az egyén, illetve a közösségek tevékenységeinek ezzel összhangban kell lenniük. Különös figyelmet kell fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Alakuljon ki a környezet állapota iránti érzékenységük, legyenek képesek felismerni a környezet minőségi változásait, tudják elemi szinten értékelni azokat. Ismerjék meg a Földet sújtó globális környezeti problémákat

A környezeti nevelés célja továbbá, hogy a tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt! Legyenek képesek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére! Ismerjék fel a környezettudatos állampolgári kötelességeiket, gyakorolják ezzel kapcsolatos jogaikat!

Környezeti-nevelési célkitűzések

- Rendszerszemléletre nevelés

- Globális szemlélet kialakítása
- Problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- A környezetbarát létminőséghez tartozó viselkedésnormák és formák kialakítása
- A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben
- A természet az élet sokféleségének megértése

Ennek érdekében céljaink:

- az egészséges életmód, életvitel lehetőségének megteremtése
- az élet tisztelete és védelmének igénye
- rendszerszemléletre nevelés
- a globális összefüggések megértése
- a létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása
- a természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése
- a szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben
- takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, papír újrahasznosítása.)
- alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- környezettudatos magatartás, környezetért felelős életvitel kialakításának elősegítése
- a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokás rendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az igényes környezeti kultúra megalapozása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül
- a személyiség sokoldalú formálása, nyitott önálló személyiséggé válás
- az akarat fejlesztése, a kíváncsiság fenntartása
- az önművelődés igényének kialakítása
- konfliktus kezelés elősegítése
- a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése

A hitvallás

A környezet és az egészség nem választhatók el egymástól. Egészséges emberi életről nem beszélhetünk a természet óvása, védelme nélkül. Az ember által okozott környezeti károk károsan hatnak vissza a szervezet működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet és egészségtudatos magatartását kívánjuk fejleszteni.

Kulcsszavak

szeretet, tisztelet, megbecsülés, harmónia, mértékletesség, takarékosság, alázat, esztétika, empátia, segítőkészség, tolerancia, együttműködés, felelősség, ökológiai, fenntarthatóság, mérték és mértéktartás, öröm, vidámság, szabadság

A környezeti nevelés feladatai

Konkrét célok, feladatok:

A gyermekekben hajlandóságot kell ébreszteni az aktív részvételre, ki kell alakítani a tenni akarást a problémák megoldására, fejleszteni kell az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és a jó együttműködést.
Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére. Hozzásegíteni tanulóinkat ahhoz, hogy harmóniában éljenek a világgal.
Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérzését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.
Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni, akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyermekekben a károsodásokat megelőző gondolkodás, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.

A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba - ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel. A Pedagógiai Program szellemiségének megfelelően az iskola környezeti-nevelési tantervének megbeszélését, felülvizsgálatát.

Feladatunk hatékonyabb munkáltató jellegű módszerek alkalmazása:

- motiváció, kíváncsiság felkeltése
- tapasztalaton alapuló megismerés
- sokféle szemléltetés
- önálló- és csoportmunka
- gondolkodási képességek fejlesztése
- tanulásban az esélyegyenlőség biztosítása (felzárkóztatás, tehetségfejlesztés)
- helyi természeti, történeti, építészeti és humán értékek megismertetése
- a természetben végzett megfigyelésekkel (túrák, kirándulások, erdei iskolák) a lakóhely élővilágának megszerettetése
- lehetőségek biztosítása a szabadidő értelmes eltöltéséhez
- a tanulók felelősségérzetének kifejlesztése családjuk, tágabb környezetük, lakóhelyük, hazájuk iránt
- az egészségesebb életmód érdekében alakítsuk igénnyé:
- a mozgást, természetjárást
- a személyes higiénét
- a helyes táplálkozást

- Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.
- Éljünk a pályázati lehetőségekkel a környezeti nevelés területén.

Egyes tantárgyak kiemelt környezeti lehetőségei:
Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv, illetve a tanmenetek mélységében a **környezeti nevelési tartalmak** és azok megvalósítására, valamint a **kulcskompetenciák** fejlesztéséhez használt tevékenységi formákat, módszereket.

Kulcskompetenciák:
Anyanyelvi kommunikáció
Idegen nyelvi kommunikáció
Matematikai kompetencia
Természettudományos és technikai kompetencia
Digitális kompetencia
Szociális és állampolgári kompetencia
Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség
A hatékony, önálló tanulás

Magyar nyelv és irodalom
Alsó tagozat (6-10 év).

- Ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges, ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket).
- Egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.
- Tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és a dráma eszközeivel.
- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.).
- A természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül.

Felső tagozat (10-14 év).

- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben.
- Törekedjenek az anyanyelv védelmére.
- Sajátítsák el a média elemzésének technikáit.
- Tudjanak vitát folytatni.
- Tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és a dráma eszközeivel.

- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.).
- A természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül.

A tanulókban
alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával;
fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
A tanulók:

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében
- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit

Idegen nyelv
A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék meg az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulókban

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulókban

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros környezeti- fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától

- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulókban

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék meg és szeressék a természeti és épített környezetet
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszert illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek a környezet okozta egészségügyi problémák megelőzésére

A tanulókban

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátságait és a környezetkárosítással kapcsolatos változásait
- ismerjék fel az empátia szerepét a természettel, környezetünkkel, a Földdel szemben

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezetvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal és környezetükkel szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni

- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Technika és tervezés

A tanulók

- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el a szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit

A tanulókban

- alakuljon ki a tiszta környezet iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Digitális kultúra A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az Internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi plakátokat és posztereket (esetleg újságot)
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelés, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulókban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a tiszta, higiénikus környezetben való sportolásra

Közösségi nevelés órák Az osztályközösségi lét keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű kapcsolatok segítője, fejlesztője. Az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága fő alakítója a gyermekekben formálódó valóságképben. Erőfeszítései nyomán válnak konkrét tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző programkínálatok. Befolyásolja a szülők hozzáállását értékrendje, és igényessége.
A környezet megóvása, szépítése, otthonossá tételére, igényes, gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az egyes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Az osztályfőnöki órák tervezése az osztályban tanító valamennyi dolgozó együttgondolkodását kívánja meg

Környezetvédelem tanórán kívüli foglalkozásokon

- A környezeti nevelés tanórán kívüli foglalkozásainak jellemzője a komplexitás:
- A tantárgyakon átívelő ismeretek összekapcsolása egy adott tartalom sokoldalú megközelítése.
- A sokféleség összekapcsolódása a különféle tevékenységek által.
- A természet és társadalom kapcsolatrendszerének holisztikus megközelítése.
- Kapcsolatközpontúság
- Értelem és érzelem egysége
- A módszerek sokfélesége

- Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció területeinek feltérképezése. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink az iskolán belül:
témanap;
környezetvédelmi jeles napok;
kiállítások;
környezetvédelmi akciók;
környezetvédelmi versenyek;
hulladékgyűjtés;
madáretetés;
bekapcsolódás városi, országos és nemzetközi projektekbe.

Iskolán kívül szervezett programokon való részvétel nem feltétele a tananyag elsajátításának és a követelmények teljesítésének:
tanulmányi séta;
osztálykirándulás;
nyári tábor;
látogatás szervezése múzeumba, vadas parkba, állatkertbe, nemzeti parkba, szeméttelepre, szennyvíztisztítóhoz lehetőség szerint;
játékok, kézműves foglalkozások.

A környezet és egészségvédelem jeles napjai:

Március 05.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnap
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 03.	Csillagászati Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat és növényszeretet Napja (Magyarországon)
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Június 05.	Környezetvédelmi Világnap
Június 08.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Október 04.	Állatok Világnapja
Október 21.	Földünkért Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap

14.11. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség
- szegregációmentesség
- integráció biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti

vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.

Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Partneri kapcsolat, együttműködés

Kapcsolatot alakítunk ki a szülői szervezetekkel, szolgáltató intézetekkel.

Szakmai-pedagógiai terület célkitűzései

- szülő-iskola kapcsolatok ápolása
- az iskolai táborokban az SNI-s és a HHH tanulók részvételének támogatása
- a tehetséggondozás érdekében az országos tanulmányi versenyeken való részvétel elősegítésének kidolgozása
- az egyenlő bánásmód betartása és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek :

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása.

- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, vizsga során az adott tantárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések :

- Az iskola különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.
- Az iskola vállalja, hogy hátrányos helyzetű fiatalok oktatásból való lemorzsolódásának megelőzése érdekében szakmai-módszertani továbbképzésben részesíti alkalmazottait.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatási esélyegyenlőségét megerősítő speciális intézkedések :

Az iskola a szükséges eszközök, felszerelések folyamatos beszerzésével segít elő az SNI tanulók képzésekbe való bekapcsolódását, képzésnek folyamatát. Az oktatási célra szolgáló infrastruktúra akadálymentességi szempontoknak való megfelelését folyamatosan fejlesztik, a fenntartó jóváhagyásával forrásokat kutatnak fel.

Az egyenlő bánásmód elveinek megsértése esetén szükséges eljárás

Az iskola lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére az iskolai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. Minden szülői, gondviselői panaszt kivizsgál, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzíti. Tájékoztatja a fenntartót az esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos minden panasztételről, a panasztételi eljárás lefolytatásába és a vizsgálat eredményének megállapításába a fenntartók képviselőjét és a panasztevő felet bevonja. A panasztételi eljárás lefolytatásáért és az eljárás eredményéből következő döntések végrehajtásáért az intézményvezető felel.

A panasztételi eljárás eredményével szemben a panasztevő ellenvéleményt fogalmazhat meg, melyet rögzíteni és a döntéshez csatolni kell. A panasztételi eljárás eredményétől függetlenül a szülő/gondviselő hatósági (Egyenlő Bánásmód Hatósága) eljárást kezdeményezhet, amelyhez az intézmény a panasztételei eljárás dokumentációját biztosítja.

Az intézmény biztosítja és évente megvizsgálja, hogy stratégiai dokumentumaiba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések.

Kötelezettséget vállal a képzés során jelentkező, az esélyegyenlőség megsértését érintő esetek és panasztételek kivizsgálására a panasztevőnek, továbbá, ha szükséges, független szakértőnek a bevonásával. Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot vagy állapotot megszüntetni.

14.12. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy az iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

szaktanári dicséret, osztályfőnöki dicséret, igazgatói dicséret, nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

szaktárgyi teljesítményéért, példamutató magatartásáért, kiemelkedő szorgalmáért, példamutató magatartásáért és kiemelkedő szorgalmáért, elismerésben részesülhet.

Az iskolai szintű versenyek első három helyezettje oklevelet kap, melyet az iskola közössége előtt vehet át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A nyolc évig kitűnő tanulók számára a Kazinczy Gyermekei Alapítvány által alapított Kazinczy-emlékplakett ítélhető oda, amelyet a nevelőtestület javaslatára adományoz az alapítvány kuratóriuma az arra érdemes tanulóknak.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A magatartás és szorgalom értékelése

A tanulók értékelése havonta történik szövegesen, ami a naplóba bekerül.

A magatartás értékelésének szempontjai

Példás a tanuló magatartása, ha magaviselete kifogástalan, fegyelmezett, udvarias, szépen beszél társaival, tanáraival tisztelettudó. A tanórákról nem késik, igazolatlanul nem hiányzik. Ügyel saját és társai testi épségére. Elmarasztaló fegyelmi büntetést nem kapott. A rábízott vagy önként vállalt feladatokat lelkiismeretesen és pontosan teljesíti, vagy ötleteivel segíti a feladatok megoldását. A Házirendet betartja s ezzel társainak jó példát mutat.

Jó a tanuló magatartása, ha fegyelmezett. Igazolatlanul nem hiányzik, nem késik. Maga és társai testi épségét nem veszélyezteti. Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek. A rábízott feladatokat, megbízatásokat elvégzi.

Változó a tanuló magatartása, ha. a tanórákon folyó munkát időnként zavarja meggondolatlan közbeszólásokkal. Többször vét a Házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen. Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész. Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó.

Rossz a tanuló magatartása, ha a tanulói munkát zavarja. Figyelmeztetések ellenére is közbeszól, a tanároknak nem fogad szót, tiszteletlen, udvariatlan. Felelőtlen, durva, ezzel veszélyezteti társai épségét. A rábízott feladatok ellátásában nem megbízható, és rendszeresen, illetve súlyosan vét a Házirend követelményei ellen. Hangvétele, viselkedése durva, vagy szándékosan árt a közösségnek.

A szorgalom értékelésének szempontjai

Példá*s* a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját rendszeresen és hiánytalanul elvégzi. Gyengébb képességei ellenére is jellemző rá, hogy igyekvő, a tanulásban nagy akaraterővel rendelkezik. Az órákon sokat jelentkezik, a tantárggyal kapcsolatban külön feladatokat is vállal (gyűjtőmunka, kiselőadás stb.). Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre.

Jó a tanuló szorgalma, ha rendszeresen tanul, és elvégzi a tanulással kapcsolatos feladatait. Képességei szerint dolgozik, órán azonban keveset jelentkezik, külön feladatot nem vállal, tanulmányi munkájában kisebb hiányosságok fordulnak elő. Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzi munkáját, önmagát.

Változó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkájában rendszertelen. Nem képességei, hanem hangulata szerint tanul. Felszerelése, házi feladata többször hiányos, emiatt tanárainak figyelmeztetniük kell a tanulásra, önállótlan. Adottságaihoz, képességeihez mérten szétszórtság jellemzi.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját a közömbösség, az érdektelenség jellemzi. Ritkán vagy egyáltalán nem tanul, a tanítási órákra nem készül. Az órákon figyelmetlen, lusta. Képességeihez a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében.

Az értékelés tartalmi szempontjai:

magatartás

Beilleszkedés
Viszonya társaihoz, tanítójához, a tanuláshoz
A kudarc elviselése (önfegyelem)
Érzelmi egyensúlya
Magabiztossága
Becsület
Viselkedése játék közben
A konfliktusok kezelése
Házirendben kialakított szabályok, elvárások betartása
Órai magatartása
Közös istentiszteleten való részvétel, istentiszteleten való magatartás
Szüneti magatartás
Ebédlői magatartás
Órák zavarása, közbeszólások
Ünnepélyek, gyűlések
Társak zavarása
Utasítások elfogadása
Másokkal való törődés
Csúnya beszéd

szorgalom

Órai figyelme
Órai aktivitása
Házi feladatok
Egyéb elvégzendők (üzenő, ellenőrző határidők) elvégzése, felszerelése
Érdeklődés
Szorgalmi feladatok készítése
Füzetvezetés, külalak
Rend a környezetében
Felelősi tevékenysége

Záró rendelkezések

A dokumentum nyilvánossága

A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa.

A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje
A véleményezésre jogosultak számára, a program elfogadása előtt, az intézmény főigazgatója biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

A hozzáférhető elhelyezés biztosítása
A pedagógiai program papír alapú példánya az intézmény főigazgatói irodájában, illetve könyvtárban kerül elhelyezésre.

A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje
Az iskolahasználók részére elektronikus formában, a tanári szoba számítógépén van lehetőség a pedagógiai programba való betekintésre. Az érdeklődők az iskolai könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, illetve az intézmény honlapjáról (http://kazinczyrefi.hu) is lehetőség van azt letölteni.

15. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A pedagógiai program érvényességi ideje:

Az intézmény pedagógiai programját a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

- Előzetes véleményeztetési kötelezettség:
  szakmai munkaközösség, a szakterületeket érintően
- Elfogadás: a nevelőtestület
- Jóváhagyás: intézményvezető: az iskola főigazgatója
- Egyetértési jog: fenntartó: Tiszaújvárosi Református Egyházközség

a pedagógiai program azon elemei tekintetében, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul.

- Bevezetés: a jóváhagyást követő tanévtől, felmenő rendszerben történik
- Értékelés, ellenőrzés: folyamatos
- Dokumentum módosítása: nevelőtestület, amelyet a főigazgató vezet.

Legitimációs záradék

A Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programjára vonatkozóan a munkaközösségek a szakterületüket érintő tartalmakkal egyetértettek, a pedagógiai programot elfogadásra javasolták.

A Pedagógiai programot a módosításokkal a munkaközösségek véleményének megismerését követően a nevelőtestület a 2026. augusztus 28. napján tartott nevelőtestületi értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

Kelt.: Tiszaújváros, 2026. augusztus "28."

.....
főigazgató

.....
intézményegység-vezető

.....
tagintézmény-igazgató

A Kazinczy Ferenc Református Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a főigazgató jóváhagyta.

Kelt.: Tiszaújváros, 2026. augusztus "28".

.....
főigazgató

A Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja nem tartalmaz a fenntartó Tiszaújvárosi Református Egyházközségre nézve többletköltséget, ezért egyetértési jogát nem gyakorolta.

Kelt.: Tiszaújváros, 2026.